

APSKATS ARHITEKTŪRA BŪVniecība DIZAINS

BALANSĒ
PA DŽĪVI
AR PRASMI
UN PRIEKU!

SATURS UN TĀ VEIDOTĀJI

ILGTSPĒJA DARBOS... UN GARĀS RUNĀS

Pavisam drīz, septembra 2. nedēļā, nu jau 5. gadu notiks Baltijas līmeņa konkursa Ilgtspēja arhitektūrā, būvniecībā, dizainā laureātu apbalvošana. Lepojamies, ka dalību mūsu konkursā par goda lietu jau regulāri uzskata augstākās raudzes arhitekti un attīstītāji no Lietuvas.

Soreiz par krietnu karoti darvas ilgtspējas lauciņā. Vārds ilgtspēja nu atrodams jebkura pakalpojuma vai preču ražotāja mājaslapā, arī tādu, kuru darbība un produkti atbilst tikai plānā galdiņa urbēju latīnai. Tādējādi jēdziens ilgtspēja diemžēl ir tik nonivelējies, ka vairāk atbilst lamuvārda statusam. **Mūsu izpratnē jēdzienam ilgtspēja arhitektūras un būvniecības jomā sinonīms ir vērtīgākās būves un projekti. Paskaidrojam – tās ir pamatotas, pārdomātas būves, kuras ilgu laiku nemainīgi saglabā visas iezīmīgās kvalitātes.** Tādu būvju nav daudz, bet tomēr ir, liela to daļa bijušas pieteiktas vai šogad ir pieteiktas ilgtspējas konkursam.

Paldies mūsu šā gada konkursa atbalstītājiem: PILLAR, CLT PROFI, MONUM un BRIKERS!

It kā jau, redzot vārda ilgtspēja plašo lietojumu, mums, konkursa organizatoriem, vajadzētu redzēt gan milzīgu sponsoru pieplūdumu, gan pieteikumu jūru. Bet realitātē tā nav. Lai iesniegtu konkursam pieteikumu, jāiegulda darbs tā sagatavošanā, un, ak vai, objekts tomēr nemaz neesot tik ilgtspējīgs. Tad kā īsti ir ar jēdziena ilgtspēja sakritību ar darbiem un skaidrojumiem mājaslapās?

Atgādināsim, ka šis konkurss, tāpat kā citi mūsu konkursi, ir privāta iniciatīva, kuras pamatā ir cienījama līmeņa kvalitātes latīņa gan dalībniekiem, gan konkursa norisei, gan arī balvu pasniegšanas pasākumam. Savulaik ministra Meļņa KEM valdīšanas laikā pēc ministra aicinājuma devāmies ciemos, bet ministra ierēdņi gan morālo, gan materiālo sadarbību atteica, minot iemeslu: kā tad mēs tikai jūsu biedrībai dosim, bet citām ne? Lai gan tagad, izrādās, ir dāsnī sponsorēti dažādi biedrību nejēdzīgi projekti, lai apgūtu finansējumu. Jau tad sapratām, ka neesam konjunktūras biedrība, bet biedrība, kas nodarbojas ar praktiskām lietām un meklē finansējumu privātajā sektorā.

Par ilgtspējību turpinot: anti-ilgtspējīgas rīcības reāls piemērs ir visiem zināmajā Centrāltirgū. Kā lai tirgotājiem attīstās bizness, ja ar katru tirgus tuvumā esošas ielas pārbūvi autostāvvietu kļūst arvien mazāk? Vai tiešām tirgus biznesu nodrošinās velobraucēju pūļi, kas tur dosies ēst pusdienas un vakariņas? Vai arī tā ir par fondu līdzekļiem uzturētu dīkdienju utopiska vīzija? Vai, saliekot kopā svaigas gaļas un zivju tirdzniecību un plānojot to arī 2027. gadā atjaunotajā sakņu paviljonā, lēmēji draudzējas ar galvu un loģiku? Un kur bargās PVD dāmas, kas ekspluatācijā pieņemšanas laikā gatavas izdrebināt jebkuru būvju pasūtītāju? Centrāltirgum būtu jāpaliek par vietu, kur Rīgas un Pierīgas iedzīvotāji un arī citi pilsētas viesi var iepirkt svaigus un kvalitatīvus produktus par saprātīgām cenām. Tas tad arī būtu ilgtspējīgs skatījums uz pilsētnieku veselību un labsajūtu ilgtermiņā.

Lai jums, dārgie lasītāji, brīnišķīga atlikusī vasara un zelta rudens!

GUNITA JANSONE,
biedrības BDCC vadītāja

AGRITA LŪSE,
biedrības BDCC valdes locekle

MODERNĀS MĀKSLAS MUZEJS VARSAVĀ

SZYMON WOJCIECHOWSKI

APA WOJCIECHOWSKI ARCHITECTS
GALVENAIS ARHITEKTS

No ārpuses monolītā fasāde rada noslēgtības iespaidu, taču, ieejot muzejā, tas pārsteidz ar pavisam pretēju telpisko pieredzi.

2. LPP.

DABAS TERAPIJAS RETRĪTS SANCTUM

Veidojot dabas terapijas retrīta SANCTUM kompleksu, iecere bija radīt arhitektūru, kas organiski iekļautos apkārtējā ainavā, to nepārveidojot un pēc iespējas saglabājot visas dabiskās ekosistēmas.

8. LPP.

EDGARAS NENIŠKIS, ARUNAS LIOLA, GRETA GULBINSKĒ ROLANDAS LIOLA.

PROJEKTU BIROJA ARCHES
VADOSIE SPECIĀLISTI

SANCTUM demonstrē, kā ilgtspējīga teritorijas plānošana vienlaikus var stiprināt bioloģisko daudzveidību, saglabāt ainavas identitāti un radīt vidi, kas veicina cilvēka fizisko un emocionālo labsajūtu.

8. LPP.

ANDRIS DLOHI

KOKA BŪVNICĪBAS EKSPERTS,
UZŅĒMUMA CLT PROFI VADĪTĀJS

CLT produkts ir īpaši piemērots tādiem projektiem kā SANCTUM un līdzīgas arhitektoniskās filozofijas objektiem, kuros ilgtspējība un ekoloģija nozīmē reālu pamatu un praktiskus risinājumus.

8. LPP.

MĀRTIŅŠ MIĶELSONS

SIA VIA RAŽOŠANAS DIREKTORS,
ATBILDĪGAIS BŪVDARBU VADĪTĀJS

Valsts galvenā autoceļa A12 Ludzas tranzīta posma pārbūve kļuva par vienu no tehnoloģiski sarežģītākajiem pēdējo gadu ceļu būvniecības objektiem Latgalē.

16. LPP.

MĀRTIŅŠ LAZDOŪSKIS

VSIA LATVIJAS VALSTS CEĻU VALDES
PRIEKŠSĒDĒTĀJS

Valsts ceļu tīkla pārvaldīšana ar ierobežotu finansējumu savā ziņā ir LVC know-how, un to atzīst arī citu valstu speciālisti. Ar nelielu finansējumu mums izdodas panākt, ka kopumā visvairāk lietoto autoceļu tehniskais stāvoklis strauji nepasliktinās.

16. LPP.

JĀNIS GOLUBEVS

SIA RĪGAS SATIKSME
VALDES LOCEKLIS

7. tramvaja līnijas pagarinājuma objektā risinājumi bija jāveido kā vienota sistēma, sākot ar sliežu ceļu un elektroapgādi un beidzot ar satiksmes organizāciju un pasažieriem nepieciešamo infrastruktūru.

22. LPP.

ROBERTS KUIVA,

SMA, BALTIJAS BŪVE VADĪTĀJS

Mums ir liela pieredze tramvaja līniju izbūvē, esam strādājuši visās Latvijas pilsētās, kur vien ierīkots šis sabiedriskā transporta veids, – Rīgā, Daugavpilī, Liepājā.

22. LPP.

FORUMA ŠĪVIETE ARHITEKTŪRĀ, BŪVNICĪBĀ, DIZAINĀ 2025

APBALVOŠANAS CEREMONIJA

30. LPP.

IEVA TREIJA

SIA GEMOSS
DIBINĀTĀJA UN VADĪTĀJA

Kopumā Liepājā esam desmit gadus. Ēku kanālmalā iegādājāmies pirms deviņiem gadiem, kad jau gadu mums bija veikals īrētās telpās spīķerī Zemnieku ielā.

42. LPP.

ARHITEKTŪRA PASAULES MĒROGĀ PRESTIŽĀKIE ARHITEKTŪRAS KONKURSI

Dalība arhitektūras konkursos nav tikai sacensības par titulu – tā ir iespēja projektu izcelt no ikdienas profesionālās aprites un iekļaut plašākā sarunā par arhitektūras kvalitāti un tās nozīmi sabiedrībā.

52. LPP.

REINIS LIEPIŅŠ

ARHITEKTS,
SUDRABA ARHITEKTŪRA

1999. gadā notika šīs ēkas pilna atjaunošana, kuru bija iespēja izveikt man un arhitektu birojā SZK un Partneri. Izstrādājām krāsojuma sistēmu un apgaismojumu, jaunus logus 1. stāvā, kā arī papildinājām ēku ar jauniem būtiskiem arhitektūras elementiem.

68. LPP.

ANNA VASIĻJEVA

ARHITEKTE,
ARCHANNADISTUDIO

Šķūņu ielas 12/14 nama fasādes krāsojums 2025. gadā tika rūpīgi atjaunots, atrisināts logu ailu tonis, bet cīņi un zeltījums restaurēti, pirms tam izgatavojot vairākus paraugus. Risinājums ieguva 1. vietu nominācijā Fasāžu atjaunošana konkursā Latvijas Būvniecības Gada balva 2025.

68. LPP.

LIELĀ EZERKRASTA PROMENADE LUDZĀ

Objekts atrodas īpaši nozīmīgā Ludzas pilsētvides telpā – pilsētas vēsturiskajā centrā, pilskalna pakājē un Lielā Ludzas ezera krastmalā. Teritorija raksturojas ar augstu kultūrvēsturisko, ainavisko un rekreatīvo potenciālu.

54. LPP.

MODERNĀS MĀKSLAS MUZEJS VARŠAVĀ – ARCHITEKTŪRA DIALOGĀ AR PILSĒTU

PAULA JANSONE

Foto Maja Wirkus, Alicja Szulc

Ikviena Varšavas viesu skatu piesaista pašā pilsētas sirdī novietotā Kultūras un zinātnes pils – monumentālais staļinisma arhitektūras simbols, kurš joprojām nosaka pilsētas centra telpisko struktūru un ir kļuvis par neatņemamu pilsētas panorāmas sastāvdaļu.

Glūži kā ap Latvijas Zinātņu akadēmiju, arī ap Varšavas celtni ir izveidojies savs kulturālais kods, kas savieno atšķirīgos pilsētas kvartālus no dažādiem vēstures laikmetiem. Tikai pretēji Rīgas miniaturismam Varšavas pilij apkārt ir liels parks, ko ieskauj stiklotie debesskrāpji, centrālā autoosta un lielveikali. Tagad blakus šai ievērojamai celtni ir izveidots jauns arhitektūras veidols – Modernās mākslas muzejs, ēka, kuras realizācija kļuvusi par vienu no nozīmīgākajiem pēdējo gadu arhitektūras notikumiem Polijā.

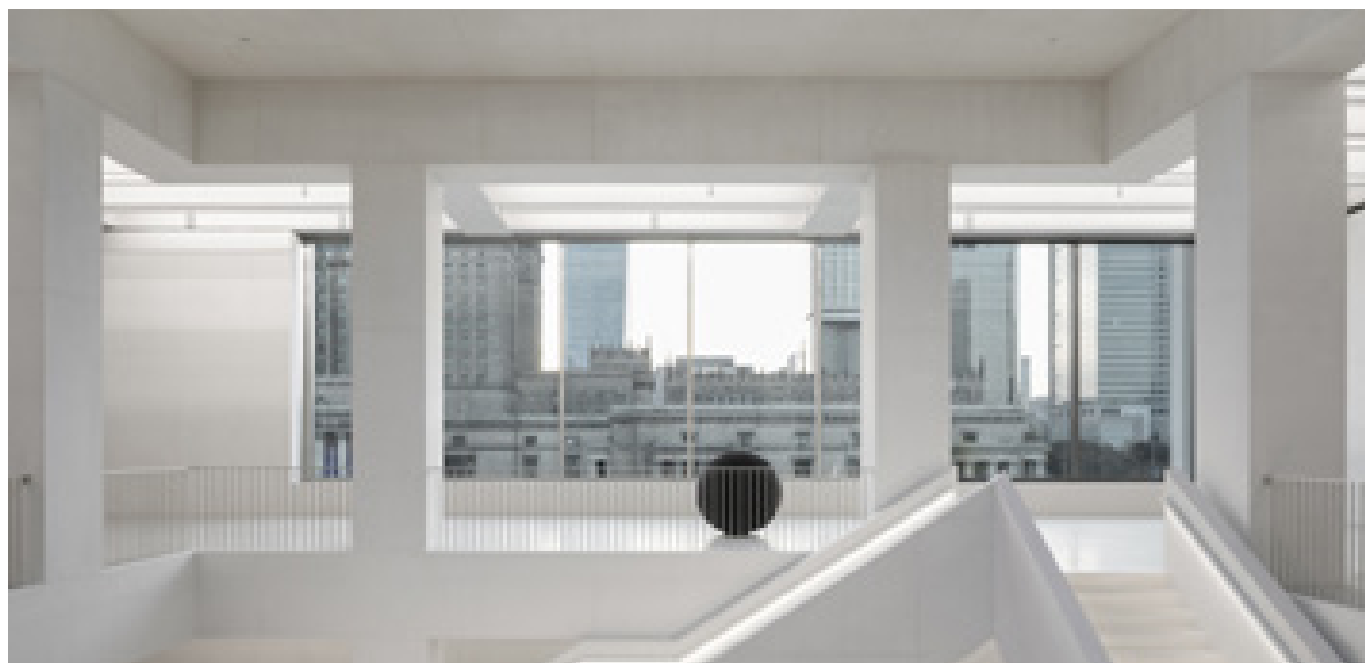
Lai gan muzejs apmeklētājiem durvis vēra tikai 2024. gada 25. oktobrī, ēka jau kļuvusi par vienu no starptautiski atpazīstamākajiem Polijas arhitektūras projektiem. Tā saņēmusi Varšavas mēra Arhitektūras balvas Grand Prix un uzvarējusi publiskās arhitektūras kategorijā, kā arī ieguvusi **Property Design Awards Poland 2025** balvu un iekļauta **Eiropas Savienības Mies van der Rohe arhitektūras balvas nominantu** vidū.

Ilgais ceļš līdz realizācijai

Muzeja tapšanas process ilga gandrīz divas desmitgades. Tomēr politisko pārmaiņu dēļ pirmais arhitektūras konkursa rezultāts

tika atcelts. Vēlāk projektēšana tika uzticēta amerikāņu arhitekta Thomas Phifer birojam sadarbībā ar vietējo Polijas arhitektu biroju – APA Wojciechowski Architects. Projekta autoriem nācās stāties pretī sarežģītai pilsētvides situācijai. No vienas puses, monumentālā Kultūras un zinātnes pils ar izteiksmīgo siluetu, no otras, apkaimes fragmentētie apbūves kvartāli – Varšavas vēstures simboli. Tā vietā, lai konkurētu ar apkārtējo arhitektūru – socialistisko monumentālismu, pēckara modernismu un mūsdienu metropoles dinamiku –, jaunā muzeja ēka izvēlas apzinātu atturību. Balta, ģeometriski tīra un vizuāli mierīga, tā kļūst par harmonisku audeklu, kas satur kopā dažādos pilsētas attīstības laikmetus. Ēkas kompozīcijā būtisku lomu ieņem augšējā apjoma levitācija virs zemes, radot viegluma iespaidu, neraugoties uz ievērojamo būvapjomu. Šis risinājums ļauj ēkai saglabāt savu identitāti, harmoniski iederēties un nedominēt pār apkārtni. Gar muzeja perimetru ir iestādīti paaugušies kociņi, kas arī daļēji nosedz ēkas apakšu, tādējādi samazinot viengabalainās fasāžu plaknes masīvu.

Gaisma kā galvenais būvmateriāls

**Szymon Wojciechowski,
APA Wojciechowski
Architects galvenais
arhitekts:**

– No ārpusē monolitā fasāde rada noslēgtības iespaidu, taču, ieejot muzejā, tas pārsteidz ar pavisam pretēju telpisko pieredzi. Apmeklētāju sagaida vairāk nekā 20 m augsts ātrijs centrālajā kāpnēs, kur dienasgaisma

ieplūst caur jumta gaismas lūkām, izgaismojot eksponētā baltā betona plaknes un pamīšus izvietotos mākslas objektus. Telpu raksturo atturīga materiālu palete, precīzas proporcijas un liels apjoms dienasgaismas, pārvietošanos pa muzeju padarot par aizraujošu pieredzi, kā loma ir – būt krietni vairāk ne tikai fons mākslai. Lai padziļinātu telpas minimalismu un netraucētu mākslai ar vizuālo piesārņojumu, visas inženierkomunikācijas ir integrētas griestu konstrukcijās, saglabājot interjera vizuālo tīrību. Kā akcents gaišajās sienās ir izveidotas 5 m augstas tērauda durvis, kas izskatās kā atsevišķs mākslas objekts. Tajās ir speciāli ieprojektēts mehānisms, kas ļauj tās atvērt ar vienu pirkstu.

Īpašu iespaidu rada muzeja panorāmas logi, kas gluži kā gleznas ietvari ierāmē elpu aizraujošus skatus uz Varšavas centru, ļaujot pacelties pāri ļaužu pilnajām ielām un paskatīties uz pilsētas kņadu no putna cienīga lidojuma. Gluži kā Marks Šagāls savās gleznās simbolizēja pacelšanos virs visa ikdienišķā, cilvēku zemes problēmām, tā arī šeit ir pārņemts līdzīgs simbolisms. Katrs pilsētas skats pārvēršas par dzīvu ekspozīciju, kurā nemitīgi mainās gaisma, gadalaiki un pilsētas ritms.

Vēl viens lielisks atradums muzeja interjerā, kam nedrīkst paiet garām, ir lasīšanas istaba. Telpa ir veidota no oša koka, un, ienākot tajā, uzreiz ir jūtama dabiskā koka smarža un mājīgums, kas kopā ar mīkstajiem klubkrēsliem tā vien aicina aizmirsties kādā no grāmatām. Lasīšanas istabā ir apkopota ievērojama mākslas bibliotēka, tostarp redzamākajā vietā novietotā un latviešu valodā izdotā Nepieradinātās dvēseles – simbolisms Baltijas valstu mākslā. Salīdzinājumā ar askētiskajām galeriju telpām lasīšanas istaba rada siltu un cilvēciski mērogotu gaisotni.

Viena no svarīgākajām lietām kā publiskajā, tā privātajā telpā ir mikroklimats. Mēdz teikt – ja to nemana un tas netraucē, tad ar to viss ir kārtībā. Jāsaka, jaunais muzejs ir viena no retajām publiskajām ēkām, kur nodrošināts patīkams mikroklimats un komfortabla akustika par spīti lielajiem cilvēku pūļiem – pretēji daudzām citām vēsturiskajām un pat jaunajām biroju ēkām Polijā, kur valda bezgaiss un kuru speciālisti varētu pamācīties no muzeja inženieriem.

Muzejs kā publiska platforma

**Marta Bartkowska,
muzeja komunikācijas
direktora vietniece:**

– Muzejs ir dibināts pirms vairāk nekā divdesmit gadiem, taču tikai tagad ieguvis īpaši sev projektētu ēku. Līdz šim muzejs darbojās pagaidu telpās, tostarp bijušajā mēbeļu

veikalā. Muzeja misija sniedzas tālāk par mākslas darbu eksponēšanu. Tas iecerēts kā publiska platforma, kur sastopas dažādas sabiedrības grupas, kur tiek veicināta atklāta diskusija un laikmetīgā māksla kļūst par sarunas, nevis vienpusējas interpretācijas sākumpunktu. Muzejā ik gadu tiek rīkotas aptuveni trīsdesmit izstādes, nepārtraukti mainot ekspozīcijas un

piedāvājot apmeklētājiem arvien jaunu pieredzi, apzināti veidojot programmu, kas ir dinamiska un nepārtraukti mainīga.

Šī ideja organiski atspoguļojas arī arhitektūrā. Ēka nav projektēta kā monumentāls piemineklis vienai funkcijai, bet gan kā elastīga infrastruktūra, kas spēj pielāgoties dažādiem izstāžu scenārijiem, performancēm, lekcijām un publiskiem pasākumiem. Projekta izstrādē līdz ar arhitektiem piedalījās kuratori, muzeja speciālisti un ekspozīciju veidotāji, tādējādi telpiskie risinājumi veidoti, ne vien vadoties no estētiskiem apsvērumiem, bet arī, lai nodrošinātu kvalitatīvu muzeja ikdienas darbu. Rezultātā arhitektūra nav pašmērķīga – tā kļūst par instrumentu, kas ļauj mākslai nepārtraukti mainīties un pielāgoties jaunām interpretācijām.

Arhitektūra, kas rosina diskusiju

Jau pirms atklāšanas muzejs kļuva par plašu sabiedrisko diskusiju objektu. Tā novietojums līdzās monumentālajai Kultūras un zinātnes pilij neizbēgami radīja augstas sabiedrības gaidas un tikpat asas reakcijas. Vieni ēkai pārmēta pārlietu atturīgu arhitektonisko valodu, citi tajā nesaskatīja atsauces uz Polijas arhitektūras tradīcijām, vēl citi tās lakonisko veidolu salīdzināja ar universālveikalu. Diskusiju vēl vairāk saasināja sakritība ar Polijas prezidenta vēlēšanu kampaņu, kuras laikā muzejs kļuva arī par politiskās retorikas sastāvdaļu.

Arhitektūras vērtību nereti nosaka tieši tās spēja raisīt diskusiju. Ēkas, kas nevienu neatstāj vienaldzīgu, bieži kļūst par nozīmīgiem pilsētas attīstības pagrieziena punktiem. Arī Varšavas Modernās mākslas muzejs nav tikai jauns kultūras objekts – tas iemieso pilsētas vēlmi pārvērtēt savu identitāti un apliecināt vietu Eiropas kultūras telpā. Mūsdienīga, kvalitatīva arhitektūra vairs nav tikai fons Varšavas ekonomiskajai izaugsmei, tā kļuvusi par vienu no pilsētas attīstības instrumentiem.

Raksturīgi, ka ēkas izteiksmes līdzekļi nav balstīti ikoniskā formā vai vizuālā demonstratīvātē. Tās arhitektūra ir atturīga, gandrīz askētiska, ļaujot galveno lomu uzņemties telpai, gaismai un pilsētai aiz logiem. Katrs muzeja apmeklējums kļūst atšķirīgs. Mainās ekspozīcijas, dienasgaisma, laikapstākļi un skati uz pilsētu, ko ierāmē lielie panorāmas logi. Līdz ar to mainās arī telpas uztvere. Šī nepārtrauktā transformācija ir viena no ēkas būtiskākajām arhitektoniskajām kvalitātēm – muzejs nav pabeigts objekts, bet dzīva vide, kas nepārtraukti mijiedarbojas ar pilsētu, mākslu un tās apmeklētājiem.

Adrese Užupio str. 41,
Bezdonys, Vilniaus r., Lithuania.
Pasūtītājs Lina Tvariļonavičienė.
Projekts studio arches:
Arūnas Liola, Greta Gulbinskė,
Edgaras Neniškis, Rolandas
Liola. Būvnieks Kriautė.
Ēkas konstrukcijas CLT Profi
(CLT paneļi). Būvuzraugs Keista.
Projekta attīstība
2021.–2025. gads.

DABAS TERAPIJAS RETRĪTS SANCTUM

Sagatavoja
AGRITA LŪSE
Foto Leonas Garbačauskas

Veidojot dabas terapijas retrīta SANCTUM kompleksu, iecere bija radīt arhitektūru, kas organiski iekļautos apkārtnē, to nepārveidojot. **Kompleksam vieta rasta meža izcirtumā, pēc iespējas saglabājot visas dabiskās ekosistēmas.** Kompleksa teritorijas plānojuma pamatā ir Dabas ass – gājēju maršruts, kas savieno visas ēkas un meditācijas zonas, organiski iekļaujoties ārtelpā un nodrošinot vides pieejamību arī cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Tā kalpo kā terapeitiskas vides elements, kas rosina nesteidzīgu pastaigu, apzinātu apkārtnes vērošanu un ciešāku saikni ar dabu. SANCTUM demonstrē, kā ilgtspējīga teritorijas plānošana vienlaikus var stiprināt bioloģisko daudzveidību, saglabāt ainavas identitāti un radīt vidi, kas veicina cilvēka fizisko un emocionālo labsajūtu.

Labiekārtojuma koncepts

Labiekārtojums ir neatņemama projekta ilgtspējas stratēģijas sastāvdaļa. Dabiskā veģetācija ir saglabāta, bet jaunajiem stādījumiem izvēlēti vietējo sugu augi ar toleranci pret konkrētajiem klimatiskajiem apstākļiem. Cietā seguma platības teritorijā ir minimālas, vairākums taku un celiņu ir klāti ar ūdenscaurlaidīgiem segumiem, nodrošinot dabisku mitruma aizvadi.

Kompleksa ārtelpa ir retrīta programmas terapeitisks turpinājums. Klusie pagalmi, meditācijas platformas mežā, pastaigu takas, atpūtas vietas un sensorie dārzi veicina emocionālo labsajūtu, ir viegli uzturami un saglabā ļoti saudzīgu ietekmi uz vidi.

Galvenā ēka organizēta ap diviem iekšpagalmiem. Vienā no tiem saglabāta esošā priede, kas kļuvusi par ārtelpas centrālo akcentu un **simbolizē projekta pamatprincipu - pielāgot arhitektūru dabai, nevis pakļaut dabu arhitektūrai**. Otrs pagalms veidots kā meditācijas dārzs, ko sedz viegla, daļēji transparenta nojume, saglabājot vizuālu un telpisku atvērtību.

Projekta teritorijā apzināti ierobežota transportlīdzekļu klātbūtne. Autostāvvietas izvietota nomalē, ļaujot iekšējai videi saglabāties klusai, drošai un orientētai uz cilvēku.

Resursu ekonomija

Energoefektivitāte SANCTUM risināta arhitektūras koncepcijas līmenī. **Projekta pamatā ir pasīvas enerģijas izmantošanas stratēģijas, kas samazina ekspluatācijas enerģijas patēriņu visā ēkas dzīves ciklā, vienlaikus nodrošinot komfortablu un veselīgu iekštelpu vidi**. Ēku novietojums un orientācija radījuši iespēju maksimāli izmantot dienasgaismu ar izmēros lielām stiklotajām plaknēm, vērstām uz mežu, un vienlaikus samazināt saules siltuma ietekmi telpās vasaras laikā.

Fasādēs integrētās vertikālās alumīnija saules aizsarglameles nodrošina efektīvu ēnojumu, vienlaikus ziemas saules stariem ļaujot iekļūt telpā. Augstas veiktspējas koka norobežojošās konstrukcijas būtiski samazina siltuma zudumus apkures sezonā. **Atklātās krustslāņotās koksnes (CLT) konstrukcijas veicina stabilu iekštelpu mikroklimatu un samazina ēkas oglekļa pēdu**.

Apkurei un dzesēšanai izmanto ģeotermālo siltumsūkņu sistēmu, kas būtiski samazina enerģijas patēriņu.

Ēku jumtos integrēti saules paneļi, kas ražo elektroenerģiju, un tā kopā ar ģeotermālo sistēmu būtiski samazina projekta kopējo ietekmi uz vidi un stiprina tā ilgtermiņa enerģētisko neatkarību.

Projektā izmanto arī dabisko ventilāciju. Atverami logi un pārdomātas šķēršventilācijas samazina mehāniskās dzesēšanas apjomu, savukārt mežs, īpaši vasarā, darbojas kā dabisks atvēsinātājs.

Kompleksā izmantots LED apgaismojums apvienojumā ar viedām vadības sistēmām. Āra apgaismojums fokusēts tikai uz gājēju maršrutiem un tikšanās vietām, pārējā teritorija nakts laikā slīgst tumsā, un tajā nav gaismas piesārņojuma.

No jumtiem un cietajām virsmām savāktais lietussūdens tiek novadīts uz teritorijā esošajiem dīķiem, kuros tas uzkrājas un pakāpeniski atgriežas dabiskajā apritē. Dīķi uzlabo bioloģisko daudzveidību un ir nozīmīgs ainavas elements.

Būvmateriālu lietojums

Materiālu izvēle SANCTUM projektā balstīta uz trim galvenajiem principiem – zemu oglekļa pēdu, ilgmūžību un augstu vides veiktspēju visā ēkas dzīves ciklā.

Galvenā nesošā konstrukcija veidota no CLT (krusteniski līmētas koksnes). Koksne kalpo kā oglekļa uzkrājējs, vienlaikus CLT konstrukcija nodrošina izcilas siltumtehnikas īpašības, patīkamu iekštelpu mikroklimatu un dabisku, vizuāli siltu arhitektūras kvalitāti. Ēkā un teritorijā izmantoti dabiski un ilgmūžīgi materiāli: Kebony kokmateriāli, varš un betons.

Iekštelpu vides kvalitāte un ārtelpas kā terapeitiskās vides turpinājums

Mākslīgais apgaismojums SANCTUM projektā veidots kā dabisks dienasgaismas papildinājums, izmantojot energoefektīvus LED gaismekļus ar siltu krāsu temperatūru. Ainava tiek uztverta kā iekštelpu terapeitiskās vides turpinājums. Taku tīkls, meditācijas zonas, klusie pagalmi, āra atpūtas vietas un meža pļavas veidotas, lai veicinātu kustību, pārdomas un tiešu kontaktu ar dabu.

Apvienojot dabiskus un veselīgus materiālus, bagātīgu dienasgaismu, augstu gaisa kvalitāti, termisko un akustisko komfortu, universālu pieejamību un ciešu saikni ar dabu, SANCTUM rada vidi,

kas veicina ilgtermiņa labklājību. Projekts demonstrē, kā arhitektūra var kļūt par aktīvu profilaktiskās veselības un labsajūtas veicināšanas elementu.

Sociālās un ekonomiskās priekšrocības

SANCTUM tika iecerēts ne tikai kā viesmīlības objekts, bet kā vieta, kas veicina cilvēku veselību, stiprina vietējo kopienu un rada ilgtermiņa sociālo un ekonomisko vērtību, vienlaikus saglabājot cieņpilnu attieksmi pret dabu.

Projekts pievēršas vienam no būtiskākajiem mūsdienu sabiedrības izaicinājumiem – straujajam dzīves ritmam, hroniskam stresam un pieaugošajai nepieciešamībai pēc fiziskas un emocionālas atjaunošanās. Tiek izmantoti dabas terapijas principi, apzinātas klātbūtnes prakse, lēnāks dzīves ritms un dziļāka saikne ar apkārtni. Atšķirībā no tradicionāla luksusa koncepta, projekta pamatā ir arhitektūra kā labbūtības instruments – vide.

Atpūtas centrs paredzēts plašam lietotāju lokam – individuāliem apmeklētājiem, ģimenēm, uzņēmumu grupām, labsajūtas programmām un izglītojošām aktivitātēm. **Elastīgi plānotās iekšējās un ārtelpas ļauj objektam pielāgoties dažādām funkcijām visa gada garumā, palielinot tā sociālo vērtību un ilgtermiņa darbības potenciālu.**

SANCTUM sniedz ieguldījumu arī reģionālā tūrisma attīstībā, radot visu gadu pieejamu galamērķi, kas papildina apkārtējo ainavu, nevis to izmanto. Projekts mudina apmeklētājus iepazīt Viļņas reģiona kultūras, dabas un atpūtas iespējas, tādējādi pagarinot uzturēšanās laiku un atbalstot vietējos uzņēmumus, pārtikas ražotājus, amatniekus un pakalpojumu sniedzējus.

Piesaistot gan vietējos, gan starptautiskos apmeklētājus, SANCTUM stiprina Viļņas reģiona identitāti kā ilgtspējīga tūrisma, labsajūtas un dabas pieredzes galamērķi.

Kopumā SANCTUM parāda, ka ilgtspējīga arhitektūra ir arī dzīves kvalitātes uzlabošana, vietējās ekonomikas stiprināšana un tādu telpu radīšana, kas ilgtermiņā veicina gan cilvēku, gan kopienu labklājību.

Inovativs risinājums

Projekta galvenā inovācija ir dabas terapijas principu integrēšana ikvienā projektēšanas lēmumā. Ēkas, ainava un cilvēka pārvietojšanās teritorijā tiek uztvertas kā viena vienota terapeitiska sistēma, kurā arhitektūra nedominē pār vidi, bet kļūst par tās dabisku turpinājumu.

Atšķirībā no tradicionālas pieejas, kur visas funkcijas tiek koncentrētas vienā lielā ēkā, **SANCTUM izmanto izklaidēto plānojumu ar mazākiem arhitektūras apjomiem, kas rūpīgi izvietoti starp kokiem.** Šāda pieeja samazina ietekmi uz teritoriju, saglabā bioloģisko daudzveidību un nodrošina katrai telpai tiešu vizuālu un fizisku saikni ar apkārtējo meža ainavu.

Būtiska projekta inovācija – ainava tiek uztverta kā aktīvas infrastruktūras elements, nevis tikai dekoratīvs fons. Meža takas, meditācijas pagalmi, terapeitiskie dārzi un lietusūdens uzkrāšanas dīķi vienlaikus veicina bioloģisko daudzveidību, uzlabo ūdens apsaimniekošanu, atbalsta cilvēku emocionālo labsajūtu un rada kvalitatīvas ārtelpas lietotāju pieredzi.

SANCTUM ievieš arī novatorisku pieeju viesmīlības nozarei, pārorientējot uzmanību no tradicionālas luksusa pieredzes uz preventīvu labbūti un atjaunošanos. **Atpūtas centrs veicina apzinātāku un lēnāku dzīves ritmu, parādot, kā arhitektūra var kļūt par instrumentu mūsdienu sabiedrības izaicinājumu risināšanai – hroniska stresa, digitālās pārslodzes un sociālās atsvešinātības mazināšanai.**

Tādējādi projekts paplašina ilgtspējīgas arhitektūras nozīmi, iekļaujot tajā ne tikai vides aspektus, bet arī ilgtermiņa ieguvumus cilvēku veselībai, dzīves kvalitātei un sociālajai labklājībai.

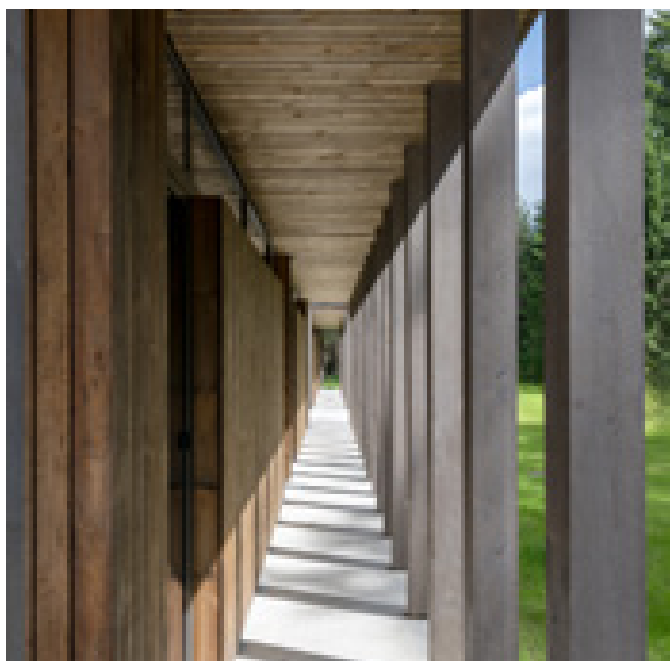
Andris Dlohi,
koka būvniecības
eksperts, uzņēmuma
CLT Profi vadītājs:

– CLT produkts
ir īpaši piemērots
tādiem projektiem kā
SANCTUM un līdzīgas
arhitektoniskās
filozofijas objektiem,
kuros ilgtspējība un
ekoloģija nozīmē reālu

patatu un praktiskus risinājumus. SANCTUM – tās ir 20 nelielas ēkas ar divslīpju jumtiem, kuras apvieno kompleksā centrālā daļa. No CLT materiāla izgatavotas visas nesošās konstrukcijas, jumta daļas un arī grīdas, kas tapušas rūpnieciski CLT Profi ražotnē Jelgavā, kopumā izmantojot 535 m³ koksnes un patērējot ražošanai pusotru nedēļu ilgu laiku.

Taču, pirms sākt ražošanu, CLT Profi speciālisti saskaņā ar arhitektu biroja vizualizācijām izstrādāja digitālus 3D ēku elementu modeļus, kurus no CLT materiāla vajadzīgajā mērogā un konfigurācijā izgatavoja automatizētā ražošanas sistēma, bet vēlāk objektā tie tika savstarpēji savienoti ar specializētiem stiprinājumiem. Šajā projektā izaicinājums bija pastiprinātas ugunsdrošības prasības iekštelpām, ko lika ievērot Lietuvas uzturēšanās iestādes – tā bija unikāla prasība, kāda citos objektos Baltijas valstīs nav bijusi piemērota. Apvienojot kompetenci ar pieredzi, tika rasts risinājums – CLT slīpētā, matētā un patīkamā koka faktūras virsma tika pārklāta ar īpašu krāsu. Izmantotais apdares materiāls izpildīja ugunsdrošības prasības, bet nemazināja koka estētisko vērtību un nenoklāja sedzoši dabisko faktūru. Jāuzteic pasūtītāja un būvnieka spēja iedziļināties, meklējot labāko risinājumu. Elementus būvlaukumā montēja lietuviešu montāžas kompānija. Jāatzīmē, ka CLT Profi objektos paši ierasti izpilda montāžas darbus. No CLT Profi izgatavotajiem paneļiem būvētie apjomi iekštelpās vienmēr saglabā redzamu un taustāmu koka faktūru, bet ārējās fasādes tiek nosegtas ar izolācijas un apdares materiālu, jau aprēķinos novēršot rasas punkta izveidi, lai uz koka virsmas neveidotos mitrums. Droša būve var tikt ekspluatēta daudzas desmitgades, pat 100 gadu.

UZVARA KONKURSĀ

SANCTUM – Nature Therapy Retreat uzvarēja nominācijā Dizains labsajūtai 14. ikgadējā konkursā Architizer A + Awards (2026).

Architizer A + Awards ir viens no pasaulē lielākajiem un cienījamiem arhitektūras konkursiem, kas popularizē izcilu arhitektūru, dizainu un inovācijas. Katru gadu projektus no vairāk nekā 80 valstīm vērtē starptautiska žūrija, kuras sastāvā ir atzītākie arhitekti, dizaineri, akadēmiķi un nozares profesionāļi.

Nominācijā Dizains labsajūtai tiek atzīmēti projekti, kas parāda arhitektūras spēju uzlabot fizisko veselību, garīgo labsajūtu un dzīves kvalitāti, izmantojot pārdomātus risinājumus. SANCTUM projekts ir ievērojams ar holistisko arhitektūras, dabas un ilgtspējas integrāciju, radot vidi, kurā ēkas, ainava un cilvēku pieredze darbojas kā pilnvērtīga sistēma.

Projekta autoru citāti, kas koncentrēti paskaidro arhitektūras konceptu

- Daudzos projektos arhitektūra kļūst par centrālo figūru; šeit mēs apzināti atļāvām mežam uzņemties šo lomu.
- Visnozīmīgākais dizaina lēmums nebija tas, ko mēs uzbūvējām, bet gan tas, ko izvēlējāmies saglabāt.
- Arhitektūra šeit darbojas mazāk nekā objekts ainavā un vairāk nekā pamats tās pieredzei. Projekts tiecas nevis radīt mērķi mežā, bet gan padarīt par mērķi mežu pašu.

Objekta nosaukums:
valsts galvenā autoceļa
A12 Jēkabpils–Rēzekne–
Ludza–Krievijas robeža
(Terehova) 125,160.–
129,300. km pārbūve.
Būvdarbi ilga no 2025. g.
maija līdz 2026. g. jūnijam.

CEĻA PĀRBŪVE KĀ 'KOMPLEKSU INŽENIERTEHNISKU RISINĀJUMU REALIZĀCIJA SAREŽĢĪTOS APSTĀKĻOS

PAULA JANSONE

Foto VSIA Latvijas Valsts ceļu arhīvs,
fotogrāfs Renārs Koris

Valsts galvenā autoceļa A12 Ludzas tranzīta posma pārbūve kļuva par vienu no tehnoloģiski sarežģītākajiem pēdējo gadu ceļu būvniecības objektiem Latgalē. Lai gan pārbūvējamā posma garums bija tikai 4,2 km, objektā vienlaikus tika īstenoti vairāki atšķirīgi būvniecības scenāriji: pilna ceļa konstrukcijas rekonstrukcija, segas pastiprināšana, satiksmes mezgla pārbūve, dziļo inženierkomunikāciju izbūve un intensīvas satiksmes organizēšana bez transporta plūsmas novirzīšanas pa apvedceļiem. Par projekta sarežģītību liecina ne tikai darbu apjomi, bet arī nepieciešamība būvdarbus organizēt nepārtrauktas satiksmes apstākļos, vienlaikus risinot ģeotehniskos uzdevumus vājas nestspējas grunts apstākļos un hidroģeoloģiskos izaicinājumus, kuriem iemesls bija 2025. gada lietainā vasara.

Mārtiņš Mīkelsons,
SIA VIA ražošanas
direktors, atbildīgais
būvdarbu vadītājs:

– Viens no būtiskākajiem
projekta izaicinājumiem
bija satiksmes organizācija.
Atšķirībā no daudziem

lineāriem infrastruktūras objektiem, šajā gadījumā satiksme nebija iespējams novirzīt pa alternatīviem maršrutiem. Objekta sākumdaļā būvdarbi norisinājās tiešā dzelzceļa infrastruktūras tuvumā, savukārt vidusdaļā tika pilnībā pārbūvēts rotācijas aplis, kurā savienojas Ludzas pilsētas ielu tīkls, autoceļš A12 un reģionālais autoceļš P49. Visā būvdarbu laikā bija jānodrošina nepārtraukta transporta kustība, izmantojot reversās kustības satiksmes organizācijas shēmas, pagaidu luksoforus un satiksmes regulētājus. Šādi apstākļi būtiski ierobežo darbu secību, produktivitāti, tehnikas izvietojumu un vienlaikus paildzina veicamo būvdarbu gaitu un apjomus.

Pirms būvdarbu sākšanas ceļa konstrukcijā bija konstatētas būtiskas deformācijas, kūkumošanās un plaisas, kuru cēlonis bija nepietiekamas nestspējas grunts. Brauktuvē bija izveidojušies garenprofila nelīdzenumi un lokāli nosēdumi, kas liecināja par nepietiekamu pamatnes nestspēju. Lai nodrošinātu projektā paredzēto ekspluatācijas laiku, tika veikta vairāk nekā 60 000 m³ nederīgās grunts nomaīņa, 18 000 m³ nepietiekamas nestspējas grunts nomaīņa ar atbilstošu uzbēruma materiālu, izbūvēti vairāk nekā 35 000 m³ salizturīgā slāņa, iestrādāti 18 500 m³ šķembu materiāla un izbūvēts asfaltbetona segums vairāk nekā 16 000 t apjomā. Atsevišķās vietās grunts nomaīņa tika veikta līdz pat 4–5 m dziļumam. Ņemot vērā blīvo apkārtnējo apbūvi, šādu izrakumu izbūve nebija iespējama bez rievsienu un pagaidu atbalsta sistēmu izbūves, kas nodrošināja izrakto vietu stabilitāti un samazināja deformāciju risku blakus esošajām ēkām un inženierbūvēm.

Viens no apgrūtināšajiem faktoriem būvobjektā bija 2025. gada meteoroloģiskie apstākļi, intensīvie nokrišņi un paaugstinātais gruntsūdens līmenis, kas radīja tehnoloģiski sarežģītus apstākļus inženierkomunikāciju izbūvei. Objektā tika izbūvēta vairāk nekā kilometru gara lietusūdens kanalizācijas sistēma, tostarp lietusūdens kolektori ar diametru līdz 1000 mm. Iepirkuma sagatavošanas stadijā paredzētā darbu izpildes produktivitāte praksē izrādījās nesasniedzama, jo nepārtraukti bija jānodrošina gruntsūdens pazemināšana, būvbedru atsūkknēšanas un nogāžu stabilitātes uzturēšanas darbi. Pastāvīgā grunts pārmitrināšanās būtiski samazināja to fizikāli mehāniskās īpašības. Augšējos slāņus pārmitrināja lietus, apakšējos gruntsūdens, rezultātā visas apakšējās grunts bija pārmitrinātas, un pat tās grunts, kas bija stabila, nelabvēlīgo faktoru ietekmē kļuva plūstošas. Laikapstākļi bija neprognozējami, un atbilstoši katras dienas prognozei, ko lielākoties zinājām tikai attiecīgās dienas rītā, bija jāpārplāno būvdarbi. Tie bija ļoti sarežģīti apstākļi un brīži objektā.

Kā vienu no piemēriem varu minēt lietusūdens kolektoru ar diametru 1000 mm, kas izbūvējams 4–5 m dziļumā. Iepirkuma fāzē rēķinājāms, ka dienā varēsīm izbūvēt vismaz 10 m garumu, bet tehnoloģiski dabā tie bija tikai 3 m dienā, jo pie esošā gruntsūdens līmeņa un dziļuma tehniski nebija iespējams izdarīt vairāk. Tāpēc liels paldies visiem apakšuzņēmējiem, darbiniekiem un projektā iesaistītajiem, strādājot papildu darba stundas un brīvdienās, lai sekmētu objekta pabeigšanu termiņā.

Projekta realizācijas gaitā veikta arī vairāku projektēto tehnisko risinājumu optimizācija. **Pēc papildu ģeotehniskās izpētes un nestspējas pārbaudēm atsevišķos posmos pilna konstrukcijas pārbūve tika aizstāta ar segas pastiprināšanas risinājumiem.** Rezultātā objektā realizēti trīs atšķirīgi konstrukciju tipi – pilna rekonstrukcija, esošās segas pastiprināšana un kombinēti risinājumi, pielāgojot tehnoloģiju faktiskajiem grunts apstākļiem. Šāda pieeja ļāva optimizēt būvdarbu apjomus, vienlaikus saglabājot projektā noteiktos nestspējas un ilgmūžības parametrus. Ceļa konstrukcija projektēta aptuveni divdesmit gadu ekspluatācijas periodam, tomēr tas nenozīmē, ka visa konstrukcija šajā laikā neprasa uzturēšanas pasākumus. Asfaltbetona dilumkārtas atjaunošana pēc aptuveni 7–11 ekspluatācijas gadiem ir preventīvs uzturēšanas pasākums, kas novērš plaisu attīstību dziļākajos

konstrukcijas slāņos. Savlaicīga virskārtas nomaiņa būtiski samazina pilnas rekonstrukcijas nepieciešamību nākotnē un pagarina visas ceļa konstrukcijas kalpošanas laiku. Tikpat nozīmīga ir arī pēc izbūves veicamā seguma kvalitātes kontrole. Pēc asfaltbetona ieklāšanas darbiem tiek veiktas asfaltbetona sablīvējuma pārbaudes, asfaltbetona līdzenuma un saķeres mērījumi, un tikai pēc normatīvos atbilstošiem rādītāju rezultātiem tiek atcelti pagaidu satiksmes ierobežojumi.

Mārtiņš Liepiņš, AS Ceļuprojekts valdes priekšsēdētājs, Viktors Rautmanis, AS Ceļuprojekts būvprojekta vadītājs:

– Projektēšanas līgums tika noslēgts 2021. gada martā, savukārt būvprojekts pabeigts 2024. gada jūlijā. Tā ietvaros tika izstrādāti divi valsts galvenā autoceļa A12 Jēkabpils–Rēzekne–Ludza–Krievijas robeža (Grebņeva) pārbūves projekti: ceļa posms pie Grebņevas robežšķērsošanas vietas (162,00.–163,70. km) un posms pie Ludzas (125,14.–129,30. km). Līdz šim realizēta tikai Ludzas posma pārbūve.

Jau projektēšanas sākumposmā bija skaidrs, ka objekta ģeotehniskie apstākļi būs viens no galvenajiem faktoriem, kas noteiks projektēšanas risinājumus. Tika veikti aprēķini un analizēti vairāki iespējamie ceļa konstrukcijas varianti, meklējot tehniski pamatotāko un vienlaikus ekonomiski efektīvāko risinājumu.

Projektēšanas gaitā sapratām, ka pilna ceļa konstrukcijas pārbūve visā posmā prasītu ievērojami lielākas investīcijas, nekā sākotnēji bija paredzēts. Tādēļ kopā ar pasūtītāju izvērtējām vairākus alternatīvus risinājumus, īpašu uzmanību pievēršot purvainajiem posmiem ar vājas nestspējas gruntīm.

Tika analizētas vairākas tehnoloģijas: ceļa konstrukcijas pastiprināšana ar ģeosintētiskajiem materiāliem, grunts pastiprināšana ar kolonnām, pilnīga vājo grunšu nomaiņa, kā arī variants saglabāt esošo konstrukciju, veicot segas pastiprināšanu. Pēc tehniskās un ekonomiskās analīzes tieši pēdējais risinājums atsevišķos posmos tika atzīts par racionālāko. Vietās, kur tas bija tehniski pamatoti, tika saglabāta esošā ceļa konstrukcija un paredzēta tās pastiprināšana. Tā vietā, lai novirzītu apjomīgus finanšu resursus pilnai pārbūvei, tika lemts par labu mazākiem izdevumiem, veicot biežākus purvainā posma monitorēšanas un atjaunošanas darbus. Katrs variants tika izvērtēts gan no nestspējas, gan ekspluatācijas ilgmūžības viedokļa. Šāda pieeja ļāva optimizēt būvniecības izmaksas un vienlaikus nodrošināt nepieciešamos ekspluatācijas parametrus.

Projektēšanas laikā tika būtiski pārskatīti arī zemes darbu apjomi. Papildu ģeotehniskās izpētes rezultāti ļāva precizēt vājo grunšu izplatību un samazināt pilnas grunts nomaiņas apjomus tajās vietās, kur esošās konstrukcijas tehniskais stāvoklis to pieļāva.

Atsevišķs projekta elements bija Ludzas apļveida krustojuma izbūve. Interesanti, ka šī satiksmes mezgla pārbūves iecere nav jauna – pirmo reizi apļveida krustojuma projekts šajā vietā tika izstrādāts jau 2007. gadā, un arī toreiz to izstrādāja AS Ceļuprojekts. Kopš tā laika būtiski mainījušies gan satiksmes intensitātes rādītāji, gan projektēšanas normatīvi un satiksmes drošības prasības, tādēļ sākotnējais risinājums tika pilnveidots atbilstoši mūsdienu standartiem. Pirms pārbūves šajā vietā atradās sarežģīts daudzru krustojums, kur satiksmes organizācija autovadītājiem nebija intuitīvi uztverama un bieži radīja konfliktsituācijas. **Izbūvējot apļveida krustojumu, ir izveidots satiksmes organizācijas risinājums, kas ir nepārprotams, viegli uztverams un atbilst mūsdienu satiksmes drošības principiem.**

Juris Kondrovs,
VSIA Latvijas Valsts ceļi
inženieris, Ludzas posma
būvdarbu projekta vadītājs:

– 2021. gadā sākās būvprojekta izstrāde autoceļa A12 posmam pie Ludzas. Ģeotehniskās izpētes laikā tika konstatēti sarežģīti ģeoloģiskie apstākļi – kūdra, dūņas un plūstoši plastiskas mālainas grunts.

Problemātiskās grunts tika konstatētas gan zem ceļa konstrukcijas, gan tieši blakus ceļa uzbērumam. Šo grunšu ieguluma dziļums sasniedz septiņus metrus no ceļa virsmas. Sarežģīti ģeotehniskie apstākļi nozīmē augstas izmaksas pārbūvei. Grunts, kas viegli deformējas, saspiežas un konsolidējas, ietekmē būves kalpotspēju īstermiņā un lietojamību ilgtermiņā. Tādas grunts kā kūdra un dūņas parasti ir jānomaina vai jāpastiprina. Pastiprināšanu iespējams veikt arī ar cementa vai grunts kolonnām. **Visi šie risinājumi ir dārgi, rezultātā projekta izmaksas būtu vairāk nekā 20 milj. eiro, un projektu nebūtu iespējams realizēt, jo šāds finansējums nav pieejams.**

Lai tomēr būtu iespējams veikt remontdarbus visa objekta garumā, tika pieņemts lēmums atsevišķā tā daļā segumu atjaunot, nevis pārbūvēt. Lai pēc iespējas veiksmīgāk būtu realizējami atjaunošanas darbi, būvdarbu iejaukšanās apjomam jābūt pēc iespējas mazākam: netiek veiktas ceļa novietojuma korekcijas, virāžu taisnojumi un

jaunu elementu izbūve. Posma sākuma un beigu daļā, kur situācija atjaunošanas darbiem bija par sarežģītu, veikta arī pārbūve, kuras atsevišķās daļās bija jāveic grunts nomaiņa – kūdras, dūņu izņemšana un aizvietošana ar atbilstošu materiālu.

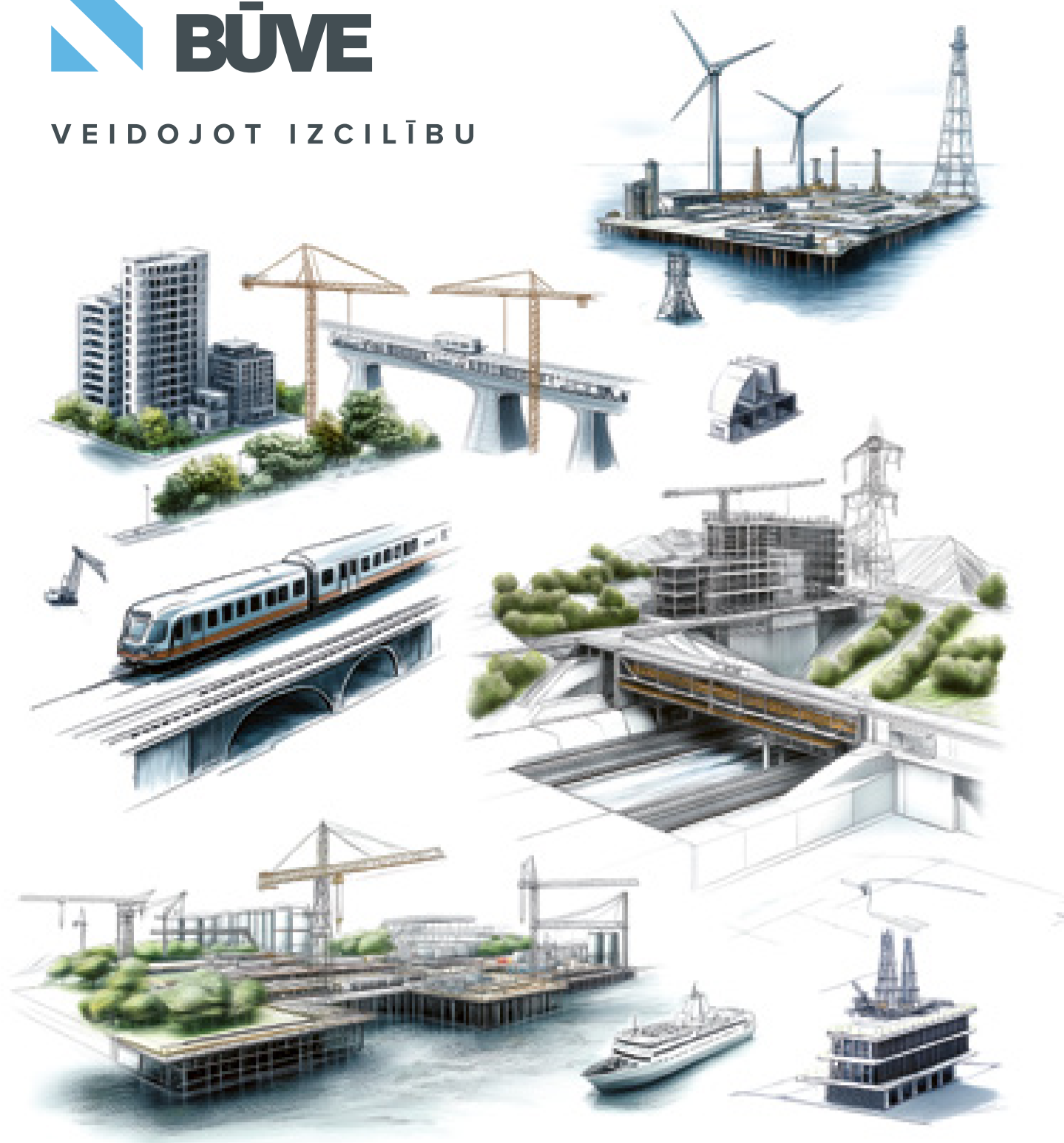
Mārtiņš Lazdovskis,
VSIA Latvijas Valsts ceļi valdes
priekšsēdētājs:

– Izdarot šādu tehnoloģiju izvēli, uzņemamies zināmus riskus, jo tas nozīmē, ka ilgtermiņā varētu būt nepieciešamas lielākas izmaksas uzturēšanai posmos, kur netika veikta pārbūve. Atjaunotā, nevis pārbūvētā daļa varētu būt jāatjauno ātrāk nekā pārbūves segments. Ir arī defektu riski īstermiņā,

tomēr LVC kā ceļu pārvaldītājs izvēlas šos riskus uzņemties un veikt ieguldījumus mūsu finansiālo iespēju robežās, nevis neveikt tos vispār. Nedarot neko, ceļa posma tehniskais stāvoklis turpinātu pasliktināties, un nākamo remontdarbu izmaksas kļūtu arvien lielākas. Valsts ceļu tīkla pārvaldīšana ar ierobežotu finansējumu savā ziņā ir LVC know-how, un to atzīst arī citu valstu speciālisti. Ar nelielu finansējumu mums izdodas panākt, ka kopumā visvairāk lietoto autoceļu tehniskais stāvoklis strauji nepasliktinās, tas pat uzlabojas.

VEIDOJOT IZCILĪBU

Komplicētu infrastruktūras un būvniecības projektu ģenerālužņēmējs

Skanstes iela 50, Rīga

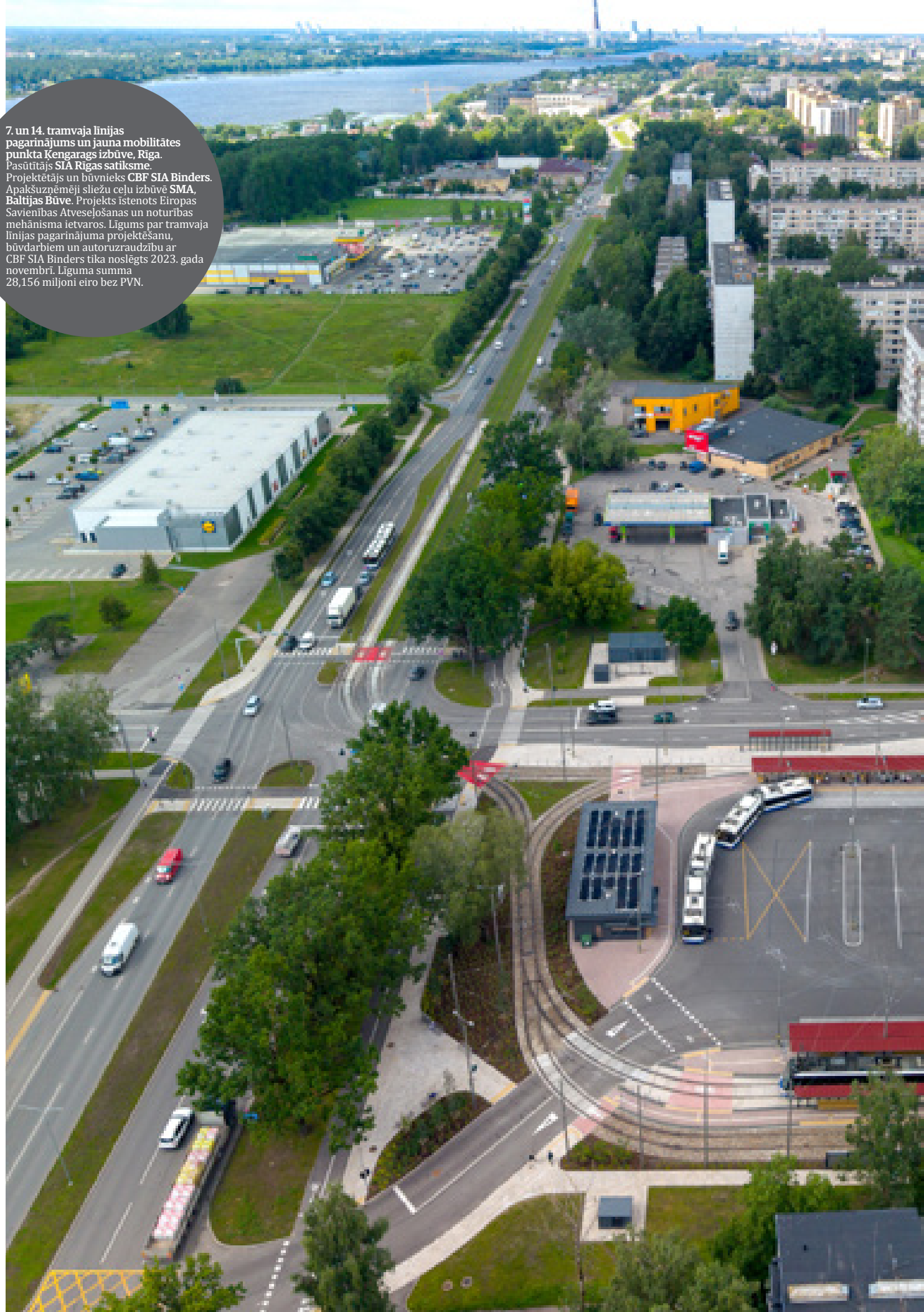
+371 26 220 222

@ info@nordesbuve.lv

in nordes-buve

www.nordesbuve.lv

7. un 14. tramvaja līnijas
pagarinājums un jauna mobilitātes
punkta Ķengarags izbūve, Rīga.
Pasūtītājs SIA Rīgas satiksme.
Projektētājs un būvnieks CBF SIA Binders.
Apakšuzņēmēji sliežu ceļu izbūvē SMA,
Baltijas Būve. Projekts īstenots Eiropas
Savienības Atveseļošanas un noturības
mehānisma ietvaros. Līgums par tramvaja
līnijas pagarinājuma projektēšanu,
būvdarbiem un autoruzraudzību ar
CBF SIA Binders tika noslēgts 2023. gada
novembrī. Līguma summa
28,156 miljoni eiro bez PVN.

TRAMVAJA LĪNIJAS PAGARINĀJUMS – NOZĪMĪGS SOLIS RĪGAS SABIEDRISKĀ TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBĀ

Foto Aleksandrs Kendenkovs

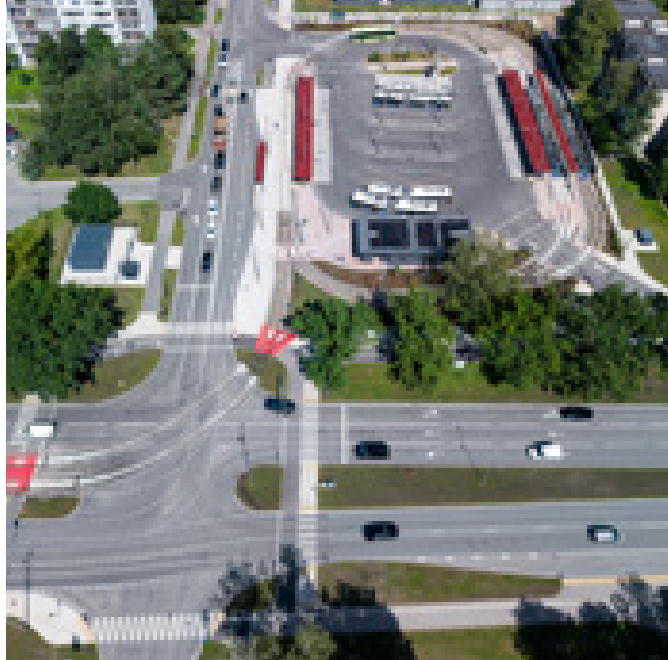
Tramvaja līnijas pagarinājums ir pirmais pilnīgi no jauna izbūvētais tramvaja līnijas posms Rīgā pēc vairāk nekā 40 gadiem un ir nozīmīgs solis Rīgas sabiedriskā transporta infrastruktūras attīstībā. Projekta ietvaros izbūvēts 2,2 km gars sliežu ceļa posms, pagarināts trolejbusu kontakttīkls

un izbūvēts jauns mobilitātes punkts Ķengarags, kur vienuviet satiekas tramvaji, trolejbusi un autobusi.

Par projekta īstenošanu stāsta **SIA Rīgas satiksme** valdes loceklis Jānis Golubevs, kura pārziņā uzņēmumā ir infrastruktūras attīstība un transporta saimniecības jautājumi. Iepriekšējā žurnāla numurā ar viņu runājām par vairāk nekā 120 gadu vecā 5. tramvaju depo

pārbūvi un pielāgošanu zemās grīdas tramvaju apkopei. Savukārt 7. un 14. tramvaja līnijas pagarinājums bija pavisam cita mēroga uzdevums – izbūvēt jaunu tramvaja līnijas posmu un visu tā darbībai nepieciešamo infrastruktūru.

Projektēt un būvēt vienlaikus

Viens no lielākajiem izaicinājumiem bija projekta īstenošanas termiņš. Projekts tika finansēts no Eiropas Savienības Atveseļošanas fonda līdzekļiem, līdz ar to projekts bija jāpabeidz precīzi līgumā norādītajā laikā. Lai tik apjomīgus darbus pagātu īstenojot paredzētajā laikā, tika izvēlēts projektēt un būvēt jeb Design & Build modelis, kur projektēšana un būvniecība tiek īstenota viena līguma ietvaros.

Jānis Golubevs: – Šis mums bija pirmais šāda veida projekts, kurā projektēšana un būvniecība tika apvienota vienā procesā. Izvēli lielā mērā noteica termiņš. Ja mēs vispirms būtu pilnībā pabeiguši projektēšanu un tikai pēc tam sākuši būvniecības iepirkuma procedūru, Atveseļošanas fonda noteiktajā termiņā projektu īstenot nebūtu iespējams. Tāpēc projektēšana un būvniecība daļēji notika līdztekus – kamēr vienā posmā vēl tika izstrādāti vai precizēti risinājumi, citā jau notika būvdarbi.

Šāds projekta īstenošanas modelis ļauj ietaupīt laiku, taču vienlaikus prasa ļoti ciešu pasūtītāja, projektētāja un būvnieka sadarbību. Atšķirībā no ierastā būvniecības procesa, kur būvdarbi tiek sākti pēc pilnīgas projekta izstrādes, šeit darbs dažādās objekta daļās vienlaikus atradās atšķirīgās stadijās.

Jānis Golubevs: – Šeit nebija tā, ka mums uz galda jau no pirmās dienas bija pilnībā pabeigts projekts un atlika tikai pēc tā uzbūvēt. Kamēr vienā vietā notika būvdarbi, citā vēl tika strādāts pie tehniskajiem risinājumiem. Tas prasīja daudz operatīvu lēmumu pieņemšanu no visām iesaistītajām pusēm. Šāda pieredze mums līdz šim nebija bijusi, un arī pašā procesā bija daudz jāmācās.

Ne tikai 2,2 km jaunu sliežu

Projekta redzamākā daļa ir 2,2 km garais sliežu ceļš, taču būvdarbu apjoms bija ievērojami plašāks. Līdz ar tramvaja infrastruktūru tika pārbūvētas brauktuves un ietves, izbūvēts veloceļiņš, pārbūvēti inženiertīkli, izbūvēts jauns kontakttīkls, pieturvietas un labiekārtota apkārtējā teritorija.

Projekta ietvaros izbūvēts ūdensvada un kanalizācijas tīkls, ierīkoti elektroapgādes un sakaru tīklu kabeļi, kā arī vairāk nekā septiņi km kontakttīkla, uzstādīti 93 kontakttīkla balsti. Izbūvētas vai pārbūvētas 14 pieturvietas ar nojumēm un soliņiem, kā arī 1,66 km garš veloceļiņš.

Jānis Golubevs: – Skatoties uz gatavu objektu, vispirms redzam slīdes, pieturvietas un labiekārtoto teritoriju, bet ļoti liela daļa paveiktā pēc būvniecības pabeigšanas nemaz nav redzama. Zem zemes ir kilometriem gari inženiertīkli, elektroapgādes un sakaru kabeļi. Jauna tramvaja līnijas posma izbūve faktiski nozīmē daudz plašākas teritorijas pārbūvi.

Atšķirībā no sliežu ceļa rekonstrukcijas šajā projektā tramvaja kustībai nepieciešamā sistēma bija jāizveido no jauna un jāsavieno ar esošo tramvaja tīklu. Vienlaikus būvdarbi notika pilsētvidē, kur bija jānodrošina piekļuve apkārtējām teritorijām un iespēju robežās jāsauglabā satiksme.

Jānis Golubevs: – SIA Rīgas satiksme ir liela pieredze sliežu ceļu pārbūvē un remontā, taču jauna posma izbūve ir cits process. Šeit visi risinājumi bija jāveido kā vienota sistēma, sākot ar sliežu ceļu un elektroapgādi un beidzot ar satiksmes organizāciju un pasažieriem nepieciešamo infrastruktūru.

Tramvaja infrastruktūra kā daļa pilsētvides

Projektā uzmanība pievērsta ne tikai sabiedriskā transporta kustībai, bet arī tam, kā jaunā infrastruktūra iekļaujas apkārtējā pilsētvidē.

Izbūvēts 1,66 km garš veloceļiņš, ko līdzfinansēja Rīgas pilsēta, atjaunotas brauktuves un ietves, savukārt zaļā zona un dekoratīvais zāliens sliežu ceļos kopumā aizņem vairāk nekā 27 000 m².

Atsevišķs darbs bija saistīts ar kokiem, kas auga topošās līnijas teritorijā. Pirms būvdarbiem tie tika apsekoti un izvērtēti, meklējot

iespējas kokus saglabāt vai pārstādīt. Kopumā projekta teritorijā ir 234 jauni un pārstādīti koki, kā arī iestādīti gandrīz 2700 krūmu.

Jānis Golubevs: – Būvējot jaunu tramvaja līnijas posmu pilsētā, nevar skatīties tikai uz sliekšņiem. Ir jādomā arī par cilvēkiem, kuri šeit dzīvo un pārvietojas ikdienā, par gājējiem, velobraucējiem un apkārtējo vidi. Tāpēc līdz ar tramvaja infrastruktūru tika pārbūvēta un labiekārtota arī apkārtējā teritorija.

Galapunkta vietā - mobilitātes punkts

Viena no būtiskākajām projekta daļām ir jaunais mobilitātes punkts Ķengarags. Atšķirībā no ierasta tramvaja galapunkta tas veidots kā vieta, kur vienuviet satiekas vairāki sabiedriskā transporta veidi un pasažieri var ērti pārsēsties no viena transporta citā.

Projekta ietvaros aptuveni 300 m garumā pagarināta arī trolejbusa līnija Višķu ielā, izbūvēta autobusu kustībai nepieciešamā infrastruktūra, pieturvietas un dispečerpunkta ēka.

Mobilitātes punkta plānojums veidots tā, lai tramvaju, trolejbusu un autobusu kustība būtu savstarpēji sasaistīta. Tramvajs un pārējais sabiedriskais transports teritorijā pārvietojas pa atšķirīgiem lokiem, savukārt pieturvietu izvietojums ļauj samazināt attālumu, kas pasažierim jāveic, mainot transporta veidu.

Jānis Golubevs: – Jau projektējot bija skaidrs, ka šeit nevajag izveidot tikai vienu vietu, kur tramvajs apgrībojas un brauc atpakaļ. Ja vienā vietā satiekas vairāki sabiedriskā transporta maršruti, tie jāsavieno tā, lai pasažierim pārsēšanās būtu vienkārša un ērta. Mobilitātes punkts ļauj vienuviet sasaistīt tramvaju, trolejbusu un autobusu kustību.

Līdz ar mobilitātes punkta izveidi mainīta arī sabiedriskā transporta organizācija Ķengaraga apkārtnē. Tas kļuvis par nozīmīgu pārsēšanās vietu, no kuras pasažieri var turpināt ceļu dažādos virzienos.

Pieredze nākamajiem projektiem

Tramvaja līnijas pagarinājuma izbūve SIA Rīgas satiksme devusi pieredzi ne tikai jauna sliežu ceļa būvniecībā. Tikpat nozīmīga bijusi projekta vadība, pirmo reizi īstenojot tik apjomīgu projektu pēc principa, kur projektēšana un būvniecība notiek līdztekus un visam procesam ir stingri noteikts gala termiņš.

Jānis Golubevs: – Šādam modelim ir gan priekšrocības, gan savi izaicinājumi. Lielākais ieguvums ir laiks, bet tas nozīmē arī daudz intensīvāku darbu projekta laikā. Lēmumus nevar atlikt, jo būvnieks strādā un nākamie darbi jau ir atkarīgi no tā, kāds lēmums tiek pieņemts šodien. Mums kā pasūtītājam tā bija ļoti vērtīga pieredze.

Rīgas tramvaja tīkla attīstība ar šo projektu nebeidzas. Pilsētas attīstības plānos ir arī citi projekti, kas paredz tramvaja tīkla paplašināšanu, tāpēc Ķengaragā iegūtā pieredze būs izmantojama gan projektu sagatavošanā, gan tehnisko risinājumu izvēlē un būvdarbu organizēšanā.

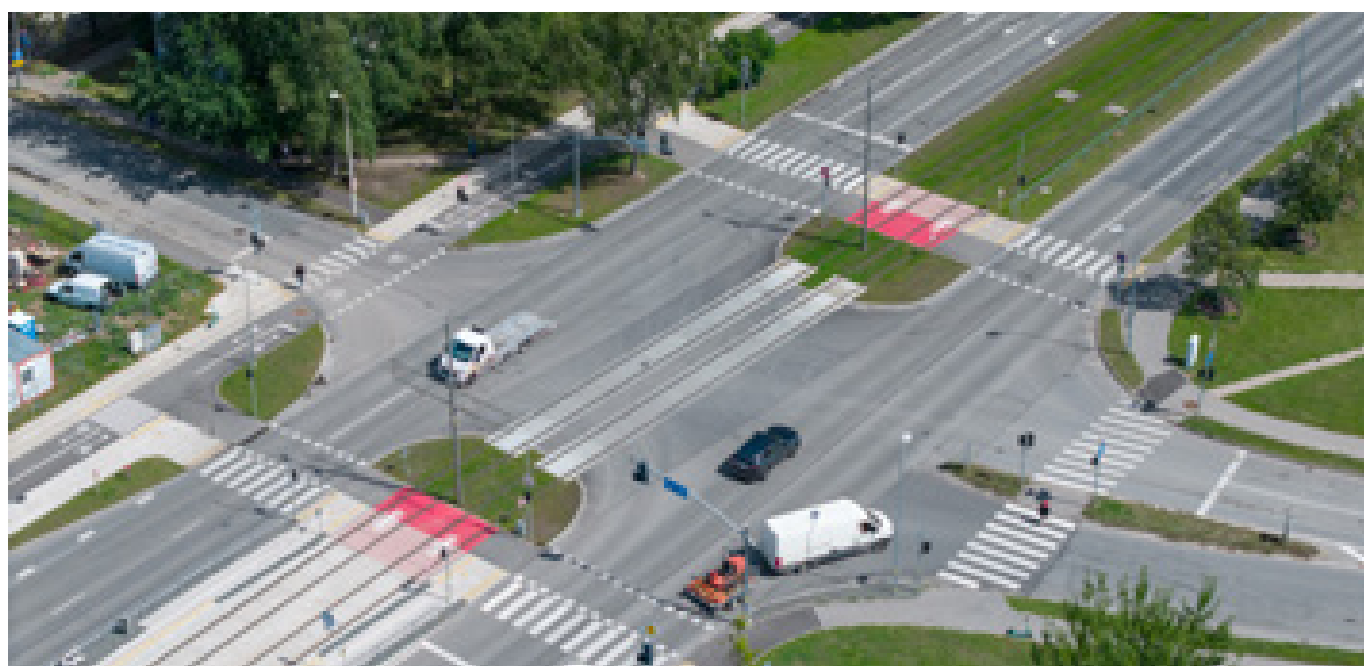
Vienlaikus tramvaja infrastruktūra tiek būvēta ilgam laikam, tāpēc arī ļoti īsā projekta īstenošanas termiņā bija svarīgi domāt par tās turpmāko ekspluatāciju un uzturēšanu.

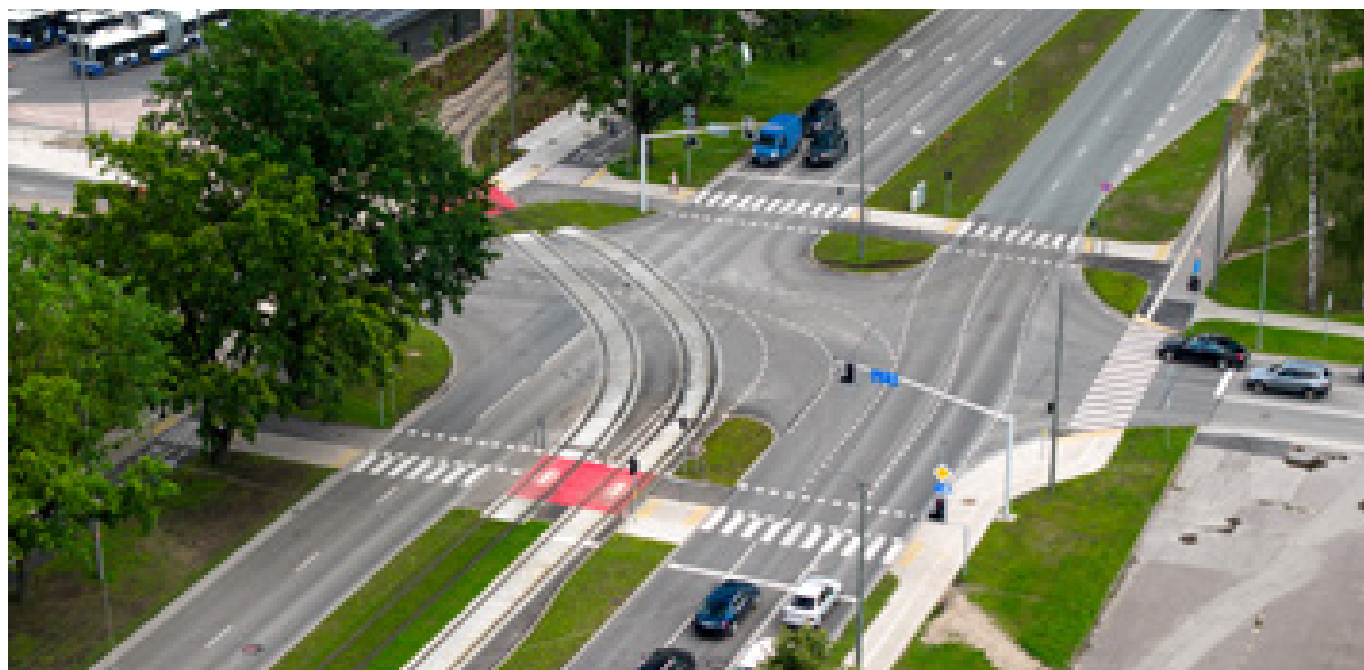
Jānis Golubevs: – Tramvaja sliežu ceļu un visu ar to saistīto infrastruktūru mēs nebūvējam dažiem gadiem. Tā kalpos ilgi, un pēc tam mums pašiem tā būs jāuztur un jāremontē. Tāpēc arī saspringtā termiņā bija svarīgi skatīties ne tikai uz to, kā projektu pabeigt laikā, bet arī uz to, kā izbūvētie risinājumi darbosies ilgtermiņā.

7. un 14. tramvaja līnijas pagarinājums bija viens no apjomīgākajiem pēdējo gadu SIA Rīgas satiksme infrastruktūras projektiem. Tā īstenošanu sarežģītu padarīja gan darbu apjoms, gan Atveseļošanas fonda noteiktais termiņš, gan izvēlētais Design & Build modelis, kas prasīja citādu darba organizāciju un ciešu visu iesaistīto pušu sadarbību.

Jānis Golubevs: – Manuprāt, svarīgākais ir tas, ka esam parādījuši – Rīgā varam ne tikai pārbūvēt un atjaunot esošos sliežu ceļus, bet arī izbūvēt jaunu tramvaja sliežu ceļu. Tagad mums ir arī praktiska pieredze, kā šādu projektu īstenot, un tā noteikti noderēs turpmāk. Līdz ar projekta pabeigšanu 7. tramvaja līnija visā tās garumā ir aprīkota ar paaugstinātām pieturu platformām un pilnībā piemērota zemās grīdas tramvajiem.

**Roberts Kuiva, SMA,
Baltijas Būve vadītājs:**

– Mums ir liela pieredze tramvaja līniju izbūvē, esam strādājuši visās Latvijas pilsētās, kur vien ierīkots šis sabiedriskā transporta veids, – Rīgā, Daugavpilī, Liepājā. Baltijas Būve ar tramvaja sliežu ceļu būvniecību nodarbojas 10 gadus,

pirms tam šajā jomā strādāts uzņēmumā Rīgas tilti. Sliežu ceļu izbūve nav viegla, tā prasa uzmanību un nestandarta risinājumus dažādās sarežģītās situācijās, piemēram, ja būvniecības laikā ir jānodrošina arī tramvaju satiksmes nepārtrauktība. Vieglāk un ātrāk darbi sokas, ja tramvaju satiksme tiek pilnībā apstādināta vai arī tiek izbūvēti jauni posmi, kā tas bija 7. tramvaja maršruta pagarinājuma objektā. Objektos gan darbojamies kā ģenerāluzņēmēji, gan arī veicam specifiskos tramvaja sliežu izbūves darbus kā apakšuzņēmēji.

7. tramvaja maršruta pagarinājuma objektā ģenerāluzņēmējs bija uzņēmums CBF SIA Binders, ar kuru pēdējos gados mums ir izveidojusies laba sadarbība. Darbus pie sliežu izbūves mēs veicām kopā ar uzņēmumu Rīgas tilti. Mūsu uzdevums, kas iekļāva sliežu ceļu pamatu izbūvi, sliežu ceļu montāžu un kontakttīklu balsta stabu izbūvi uz mikropāļiem, sākās pēc komunikāciju izbūves, ierakuma izveides un šķembu pamatnes ieklāšanas.

Tramvaja sliežu ceļu izbūvē tiek izmantotas ļoti dažādas tehnoloģijas, sliedes tiek izbūvētas uz betona vai koka gulšņiem, monolīta dzelzsbetona pamatiem, dažāda veida dzelzsbetona plātnēm. Šajā objektā zaļajā zonā tika izmantoti dzelzsbetona lentveida pamati un krustojumos Stelfundo tipa dzelzsbetona plātnes un gropjplātnes. Visā trases garumā zem sliedēm ar specializētu tehnoloģiju iestrādāts poliuretāns un papildus sliedēm abās pusēs pielīmēti gumijas pieliktņi, lai nodrošinātu vibrācijas un skaņas absorbēšanu.

Lai garantētu prasībām atbilstošu kvalitatīvu gala rezultātu objektos, mūsu uzņēmumā pastāv iekšējā kvalitātes kontrole, defekti tiek atpazīti un novērsti darbu procesa agrīnajā stadijā. Būtisks uzņēmuma resurss ir pieredzējušie speciālisti, uz kuriem varam paļauties jebkādas sarežģītības situācijās, un specifiskās tehniskās iekārtas, kuras esam iegādājušies un ar kurām rīkoties esam apmācījuši arī profesionāļus.

Par 7. tramvaja līnijas pagarinājumu mums ir liels gandarījums, objekts ir ne tikai izpildīts tehnoloģiski augstā līmenī, bet arī estētisks pilsētvides papildinājums.

FORUMA **SIEVIETE** **ARHITEKTŪRĀ,** **BŪVNICĪBĀ, DIZAINĀ** **2025** APBALVOŠANAS CEREMONIJA

Foto Valters Pojakovs,
Edgars Pohevičs

Sindija Rozentāle, Sieviete – būvniecības veicinātāja – Sigita Djubina un Rūta Vilsone.

Par ieguldījumu balvas nominācijā Sieviete – arhitekta saņēma Zane Koroļa, Marta Tabaka, Kristīne Ozoliņa, Sieviete – arhitektūras veicinātāja – Aina Cērmāne, Kate Šavikina, Olga Krumpāne, Sieviete – dizainere – Žanete Zakovica – Ozoliņa, Linda Lošina, Krista Kokina, Ilva Rimša, Sieviete – dizaina veicinātāja – Solvita Grosberga, Aiva Butāne, Sieviete – būviece – Renāte Ratkeviča, Kristīne Dabra, Ilona Vaivode, Evija Lakovica, Elīna Līdaka, Aija Veisa, Sieviete – būvniecības veicinātāja – Olga Puķe-Morozova, Maija Kavosa, Laura Ķiploka, Margarita Gorškova, Sanita Lapiņa, Jekaterina Jefremova.

Nominantes pieteica Latvijas izglītības iestādes un uzņēmumi no Rīgas, Daugavpils, Liepājas, Saldus, kas attīstījuši plaši zināmus projektus, uzbūvējuši civilos un inženierijas objektus un izstrādājuši interjera dizainus. Liela daļa objektu ir augsti novērtēti konkursā Latvijas Būvniecības Gada balva.

Apbalvošanā piedalījās eksprezidents, Latvijas Basketbola savienības vadītājs Raimonds Vējonis, Tieslietu ministrijas parlamentārais sekretārs Viesturs Vitkovskis, Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldību komisijas priekšsēdētājs Oļegs Burovs, Būvniecības valsts kontroles biroja (BVKB) vadītāja Baiba Vītoliņa, BVKB Būvdarbu kontroles nodaļas vadītājs Sandris Celmiņš, Latvijas Nacionālās bibliotēkas padomnieks arhitekta un kultūrpolitikas jautājumos Jānis Dripe, arhitekts, foruma pieteikumu eksperts Ģirts Kalinkevičs, Pēteru Vaska fonda dibinātāja, Mazās Mežotnes pils saimniece Regīna Deičmane, TECE pārdošanas vadītājs Eduards Bergmanis, JUNG pārstāvis Leonīds Popoks, Lindberga vadītājs Edgars Kupčs.

Pasākumā muzicēja Latvijas radio bigbenda saksofonists Kristaps Lubovs un Jelgavas bigbenda saksofonists Valters Šmits, kā arī maģiju izspēlēja Valdemārs Weiss, uguns dejas, un noslēgumā iedvesmojoša vasaras balle dzīvās mūzikas pavadībā.

Forums norisinās, pateicoties atbalstītājiem, kuriem ir tuva pasākuma filozofija un mērķi: **JUNG, TECE, Firma L4, Pillar, ISDN, Lindberg, L Tips Agency.**

Plašāka informācija:

Gunita Jansone, 29407147, gunita.jansone@inbox.lv,
Agrita Lūse, 28373794, agrita.luse@gmail.com

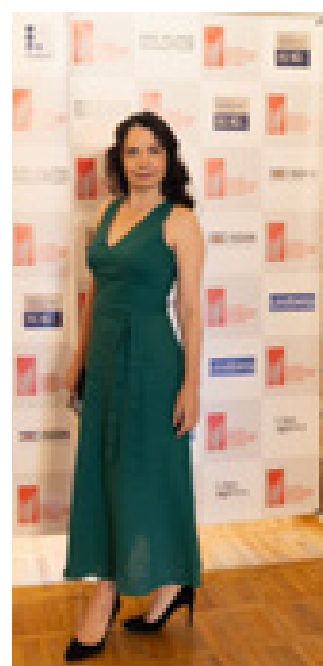
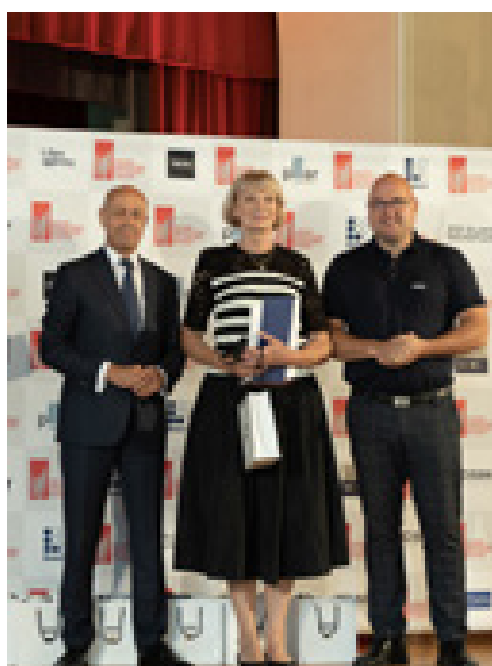
Foruma gala pasākums norisinājās 9. jūlijā Vecauces pilī, godinot 43 nominantes – Latvijas arhitektūras, būvniecības un dizaina nozares profesionāles sešās nominācijās. Pasākums iekļāva sirsnīgu apbalvošanu, izklaidi un vasarīgu balli, aicinot pēc sirds patikas izdejoties. Nominantes pieteiktas no Rīgas, Jelgavas, Daugavpils, Liepājas, Saldus un citām pilsētām.

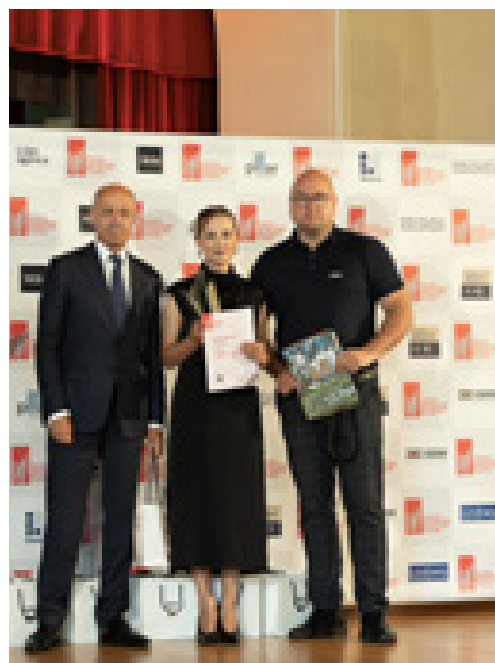
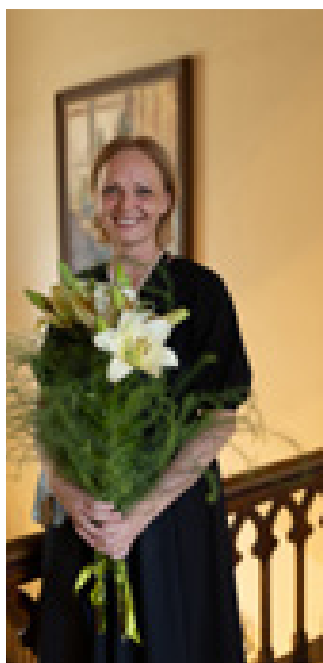
Foruma organizators jau 10. gadu ir biedrība Building Design and Construction Council, tās pārstāves Gunita Jansone un Agrita Lūse. Sievietes ir istās sabiedrības arhitektes, teikusi Henrieta Bīčere-Stova (1811–1896), ASV rakstniece ar nozīmīgu ietekmi uz sava laikmeta sociālajiem procesiem.

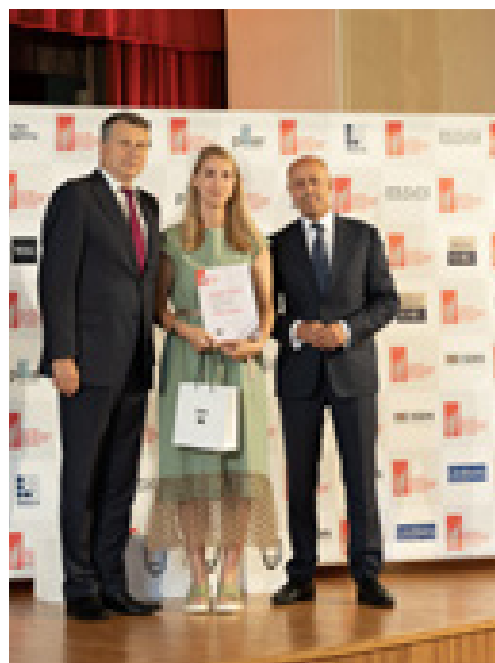
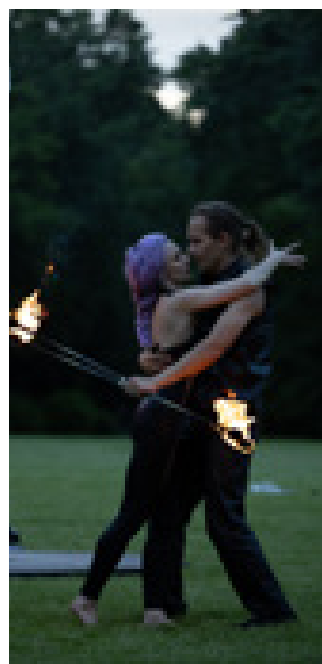
Lielo balvu nominācijā Sieviete arhitekta saņēma Laura Lāce, Sieviete – arhitektūras veicinātāja – Ieva Treija, Sieviete – dizainere – Anda Andžāne, Sieviete – dizaina veicinātāja – Inese Židele, Sieviete – būviece – Dita Varņecka, Sieviete – būvniecības veicinātāja – Aija Romanovska.

Par nozīmīgiem sasniegumiem balvas nominācijā Sieviete – arhitekta saņēma arhitektes Dzintra Cīrulle un Rīta Laudere, Sieviete – arhitektūras veicinātāja – Ingūna Balcere un Ruta Dziļuma, Sieviete – dizainere – Inga Ābola, Marija Davidova un Evija Grišāne-Pinkule, Sieviete – dizaina veicinātāja – Ingrida Andersone un Iveta Heinacka, Sieviete – būviece Zane Buklagina,

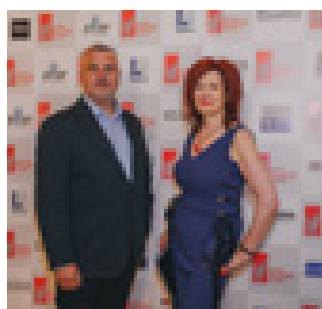
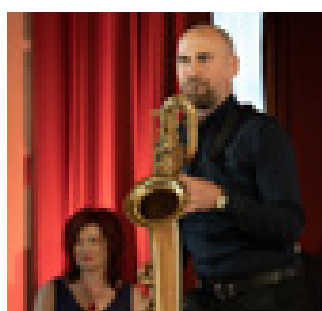
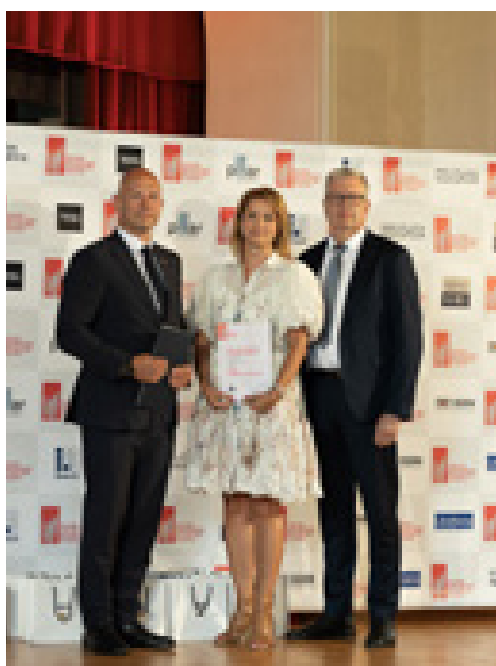

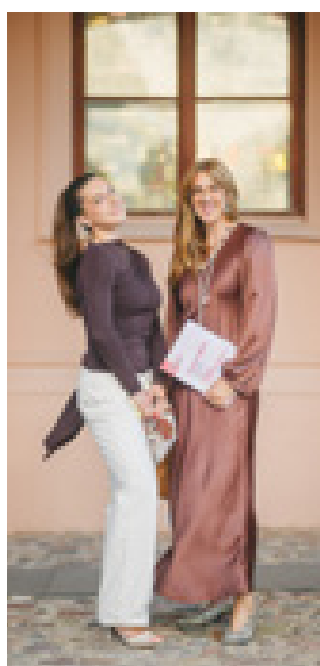

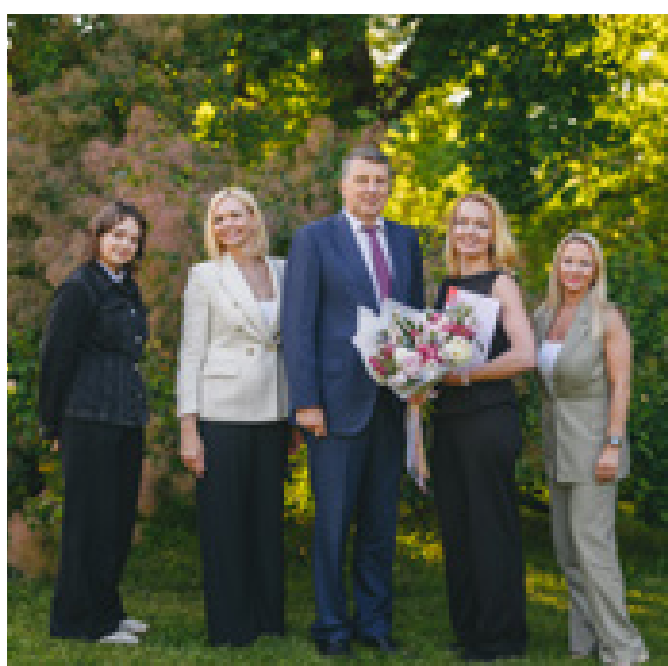

GEMOSS MĪLĀS MĀJAS LIEPĀJĀ

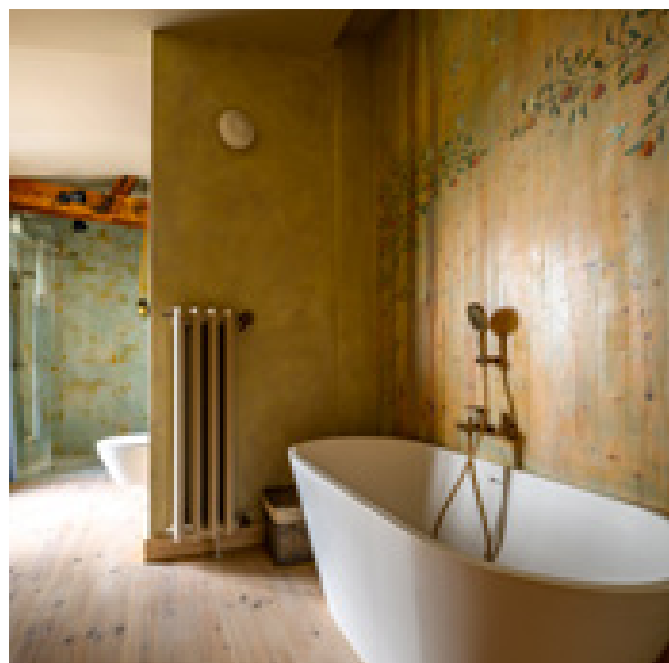
INĀRA APPENA
Foto Edgars Pohevičs

Vēsturiskās ostas noliktavas jeb spīķera pārbūve Kaiju ielā 6, Liepājā, kur pēc restaurācijas un pielāgošanas mūsdienu vajadzībām izvietoti uzņēmuma **Gemoss** veikals, biroji un dzīvokļi, ir viens no vēsturisko ēku atdzimšanas veiksmes stāstiem. Gemoss mājvieta ir piemērs tam, kā iespējams saglabāt industriālā mantojuma autentiskumu, vienlaikus piešķirot ēkai jaunu funkciju.

Liepājas vēsturiskā attīstība arvien ir bijusi cieši saistīta ar ostu, un tirdzniecības kanāla apkārtnē saglabājušās 19. gadsimta sarkano ķieģeļu noliktavas ir būtiska pilsētas industriālā mantojuma daļa, to autors ir slavenais Liepājas pilsētas arhitekts Pauls Makss Berči. Kad Gemoss īpašniece Ieva Treija pirms deviņiem gadiem sāka meklēt jau patstāvīgu mājvietu Liepājā, jo līdz tam gadu tika īrētas telpas Zemnieku ielā, un radās iespēja iegādāties vienu no noliktavām, tas tika darīts, nolemjot ēku atjaunot un pielāgot mūsdienu vajadzībām.

Zināms, ka Paula Berči projektētā būve tapusi 19. gadsimta beigās pēc tirgotāja Georga Frīdriha Puherta pasūtījuma un kalpojusi kā graudu noliktava. Taču, pirms ēka nonāca Gemoss īpašumā, tā piedzīvoja dažādas pārveides. 2008. gadā arhitekts Agris Padēlis-Līns izstrādāja projektu ēkas pārbūvei par veikalu un biroju ēku, paredzot arī piekto stāvu. Ēkas iegādes brīdī pirmajā un otrajā stāvā jau bija veikala telpas, trešajā stāvā bija izbūvēts birojs, ceturtajā stāvā bija būvgruži, kas radušies mājas

celtniecības laikā, un piektajā stāvā bija izbūvēts loft dzīvoklis. Arhitekts Andris Kokins projektu pārstrādāja, pielāgojot to jaunajām vajadzībām. Ēkā tika ierīkotas plašas Gemoss tirdzniecības telpas pirmajos divos stāvos, biroji trešajā stāvā, četri dzīvokļi ceturtajā stāvā un plaši apartamenti piektajā stāvā.

Kad spīķeris pirms deviņiem gadiem nonāca Gemoss īpašumā, viens no galvenajiem ēkas pārprojektēšanas principiem bija saglabāt ēkas industriālo raksturu. Vēsturiskā šarma ietekmē iegādātajā īpašumā restaurācijas laikā atklājās vairākas iepriekš neparedzētas problēmas. Bija jānovērš agrāko pārbūvju radītie bojājumi, jāattīra telpas no būvgružiem, jādemonē neatbilstošas starpsienas un jāizlabo nekvalitatīvi veiktie pārbūves darbi. Tas prasīja ievērojamus, pirms tam neapzinātus ieguldījumus, toties ļāva atklāt ēkas autentiskās vērtības.

Ēka laika gaitā ir piedzīvojusi dažādas pārmaiņas, un pēdējās pārvērtības notikušas sadarbībā ar Liepājas mākslinieku Andreju Prigičevu, kad ticis izveidots daudz atklātāks un ieaicinošāks interjers. Visas koka detaļas – letes, plaukti – ir izgatavotas Liepājā, turklāt daudzas lietas radītas no otrreizējiem materiāliem, tostarp arī visi individuāli izgatavotie pirmā stāva gaismas ķermeņi.

Kaiju ielas 6 spīķeris funkcionāli sadalīts divās daļās – publiski pieejamā veikala daļā ēkas pirmajā stāvā un daļā ar atsevišķu ieeju birojos un dzīvokļos. Rekonstrukcijas laikā īpaša

uzmanība tika pievērsta telpu plānojumam. Atvērtās telpas turpina vēsturisko konstrukciju ritmu un ļauj izvairīties no lieku starpsienu izbūves, tādējādi saglabājot plašuma sajūtu. Visas inženierkomunikācijas integrētas pēc iespējas nemanāmāk, lai netraucētu vēsturiskās arhitektūras uztveri.

Senās konstrukcijas ķieģeļu ailu veidā Gemoss veikala apmeklētājiem atklāj ēkas iekšējo struktūru un senatnīgo raksturu. Nelielai gastronomiskai baudai un atpūtas brīdim radīta iespēja padzert kafiju pie oriģināli darinātiem mazu mucīņu galdiņiem iekšējās zem neparasta dizaina gaismekļiem vai arī jauki iekārtotā, apjūmtā terasē ar īpaši piemeklētām mēbelēm, kas, šķiet, ilgstoši pārdzīvojušas saules, vēja un lietus izaicinājumus.

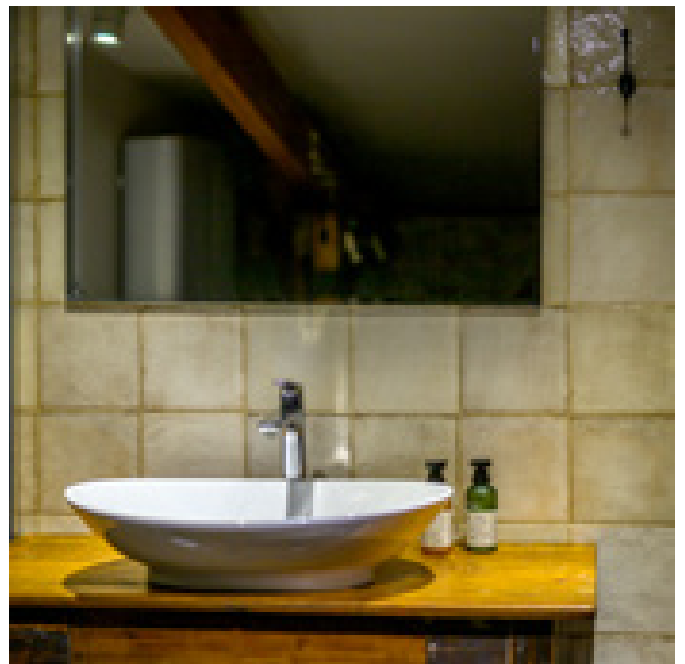
Gan veikala, gan biroja un dzīvokļu interjera dizaina autors ir mākslinieks Andrejs Prigičevs. Savu mīlestību pret senām lietām viņš ir spējis pārnest un iemiesot arī šajā ēkā, ar šķietami atšķirīgiem paņēmieniem radot vienotu koptēlu, kas atbilst laikmeta garam.

Atbilstoši iespējamai platībai ceturtajā stāvā ierīkoti četri dzīvokļi, kas pieejami arī izīrēšanai, bet piektā stāva loft dzīvoklis paredzēts gan īpašnieku atpūtai, esot Liepājā, gan to var izmantot saliedēšanas pasākumiem. Ieejas hallī dzīvojamā daļā rotā iespaidīga liela izmēra bronzas lustra, kas savulaik atradusies viesnīcā Rīga, kā arī vēsturiska graudu kalte kā seno, īstas

noliktavas laiku lieciniece. Iebūvētās lifta konstrukcijas sienu rotā apgleznoti griestu dēļi, kas izglābti no kādas, domājams, 18. gs. Liepājas mājas. No ieejas halles, uzkāpjot pa kāpnēm vai uzbraucot ar liftu ceturtajā stāvā, var nokļūt ar koku apdarinātā priekštelpā, no kuras savukārt ved durvis uz četriem pilnībā aprīkotiem apartamentiem. Katrā no tiem interjera autors ir radījis atšķirīgu noskaņu, spēlējoties ar materiāliem, interjera dekoriem, traukiem, mēbelēm un to novietojumu. Vienā no dzīvokļiem jaušamas Āfrikas noskaņas, citā redzama Amerikas popārta ietekme. Kopīgās iezīmes jaunizveidoto dzīvokļu interjerā pēc pārbūves ir maksimāli atklātās un eksponētās vēsturiskās ķieģeļu sienas, metāla un koka konstrukcijas, bet jaunie elementi veidoti minimālistiski un neitrāli, lai nekonkurētu ar vēsturisko vidi. Savukārt saglabātās koka konstrukcijas vienlaikus pilda gan tehnisku, gan funkcionālu lomu – tās izmantotas kā telpu sadaloši un organizējoši elementi, gaismekļu balsti, pakaramie, plaukti un citi interjera risinājumi.

Spīķeru ēkas pēdējais stāvs ar piebūvēto terasi, no kuras paveras skats uz ostu, un lielajiem logiem kalpo gan kā dzīvojamie apartamenti, gan kā telpas saliedēšanas pasākumiem. Arī šeit valda plašums un gaišums, jo telpa sadalīta savrupās zonās ar atbilstošiem aksesuāriem un mēbeļu grupām: virtuves zona ar salīņu, virs kuras iekārts Andreja Prigičeva darināts gaismeklis, ēdamzona ar apaļu galdu, pie kura var brīvi apsēsties deviņas

personas, atpūtas zona ar kamīnu, bet guļamzona atdalīta ar vieglu linu aizkaru. No dzīvojamās telpas ar mīlīga naivisma stilā apgleznotu sienas konstrukciju atdalīta vannas istaba. Gleznojumam par paraugu kalpojis senu tapešu paraugs, līdzīgs gleznojums redzams arī uz jauniebūvētā kamīna koka apdares. Kā vēsturiska reminiscence telpā izvietoti masīvi čuguna radiatori, retro stila elektroinstalācija un slēdži, bet mūsdienīgā lifta metāla durvis asprātīgi paslēptas aiz koka vērtņēm. Visu stāvā izmantoto tekstiliju autore ir Laima Kaugure, sienas rotā vairākas Ilmāra Blumberga grafikas, apliecinot īpašnieku stila izjūtu un gaumi.

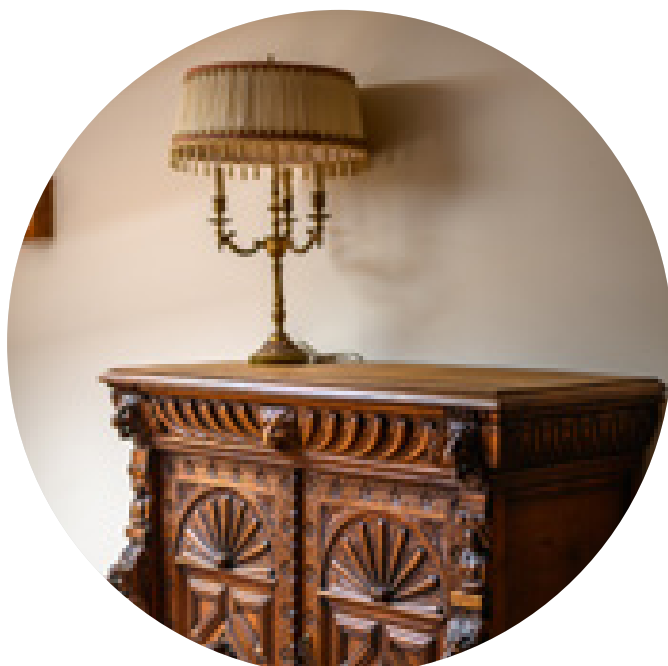
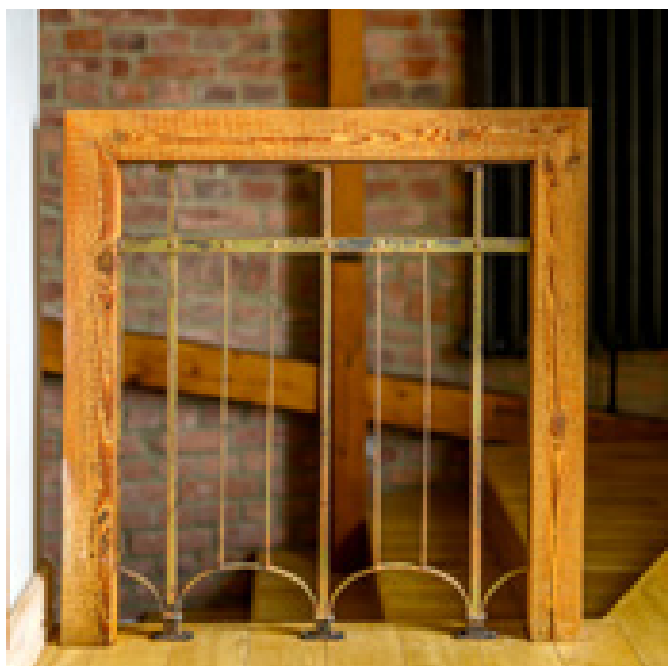
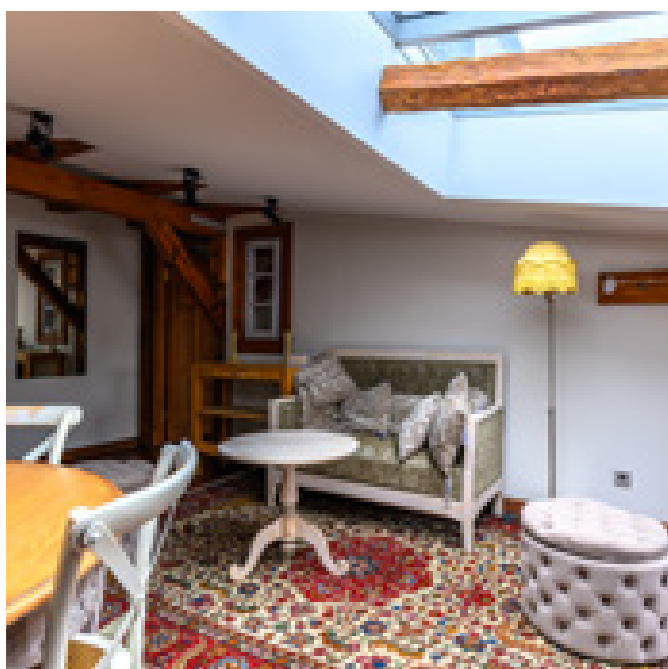
Vecā spīķera Kaiju ielā 6 pārbūve par Gemoss mājvietu ir veiksmīgs piemērs industriālā kultūras mantojuma ilgtspējīgai izmantošanai, demonstrējot vēsturisku noliktavu pielāgošanas iespējas mūsdienu komerciālajām un dzīvojamām funkcijām, nezaudējot vēsturisko un arhitektonisko identitāti. Cieņas pilnā attieksme pret oriģinālo būvapjomu, materiāliem un konstrukcijām padara šo objektu par vienu no kvalitatīvākajiem vēsturiskās industriālās arhitektūras atjaunošanas piemēriem Liepājā.

Ieva Treija, SIA Gemoss dibinātāja un vadītāja:

– Kopumā Liepājā esam desmit gadus. Ēku kanālmalā iegādājāmies pirms deviņiem gadiem, kad jau gadu mums bija veikals Irētās telpās spīķerī Zemnieku ielā.

Ieva Treija forumā Sieviete arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2025 saņēma Lielo balvu nominācijā Sieviete arhitektūras veicinātāja.

Tas bija uzlicis augstu latīņu, mūsu prece ļoti pietāv noliktavai ar senu ķieģeļu velvēm un sienām. Īrēts ir īrēts, un es sāku interesēties par telpu iegādi Liepājā, jo sapratām, ka esam šeit uz palikšanu. Šogad svinējām Liepājas Gemoss desmitgadi, sarīkojot jauku pasākumu mūsu darbiniekiem, draugiem un visiem liepājniekiem.

Kaspars Dombrovskis, SIA Gemoss nekustamo īpašumu attīstības projektu vadītājs:

– Pēc SIA A Projekts arhitektes Agitas Lieģes izstrādātā fasāžu atjaunošanas projekta 2022. gadā tika prasmīgi restaurētas ēkas fasādes un logi. Darbu veikšanai tika piesaistīti labākie speciālisti šajā jomā – SIA ML Būve ar Mārtiņu Lilienfeldu priekšgalā. Fasādes ķieģeļu mūra restaurācija tika veikta ar īpašu rūpību pret vēsturiskā materiāla saglabāšanu. Ēkas metāla būvdetaļas – logu režģi, konstruktīvie elementi un citi metāla izstrādājumi – tika attīrīti no vecās krāsas un rūsas, apstrādātas ar pretkorozijas sastāvu un pārkrāsotas. Būtiska restaurācijas sastāvdaļa bija fasādes atbrīvošana no laika gaitā uzkrātiem, ēkas vizuālo tēlu noslogojošiem elementiem: liekiem elektroinstalācijas vadiem, lampām, kronšteinu un citiem sekundāriem pievienojumiem. Fasādes daļas ar apmetuma uzslāņojumiem tika attīrītas, atsedzot autentisko mūra virsmu. Savukārt 2024. gadā tika veikta skārda jumta seguma nomaiņa un tā

konstrukciju atjaunošana, ko veica vietējie jumtu speciālisti no SIA SK Lauktechnika ar Raivi Geršebeku priekšgalā. Jumta seguma atjaunošanai izmantota rūpnieciski pārbaudīta un ilgtspējīga risinājumu sistēma. Kā jumta segums ielas puses un sētas puses zemajiem jumtiem izmantots Ruukki valcprofila segums ar PURMAT pārklājumu, savukārt augšējam jumtam – Ruukki Classic profils tajā pašā krāsas tonī, tādējādi saglabājot vizuālu vienotību starp visām jumta daļām. Drošības nolūkos visās jumta daļās uzstādītas divcauruļu sniega barjeras, kas ziemā pasargā gan ēku, gan gājējus no sniega un ledus nobrukšanas riska. Īpaši nozīmīgs atklājums bija zem esošā jumta seguma augšējam jumtam saglabāties vecais jumta klājs, kas bija veidots no jumta papes, naglotas septiņās kārtās, un kas kalpo kā liecība par ēkas jumta konstrukcijas vēsturisko attīstību vairāku paaudžu garumā. Veiktie darbi apliecina, ka vēsturiskas ēkas restaurācija ir process, kurā tehniskā precizitāte un materiālu izvēle ir tikpat svarīga kā izpratne par ēkas kultūrvēsturisko vērtību. Katra detaļa no mūra šuvju izšuvšanas līdz karogu mastu izvietojumam kalpo vienam mērķim: saglabāt ēkas autentisko raksturu, vienlaikus nodrošinot tās funkcionalitāti un ilgtspēju mūsdienu pilsētvidē. Šāda pieeja ir paraugs tam, kā rūpes par detaļām veido cieņpilnu attieksmi pret arhitektūras mantojumu kopumā, un tas sakrīt ar Gemoss filozofiju.

BRĪVA PĒCPUSDIENA?

NU TAD IR LAIKS POSTIES
BRĪNIŠĶĪĢAM PIKNIĶAM MEŽĀ!
SAJUST MEŽA SMARŽU,
IEKLAUSĪTIES KOKU ŠALKOŅĀ,
ATBRĪVOT GALVU SVAIGĀM IDEJĀM...

LIELISKI ŠEIT NODERĒS
ARĪ MĀKSLINIECES
ANDA_ABSTRACT RADĪTIE
ZĪDA LAKATI.

Foto Madara Pumpure.
Stils Gunita Jansone.
Zīda lakati Anda_Abstract

ARHITEKTŪRA PASAULES MĒROGĀ: PRESTIŽĀKIE ARHITEKTŪRAS KONKURSI

Dalība arhitektūras konkursos nav tikai sacensības par titulu – tā ir iespēja projektu izcelt no ikdienas profesionālās aprites un iekļaut plašākā sarunā par arhitektūras kvalitāti un tās nozīmi sabiedrībā. Latvijā par nozīmīgu profesionālās kvalitātes mērauklu ir kļuvis konkurss Latvijas Būvniecības Gada balva, kas ik gadu izceļ labākos vietējos būvniecības un arhitektūras projektus.

KONKURSA NOSAUKUMS	PIETEIKUMU IESNIEGŠANAS LAIKS	MAKSA*	LINKS
Architecture Masterprize	jūnijs	\$360	https://architectureprize.com/
AR House Awards	jūnijs	£399	https://arhouse.architectural-review.com/2026/en/page/enter-now
Iconic Awards	maijs	€300	https://www.iconic-awards.com/en/
Wonder Global Design Awards	jūnijs	\$180	https://www.wonderglobalawards.com/
Design Discovery Awards	jūlijs	£150	https://www.designdiscoveryawards.com/
Architecture Hunter Awards	marts–jūnijs	\$135	https://awards.architecturehunter.com/
Architizer A+Awards	jūnijs	\$325	https://awards.architizer.com/a
The Plan Award	janvāris–jūlijs	€347	https://www.theplan.it/eng/award
The Built design awards	jūnijs–oktobris	\$300	https://bltawards.com/
RIBA International Prize	janvāris–februāris	£250	https://www.riba.org/about-us/
EU Prize for Contemporary Architecture – Mies van der Rohe Awards	maijs–jūlijs	bez maksas	https://eumiesawards.com/
World Architecture Festival Awards	maijs	£795	https://www.worldarchitecturefestival.com/WAF2026/en/page/home
Dezeen Awards	februāris–jūnijs	£105	https://www.dezeen.com/awards/
The International Architecture Awards	decembris	€395	http://www.internationalarchitectureawards.com/
WAN Awards	augusts–novembris	€350	https://www.wanawards.com/
International High-Rise Award	Norisinās reizi divos gados. 2026./2027. gada uzvarētājs tiks paziņots š. g. 3. novembrī	bez maksas	http://international-highrise-award.com/en/
CTBUH Awards	decembris	bez maksas	https://verticalurbanism.org/get-involved/awards-program/
Prix Versailles	jūlijs	bez maksas	https://www.prix-versailles.com
ArchDaily Building of the Year	decembris	bez maksas	https://boty.archdaily.com/us/2026
AZ Awards	novembris–februāris	\$250	https://awards.azuremagazine.com/
AR Emerging Architecture Awards	jūnijs	£149	https://emerging.architectural-review.com/AREA2026/en/page/home

Tomēr Latvijas arhitektu un projektētāju darbi arvien pārliecinošāk konkurē arī starptautiskā mērogā. Starptautiskās balvas ļauj tos salīdzināt ar projektiem citviet pasaulē, vienlaikus apliecinot, ka izcila arhitektūra nav atkarīga tikai no mēroga vai budžeta. To bieži nosaka idejas precizitāte, atbildība pret vietu un cilvēkiem, kā arī spēja uz sava laikmeta izaicinājumiem atbildēt ar risinājumiem, kuru vērtība saglabājas ilgāk par balvas pasniegšanas brīdi.

Tāpēc šajā pārskatā esam apkopojuši prestižākās starptautiskās arhitektūras balvas, kuru uzmanības centrā ir arhitektūras projekta vai tā idejas unikalitāte un atbilstība augstākajiem kvalitātes standartiem.

*Pieteikuma maksa norādīta organizatoru noteiktajā valūtā un attiecas uz agrās pieteikšanās periodu. Cenas apkopotas, izmantojot 2026. gada informāciju, un turpmākajos konkursa norises ciklos tās var mainīties.

PAR KONKURSU

Plaša **starptautiska balvu programma**, kurā līdzās arhitektūrai tiek vērtēti interjeri, ainavu arhitektūra, arhitektūras produkti un fotogrāfija. Tās priekšrocība ir iespēja pieteikt ne tikai pēdējos piecos gados realizētus, bet arī izstrādes stadijā esošus un konceptuālus projektus, sadalot tos daudzās tipoloģiskajās kategorijās.

Žurnāla The Architectural Review balva kopš 2010. gada ir veltīta tikai dzīvojamās arhitektūras jaunradei. Tā izceļ mājas, kas neatkarīgi no mēroga vai būvniecības budžeta piedāvā oriģinālu skatījumu uz mājokli un attīsta priekšstatu par to, kā iespējams dzīvot mūsdienās.

Iconic Awards ir Vācijas Dizaina padomes veidota balva, kas koncentrējas uz arhitektūras, interjera dizaina un produktu inovāciju disciplinām. Katru gadu tajā tiek iesniegti līdz pat 800 pieteikumi no vairāk nekā 45 valstīm.

Šis ir salīdzinoši jauns starptautisks konkurss, kas aptver arhitektūru, interjeru, produktu, grafisko un digitālo dizainu. Tas orientēts uz vizuāli spilgtiem, drosmīgiem un konvencijas izaicinošiem darbiem, vienlaikus cenšoties veicināt ideju apmaiņu starp Austrumu un Rietumu dizaina kultūrām.

Aptver arhitektūru, interjeru, ainavu, produktu un grafisko dizainu un ir atvērts gan profesionāļiem, gan studentiem. Kā norāda nosaukums, programmas uzsvars likts uz jaunu talantu un oriģinālu ideju atklāšanu, piešķirot Platinum, Gold un Silver līmeņa apbalvojumus.

Starptautiska ekspertu žūrija atlasa objektus deviņās arhitektūras un četrās interjera dizaina nominācijās. Priekšroka tiek dota objektiem, kas respektē dabas un arhitektūras harmonisku kopdzīvi.

Tās mērķis ir veicināt sabiedrības izpratni par jēgpilnas arhitektūras nozīmi un izcelt dizainerus, kuru ieguldījums ļauj īstenot izcilas ēkas. Dalība konkursā sniedz iespēju iepazīstināt ar savu darbu vairāk nekā 7 miljonus lielu arhitektu kopienu visā pasaulē. Projektus vērtē gan profesionāla žūrija, gan globālā auditorija, tādēļ katrā kategorijā var būt atšķirīgs žūrijas un publikas balvas ieguvējs.

Itālijas **žurnāls The Plan**, kas pieejams gan abonentiem, gan preses tirdzniecības vietās, iznāk astoņas reizes gadā. Tas ir viens no atzītākajiem arhitektūras un dizaina izdevumiem pasaulē. Pateicoties izteikti starptautiskajai ievirzei, **The Plan** ir plaši izplatīts un lasīts gan Itālijā, gan citviet pasaulē. Tā auditoriju veido arhitektūras, dizaina, būvniecības un nekustamā īpašuma nozares profesionāļi, kā arī augstskolu mācībspēki. Žurnālam ir abonenti 70 valstīs, savukārt 41 valstī tas pieejams preses tirdzniecības vietās, lidostās, dzelzceļa stacijās, tirdzniecības centros un grāmatnīcās.

BLT Built Design Awards ir ikgadējs starptautisks konkurss, kurā tiek godināti izcili sasniegumi arhitektūrā, interjera dizainā, būvniecības produktu izstrādē un projektu vadībā. Iesniegtos darbus vērtē autoritatīva žūrija, ko veido pieredzējuši un atzīti akadēmiskās vides pārstāvji, nozares profesionāļi, mediju eksperti, uzņēmēji un būvniecības nozares līderi. Konkursa laureātu vidū ir arī pasaulē ievērojami arhitektūras biroji, tostarp Zaha Hadid Architects un BIG – Bjarke Ingels Group.

Britu Karaliskais arhitektu institūts (**Royal Institute of British Architects, RIBA**) ir profesionāla arhitektu organizācija, kas galvenokārt darbojas Apvienotajā Karalistē, taču ir pārstāvēta arī starptautiskā mērogā. Tā dibināta 1834. gadā Londonā kā Britu arhitektu institūts, lai veicinātu arhitektūras attīstību. Organizācijas darbību nostiprināja 1837. gadā piešķirtā Karaliskā harta.

Eumies Awards reizi divos gados apkopo nozīmīgākos nesen realizētos arhitektūras darbus Eiropā. Atšķirībā no brīvas pašpieteikšanās projekti tiek nominēti institucionālā procesā, un fināla darbus žūrija apmeklē klātienē, vērtējot inovāciju un ieguldījumu Eiropas būvētās vides ilgtspējīgā pārveidē.

WAF aptver realizētas ēkas, nākotnes projektus, ainavu arhitektūru un interjerus, no kategoriju uzvarētājiem izraugoties arī **World Building of the Year** un **Future Project of the Year**. Tā galvenā atšķirība ir publika vērtēšana klātienē: visi finālisti festivālā personīgi prezentē savus projektus žūrijai un profesionālajai auditorijai. Pēdējos divus gadus projektu aizstāvēšana klātienē norisinājās Singapūrā (2024) un Maiami (2025).

Dezeen ir viena no lielākajām arhitektūras un dizaina platformām pasaulē ar 3 miljoniem mājaslapas unikālo apmeklētāju mēnesī. Žurnāla balvu veido gan publiskais balsojums, gan pieaicinātie eksperti, piemēram, šogad tas ir slavenais Normans Fosters.

Kopš 2004. gada Čikāgas Athenaeum Arhitektūras un dizaina muzejs sadarībā ar Eiropas Arhitektūras, mākslas, dizaina un pilsētvides studiju centru un izdevniecību Metropolitan Arts Press, Ltd. rīko Starptautisko arhitektūras balvu konkursu (**The International Architecture Awards**). Tā mērķis ir godināt izcilākās jaunās ēkas, ainavu arhitektūras darbus un plānošanas projektus, ko visā pasaulē radījuši vadošie arhitekti, ainavu arhitekti un pilsētplānotāji. Konkurss sniedz visaptverošu starptautisku ieskatu mūsdienu komerciālās, korporatīvās, sabiedriskās un dzīvojamās arhitektūras aktuālajos estētiskajos virzienos, iepazīstinot ar tiem nekustamā īpašuma, banku, uzņēmējdarbības un korporatīvās vides pārstāvjus, kā arī medijus un plašāku sabiedrību visā pasaulē.

World Architecture News rīkotā balva aptver gan realizētus darbus, gan nākotnes projektus dažādās arhitektūras nozarēs. Tās vērtēšanas centrā ir trīs savstarpēji saistīti kritēriji – dizaina inovācija, ilgtspēja un funkcionālā kvalitāte —, savukārt mediju platforma uzvarētājiem nodrošina starptautisku publicitāti.

Balvu jau 22 gadus kopīgi organizē **Frankfurtes pie Mainas pašvaldība, Vācijas Arhitektūras muzejs** (Deutsches Architekturmuseum, DAM) un **DekaBank**. Tā tika izveidota, reaģējot uz straujo augstceltņu arhitektūras attīstību visā pasaulē, kas vērojama kopš jaunās tūkstošgades iestāšanās. Pretendentus atlasa no vairāk nekā tūkstoša pasaulē nesen uzbūvētu augstceltņu, vērtējot ne tikai ēkas siluetu, bet arī telpisko kvalitāti, ilgtspēju, inženieriju, ekonomisko pamatotību un integrāciju pilsētvidē.

CVU Awards Program apbalvojumu programma godina projektus, kas ir uzskatāmi par īpašu ieguldījumu augstceltņu un pilsētvides attīstībā, visaugstākajā līmenī īstenojot ilgtspējas un cilvēku labsajūtas principus. Godalgotie projekti tiek izcelti VU Summit ietvaros, kur katras kategorijas izcilības balvas ieguvēji iepazīstina ar saviem darbiem starptautisku auditoriju un žūriju klātienē.

Prix Versailles piešķirtais Pasaules skaistāko sasniegumu novērtējums izceļ laureātu nozīmīgo ieguldījumu dzīves vides izdaiļošanā un pilnveidošanā. Balva meklē pasaules izcilākos lidostu, staciju, universitāšu pilsētīņu, sporta būvju, muzeju, veikalu, viesnīcu un restorānu projektus, uzsverot skaistuma, kultūras identitātes un ilgtspējīgas attīstības mijiedarbību.

Šīs balvas kandidātu loku veido iepriekšējā gadā **ArchDaily** publicētie realizētie projekti, bet uzvarētājus nosaka portāla lasītāju balsojums. Tādēļ tā atspoguļo nevis vienas ekspertu žūrijas spriedumu, bet ļoti plašas starptautiskas arhitektūras auditorijas izvēli – 2026. gada balsojumā piedalījās vairāk nekā 120 000 cilvēku no vairāk nekā 100 valstīm.

Kanādas **žurnāla Azure izveidotā balva** vienā programmā apvieno arhitektūru, interjeru, ainavu, pilsētdizainu, produktus, konceptus un studentu darbus. Tās raksturīgais akcents ir ne tikai formālā inovācija, bet arī sociālā atbildība un ilgtspēja, turklāt galveno uzvarētāju darbu papildina publikas izvēles balva.

1999. gadā dibinātais konkurss **AR Emerging Awards** sniedz agrīnu atzinību jauniešiem arhitektiem un dizaineriem, izceļot nākotnes arhitektūras zvaigznes. Tas radīts kā pretstats prestižajām zelta medaļām, Pritzker balvai un citiem apbalvojumiem par mūža ieguldījumu. AR Emerging Awards novērtē daudzsološus darbu portfolio un palīdz jauniešiem talantiem jau karjeras sākumā iegūt starptautisku atpazīstamību.

Pasūtītājs Ludzas
novada pašvaldība.
Projekts Mārtiņš Kiščenko,
KEM. Būvnieks Rīvera L.
Būvuzraugs Ervins Rusiņš.

LIELĀ EZERKRASTA PROMENĀDE LUDZĀ

Foto Ludzas novada pašvaldības arhīvs,
Ligita Karvele, Kaspars Cīmatnieks

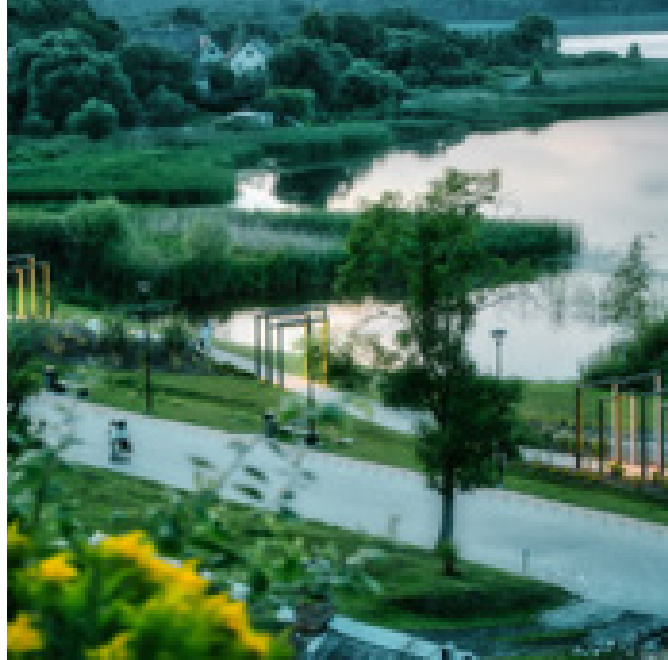
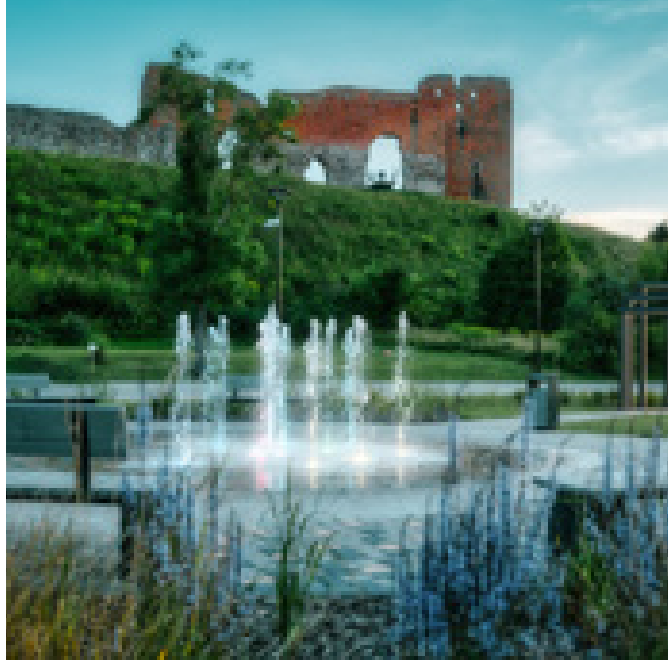
Objekts atrodas īpaši nozīmīgā Ludzas pilsētvides telpā – pilsētas vēsturiskajā centrā, pilskalna pakājē un Lielā Ludzas ezera krastmalā. Teritorija raksturojas ar augstu kultūrvēsturisko, ainavisko un rekreatīvo potenciālu, kur vienotā telpiskā kompozīcijā savijas pilsētas vēsturiskā apbūve, arheoloģiskais un kultūras mantojums, kā arī dabiskā ezera piekrastes ainava.

Projekta izstrādē īpaša uzmanība pievērsta vietas identitātes saglabāšanai un respektēšanai. Teritorijas attīstībā panākts līdzsvars starp vēsturiskā mantojuma saglabāšanu un mūsdienīgas, funkcionālas publiskās ārtelpas izveidi, nodrošinot harmonisku mijiedarbību starp kultūrvēsturisko vidi, dabas ainavu un mūsdienīgiem infrastruktūras elementiem. Rezultātā izveidota ilgtspējīga publiskā telpa.

Koncepcija - saullēkts

Projekta koncepcija balstīta saullēkta tematikā, kas tieši izriet no objekta novietojuma. Promenāde atrodas Ludzas pilsētas austrumu daļā – vietā, kuru pirmo sasniedz rīta saules stari. Šī ideja sasaucas ar Ludzas pilsētas saukli: Sagaidi saullēktu Ludzā!, piešķirot projektam skaidru vietas identitāti un simbolisku nozīmi. Saules formas simbolika, dzeltenie bruģa toņi un telpiskā kompozīcija kļuvuši par vienojošo dizaina valodu visai promenādes teritorijai, nodrošinot konceptuālu vienotību visos labiekārtojuma elementos.

Lielā Ezerkrasta iela ir vienīgais publiski pieejamais posms Lielā

Ludzas ezera krastmalā. Promenāde atrodas netālu no kanāla, kas savieno Mazo Ludzas ezeru ar Lielo Ludzas ezeru, un veido loģisku turpinājumu jau esošajiem pastaigu maršrutiem gar Mazo Ludzas ezeru – pa Kuļņeva ielu un Mazā Ezerkrasta promenādi. Projekts būtiski uzlabo pilsētas zilzaļās infrastruktūras sasniedzamību un nepārtrauktību, vienlaikus savienojot līdz šim fragmentētas publiskās ārtelpas un paplašinot pilsētas tūrisma un rekreācijas maršrutus. Līdz ar promenādes izbūvi Ludzas pilskalns vairs nav tikai tūrisma maršruta galapunkts, bet ir integrēts vienotā pastaigu sistēmā, kas ļauj pilnvērtīgi izmantot arī Lielā Ludzas ezera piekrastes potenciālu.

Promenādes paplašinājumos izvietoti tematiskie atpūtas laukumi, kuru forma stilizēta kā saules simbols, tādējādi konsekventi turpinot projekta galveno konceptu. Esošās reljefa un teritorijas platuma īpatnības izmantotas kā priekšrocība, veidojot ritmisku publiskās telpas struktūru ar dažāda rakstura uzturēšanās vietām. Promenāde organiski savieno pastaigu zonu ar pludmales teritoriju un tālāk funkcionāli pāriet makšķernieku zonā ar iespēju piekļūt ūdenim un izmantot laivu nolaišanas vietu.

Risinājumi – ilgtspējīgi

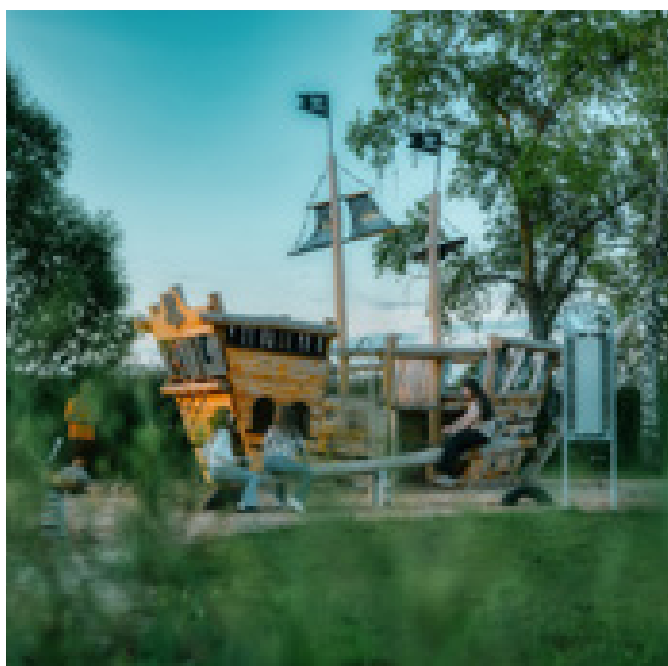
Teritorijā izbūvēta mūsdienīga energoefektīva ārējā apgaismojuma sistēma, izmantojot LED tehnoloģijas gaismekļus, kas nodrošina

būtiski zemāku elektroenerģijas patēriņu salīdzinājumā ar tradicionālajiem apgaismojuma risinājumiem.

Apgaismojuma sistēma projektēta tā, lai nodrošinātu vienmērīgu un kvalitatīvu promenādes, atpūtas laukumu un galveno gājēju kustības zonu izgaismojumu, vienlaikus izvairīties no pārmērīga enerģijas patēriņa un nepamatota gaismas piesārņojuma.

Izvēlētie labiekārtojuma materiāli, segumi, mazās arhitektūras formas un apgaismojuma elementi paredzēti ilgstošai lietošanai intensīvas publiskās noslodzes apstākļos.

Projekta risinājumi izstrādāti, ievērojot dabā balstītu risinājumu pieeju. Prioritāte tika piešķirta teritorijas esošo dabas vērtību saglabāšanai. Projekta risinājumi balstīti sugu un biotopu eksperta Ilmāra Bodnieka 2020. gada 3. decembra atzinumā Nr. 201B140_8 par Lielā Ludzas ezera piekrastes dabas vērtībām. Atbilstoši atzinumam ezera piekrastes niedru josla apsaimniekota mozaikveida principā, pārmaiņus saglabājot un attīrot posmus, kas nepārsniedz 50 m garumu. Šāds risinājums nodrošina bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vienlaikus uzlabojot ezera pieejamību un piekrastes ainavisko kvalitāti. Niedru josla ir dabisks filtrs virszemes notecēi, mazina krasta eroziju un nodrošina dzīvotni daudzām augu un dzīvnieku sugām. Lietusūdens apsaimniekošanai objektā izbūvētas ievalkas.

Būvmateriāli

Lielā Ezerkrasta promenādes būvniecībā viens no būtiskākajiem principiem bija vietējo resursu izmantošana un īsu piegādes ķēžu nodrošināšana. **Aptuveni 90% būvniecībā izmantoto materiālu ir ražoti Latvijā, turklāt ievērojama daļa - Latgales reģionā.**

Labiekārtojumā izmantoti augstvērtīgi un ilgmūžīgi materiāli – koks, metāls un betons –, kas harmoniski iekļaujas ezera piekrastes ainavā un Ludzas vēsturiskajā pilsētvidē. Bērnu rotaļu laukuma aprīkojums izgatavots no dabīga akācijas apaļkoka – ilgmūžīga un mehāniski izturīga materiāla.

Promenādē izvietoti dažādu tipu soli, atpūtas platformas un citi labiekārtojuma elementi, kas pielāgoti individuālai atpūtai, ģimeņu vajadzībām, piknikiem, kultūras pasākumiem un ezera ainavas baudīšanai.

Iekļautība

Projektēšanas procesā īpaša uzmanība pievērsta universālā dizaina principu ievērošanai. Promenādē izbūvēti atbilstoša platuma gājēju celiņi ar cietu, neslidošu segumu, nodrošināti bezsliekšņu savienojumi starp dažādiem segumiem, izbūvēts taktlais bruģis un nodrošināta ērta pārvietošanās cilvēkiem ar kustību, redzes un citiem funkcionālajiem traucējumiem, kā arī ģimenēm ar bērnu ratiņiem un senioriem.

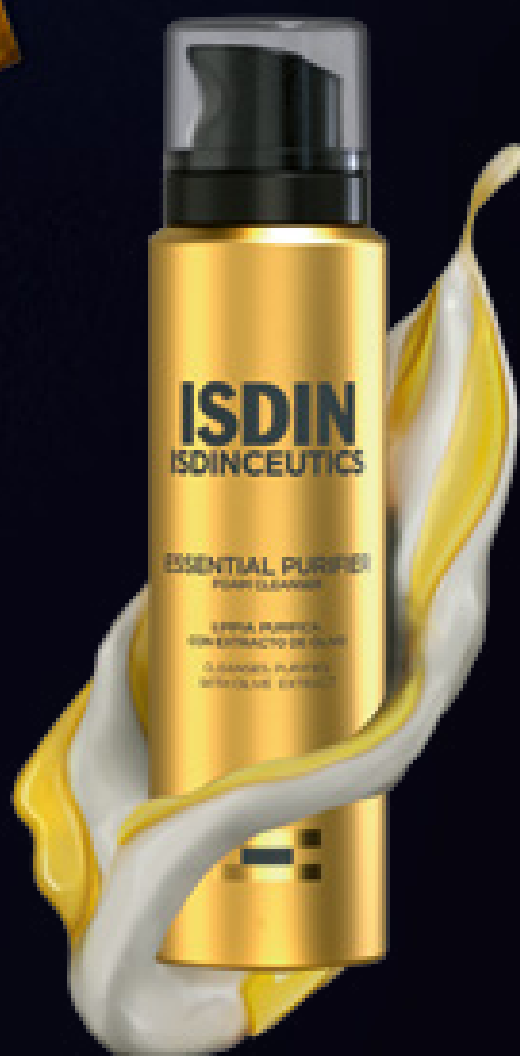

 ISDIN
LOVE YOUR SKIN

RETINAL EYES

**MAZINA 5 NOVECOŠANĀS
PAZĪMES ACU ZONĀ**

GRUMBAS, MAISINI UN
TUMŠIE LOKI, ELĀSTĪBAS
UN MIRDZUMA ZUDUMS,
NOGURUMS

Pieejams Apotheke aptiekās un e-apteikā.

INO LOCK VIEDĀS SLĒDZENES – CITA LĪMENĀ DROŠĪBA

JOLANTA ASPERE
Publicitātes foto

Straujās tehnoloģiju attīstības tendences un to iespējas ietekmē arī sen pierasto durvju slēgšanas veidu – no taustāmiem atslēgu saišķiem tās kļūst par digitālās vides sastāvdaļu, drošības sistēmu risinājumiem, kas garantē, ka slēdzene pazīst cilvēku pēc sejas, pirksta vai telefona.

Viedslēdzene (sejas biometrijas slēdzene) pārveido durvis par digitālu piekļuves punktu, apvienojot slēdzeni, lietotni, piekļuves kontroli, signalizāciju un, ja nepieciešams, arī videozvanu. Būvniecības un arhitektūras kontekstā tās ir nozīmīgs elements, kas ietekmē ēkas drošības scenārijus, komercobjektu pārvaldību, ieejas mezgla dizainu – durvju furnitūras izvēli, fasādes vai gaitenā estētiku, apgaismojumu, lietotāja kustību kārtību un ekspluatāciju.

Ino Lock ir viedo durvju slēdzeņu zīmola pārstāvis un tirgotājs Latvijā, kas piedāvā slēdzenes privātmājām, daudzdzīvokļu ēkām, birojiem u.c., nodrošinot ērtu iespēju tās arī nomāt. Uzņēmuma radītāji ir divi bijušie kolēģi Andris Freibergs un Rihards Tarvids ar kopīgu iepriekšēju darba pieredzi, un Ino Lock šajā nozarē Latvijā pozicionējams kā gluži jauns tirgus dalībnieks, reģistrēts 2025. gada nogalē.

Kaut arī tirdzniecībā viedslēdzeņu piedāvājums kopumā ir samērā izvērsis, plaša cenu diapazonā, **Ino Lock piedāvā garantētu produkta kvalitāti, konsultācijas piemērotākā veida izvēlē, profesionālu uzstādīšanu (1 stunda), kas ir drošs pamats ilglaicīgai slēdzenes funkcionalitātei, kā arī atbalstu pēc tās iegādes,**

pilnu pēcpārdošanas servisu. Uzņēmums nodrošina regulāras apkopes, diagnostiku, remontu, kā arī garantijas (24 mēneši) un pēcgarantijas pakalpojumus, piemēram, servisu un rezerves daļu piegādi aptuveni 2 dienu laikā.

Uzņēmuma vadītājs atzīmē, ka Latvijā uzstādīto viedo slēdzeņu skaits, neraugoties uz pavisam neilgo uzņēmuma darbības laiku, sasniedzis tūkstoti un Ino Lock produkti uzstādīti arī citās valstīs, pat tik eksotiskā vietā kā Gibraltārs. Jauno tehnoloģiju pieejamība veicina bezatslēgu dzīvesveidu: durvis iespējams atvērt, identificējot lietotāja seju, pirkstu nospiedumu, izmantojot PIN kodu, karti/čipu, lietotni vai arī, pēc vēlēšanās, ar fizisko atslēgu.

Ino Lock pārstāvis akcentē, ka 10% produkcijas klāsta izvēlētas tieši Face ID viedslēdzenes, īpaši praktiskas šāda veida tehnoloģijas ir ģimenēm ar bērniem, birojiem, īstermiņa īres dzīvokļiem un attālinātai piekļuves kontrolei. Piemēram, privātmājās viedslēdzenes izmantošanas galvenā vērtība ir ērtība: nav jāmeklē atslēgas, bērni var ienākt bez fiziskas atslēgas, īpašnieks var saņemt paziņojumus un pārvaldīt piekļuvi. Savukārt birojos un kopstrādes telpās nozīmīgs pozitīvais aspekts ir administrēšanas iespējas: strādājošo piekļuve, zonu kontrole, reāllaika žurnāli. Īstermiņa īrē nozīmīgs ieguvums ir pagaidu piekļuves kodi un attālināta pārvaldība bez fiziskas atslēgu nodošanas.

Kā darbojas slēdzene ar sejas biometriju

Slēdzenes ar sejas biometriju darbības pamatā ir lietotāja sejas reģistrācija, viedierīcei izveidojot biometrisku veidni (ne vienkārši fotoattēlu) jeb sejas pazīmju matricu. Pie durvīm kamera vai 3D sensors uztver seju, salīdzina to ar saglabāto veidni, un, ja sakrītība sasniedz noteiktu sliekšni, mehānisms atslēdz durvis. Darbības princips ir atšķirīgs no 2D sejas identifikācijas, kam funkcijas procesa pamatā ir attēls, 3D risinājumi izmanto dimensiju dziļu-

ma informāciju, infrasarkanos punktus vai strukturēto gaismu, lai noteiktu, vai nolasāma ir telpiska seja, fotogrāfija vai ekrāns. Viedslēdzeņu ražotāji norāda 3D strukturētās gaismas identifikēšanu ar vairāk nekā 20 000 IR punktiem, lokāli glabātiem šifrētiem datiem (sejas un pirksta nospiedumi glabājas slēdzenes atmiņā) un antispoofing jeb dzīvīguma pārbaudi. Nozīmīgs aspekts potenciālajam lietotājam ir tas, ka kvalitatīva viedslēdzene tiek nodrošināta ar papildu iespējām – citām metodēm, kā atvērt durvis: PIN kods, pirksta nospiedums, kartīte, lietotne, pagaidu kods, fiziska atslēga un ārkārtas barošana. **Ino Lock pārstāvis Andris Freibergs uzsver vairāku atslēgšanas metožu kombināciju un fizisku atslēgu/āreju uzlādi baterijas izlādes gadījumā.** Tā kā viedslēdzenes tiek pievienotas pie interneta, tās lietotājs vienmēr var pārliecināties par sava mājokļa drošību. Ārkārtas gadījumā tiek iedarbināta skaņas signalizācija un ziņots uz īpašnieka telefonu, iespējams arī pieslēgties tiešsaistē. Biometriskā viedslēdzene ir arī IoT ierīce ar lietotni, Bluetooth vai Wi-Fi, ar programmatūras atjauninājumiem, iespējams mākonsserviss un lietotāju konti.

Slēdzene var darboties arī kā signalizācija: ielaušanās mēģinājuma gadījumā tā sāk skaļi skanēt un sūta saimniekam informāciju uz telefonu, ka kāds mēģina ielauzties vai uzminēt kodus.

Ino Lock ar Face ID patlaban piedāvā divus produktus:

INO 80 Better for Android un INO 90 – viedslēdzenes apvieno 3D sejas atpazīšanu, HD video un vairākas atslēgšanas metodes: pirksta nospiedumu, PIN, IC karti, NFC un lietotni. INO 80 slēdzene ir ar 1080p HD kameru, 3D sejas atpazīšanas kameru, kustības noteikšanu, signalizāciju, attālinātu kontroli caur lietotni, pirksta nospiedumu, PIN, IC karti, Bluetooth, Wi-Fi, lietotnes atslēgšanu un mehānisko atslēgu. INO 90 ir pozicionēta kā kompaktāka bezurbšanas/retrofit tipa sejas identifikācijas viedslēdzene. Tā pazīst lietotāju no 0,6–0,9 m attāluma, 1,2–2 m augstumā, darbojas arī tumsā, vājā apgaismojumā, izmanto 3D structured light pieeju, apstrādā sejas datus lokāli ierīcē un neaugsūpielādē tos mākonī.

Līdz ar Face ID Ino Lock piedāvā plašāku klāstu gudro slēdzeņu ar citu veidu slēgšanas iespējām – drošu un ātru piekļuvi, izmantojot pirkstu nospiedumu, Bluetooth vai Wi-Fi vadību un vairākām atbloķēšanas iespējām, piemēram, PIN, IC karti un mehānisko atslēgu.

Klientu ērtībai Ino Lock izstrādā arī savu aplikāciju latviešu un angļu valodā, ko kontrolēs lietotājs. **Uzņēmums Ino Lock ir pozitīvs piemērs tam, kā Latvijas tirgū ienāk nākamās paaudzes piekļuves kontrole ēkās – slēdzene ar sejas atpazīšanu, kameru, lietotni un vairākām rezerves atslēgšanas metodēm –, un pierāda, ka šī tehnoloģija ir ērta un progresīva, bet svarīgi ir pareizi izvēlēti produkta parametri.**

Ino Lock dibinātāji Rihards Tarvids un Andris Freibergs. Foto Valters Poljovs.

LINDBERG: KVALITĀTI NOSAKA ATTIEKSME

Foto LINDBERG arhīvs
un Valters Poļakovs

Būvniecības projektos apstākļus tu nekontrolē. Bet to, kā reaģē komanda, gan, – uzsver Edgars Kupčs, SIA LINDBERG valdes loceklis.

Kad ēka ir pabeigta, mēs redzam fasādi, telpas, apkārtni. Par elektroapgādes un sakaru infrastruktūru parasti neaizdomājamies – ja viss darbojas, tam tā arī jābūt. Taču aiz šīs neredzamās daļas ir cilvēku darbs, plānošana, tehniski risinājumi un nereti arī spēja ātri tikt galā ar situācijām, kuras iepriekš nevarēja paredzēt. Tieši šajā jomā strādā LINDBERG. Uzņēmums dibināts 2024. gada

oktobrī, taču tā komandai ir vairāk nekā 15 gadu pieredze būvniecības nozarē.

LINDBERG veic pilnu darbu ciklu – no plānošanas un projektu vadības līdz izbūvei, pārbaudēm un objekta nodošanai ekspluatācijā. Uzņēmuma valdes loceklis Edgars Kupčs atzīmē, ka būvniecībā ar tehniskajām zināšanām vien nepietiek.

– Var ļoti labi saplānot darbus, bet būvniecībā vienmēr būs situācijas, kuras nevar paredzēt. Kaut kas mainās objektā, kavējas piegāde, jāpielāgojas citiem darbiem. Tajā brīdī svarīgākais ir, ko komanda dara tālāk – vai mēs meklējam, kurš vainīgs, vai arī atrodam risinājumu un ejam uz priekšu.

LINDBERG ir salīdzinoši jauns uzņēmums, tā veidošana nav sākusies no nulles. Komandā apvienojušies cilvēki, kuri nozarē strādā jau daudzus gadus un ir piedalījušies dažāda mēroga infrastruktūras projektu realizācijā. Uzņēmuma izaugsmi Edgars Kupčs vērtē praktiski – augt ir svarīgi, bet ne uz darba kvalitātes rēķina.

– Protams, mēs gribam attīstīties un darīt vairāk. Bet mums nav mērķa uzņemties pēc iespējas vairāk projektu, lai būtu lielāks apgrozījums. Mums jābūt pārliecinātiem, ka varam kvalitatīvi paveikt darbus visos objektos, kuros strādājam. Pasūtītājam ir ļoti svarīgs tieši viņa objekts, nevis būvuzņēmuma saistības ar vēl citiem objektiem.

Ļoti būtiska uzņēmuma speciālistu īpašība ir spēja produktīvi un cieņpilni komunicēt. Būvniecībā vienā projektā satiekas pasūtītāji,

ģenerāluņēmēji, apakšuzņēmēji, projektētāji, būvuzraugi un dažādu darbu veicēji, tāpēc spēja sadarboties ikdienā ir tikpat svarīga kā profesionālās zināšanas.

- **Man šķiet pašsaprotami, ka pret cilvēkiem jāizturas ar cieņu. Nav svarīgi, vai tas ir pasūtītājs, partneris vai darbinieks. Mēs visi strādājam ar vienotu mērķi. Protams, mēdz būt sarežģītas situācijas un domstarpības, bet tās ir iespējams risināt, sarunājoties un uz klausot otru pusi.**

Šobrīd LINDBERG komandā strādā gandrīz 40 speciālisti. Meklējot jaunus kolēģus, uzņēmums vērtē ne tikai profesionālo pieredzi, bet arī cilvēka attieksmi pret darbu un spēju darboties komandā.

- **Tehniskās lietas labā līmenī var apgūt praksē darbojoties. Daudz grūtāk ir iemācīt cilvēkam atbildību un vēlmi paveikt darbu kvalitatīvi. Tāpēc mums ir svarīgas cilvēka personiskās rakstura īpašības - vai uz viņu var paļauties, vai viņam ir spēja bez norādēm saredzēt, kas jāpaveic, vai viņš spēj sadarboties ar kolēģiem un būt komandas loceklis.**

Uzņēmums iegulda arī darbinieku profesionālajā attīstībā. Līdz ar nozari saistītām zināšanām šobrīd tiek apgūti arī mākslīgā intelekta rīki, kas var palīdzēt ikdienas darbā - infor-

mācijas apstrādē, dokumentu sagatavošanā un dažādu procesu organizēšanā.

- **Mākslīgais intelekts būvnieka vietā kabeli neiemontēs, bet ir daudz ikdienas procesu, kuros MI var ietaupīt laiku. Mums ir svarīgi ne tikai labi paveikt savus uzdevumus, bet arī iet līdzī laikam un pētīt, kā varam strādāt gudrāk un efektīvāk.**

Šobrīd uzņēmums LINDBERG piedalās vairākos projektos, tostarp valsts nozīmes infrastruktūras projektos, kuros veic elektroapgādes un sakaru infrastruktūras izbūves darbus.

Tie ir projekti, kuros vienlaikus jāspēj gan precīzi izpildīt tehniskās prasības, gan iekļauties kopējā būvniecības procesā, kur katra iesaistītā puse ir atkarīga no citu paveiktā.

- **Objektā tu neesi viens. Tavs darbs ietekmē citus, un citu darbs ietekmē tevi. Tāpēc nevar skatīties tikai uz savu daļu un pateikt - mēs savu izdarījām. Jāredz kopējais rezultāts un jāspēj sarunāties ar pārējiem.**

Edgars uzskata, ka būvniecībā reputācija veidojas ļoti vienkārši - no tā, kā uzņēmums strādā ikdienā. Nevis no viena veiksmīga projekta vai skaļiem solījumiem, bet no tā, vai uzņēmumu var paļauties arī tad, kad situācija nav vienkārša.

- **Es domāju, ka labākā reklāma ir tā, ja pēc projekta pabeigšanas pasūtītājs vēlas ar tevi strādāt vēlreiz. Tas nozīmē, ka esi kaut ko izdarījis pareizi. Mums nav ambīciju par katru cenu būt lielākajiem. Daudz svarīgāk, lai cilvēki, kuri ar mums ir strādājuši, ir pārliecināti - ja mēs kaut ko apsolījām, mēs to arī izdarīsim.**

Runājot par būvniecības nozari kopumā, Edgars uzskata, ka viens no izaicinājumiem joprojām ir spēcīgais fokuss uz cenu. Lai gan izmaksām vienmēr būs būtiska nozīme, tās nevar būt vienīgais kritērijs, pēc kura vērtēt piedāvājumu.

- **Cena, protams, ir svarīga. Bet būvniecībā mēs nerunājam par kaut ko, kas vajadzīgs vienam vai diviem gadiem. Tam, ko uzbūvējam šodien, jākalpo ilgi, tāpēc reizēm ir vērts skatīties, kas šobrīd ir lētākais, bet vērst uzmanību uz to, kādu rezultātu saņemsim un cik ilgi tas kalpos.**

LINDBERG savu darbību sāka pirms nepilniem diviem gadiem, un uzņēmumam priekšā vēl ir daudz darba un plašas izaugsmes iespējas. Virziens ir skaidrs - veidot speciālistu komandu, uz ko var paļauties, uzņemties projektus, ko iespējams paveikt kvalitatīvi, un ar savu darbu panākt, lai pēc pirmās sadarbības ar pasūtītājiem sekotu arī nākamā.

- **Viss būtiskais ir diezgan vienkārši formulējams: izdari savu darbu labi, turi vārdu un ar cieņu izturies pret cilvēkiem. Ja šīm pamatpatiesībām izdodas sekot arī augot, tad, manuprāt, esam uz pareizā ceļa.**

CEĻŠ ZEM KĀJĀM AR' BRIKERS BRUĢI

INĀRA APPENA

Foto Aleksandrs Kendenkovs

Ikāda vienkārša dzīves gudrība – ejot skaties arī zem kājām. Atziņa iekļauj daudz dziļāku domu, nevis tikai rūpes par drošību. Ceļš zem mūsu kājām ir stāsts par cilvēkiem, laikmetu un vērtībām. Tas var būt puteklains lauku ceļš, gadsimtiem spodrinātas bruģa plāksnes senās Eiropas pilsētās vai rūpīgi ieklāts bruģa segums, kas veido mūsdienu pilsētvides raksturu ielās, laukumos un parkos.

Tieši ceļš ir pamats visām dzīves jomām, un tas jau gandrīz divdesmit gadus ir Brikers ikdienas darbs un misija.

Kopš uzņēmuma dibināšanas 2007. gadā Brikers ir audzis kopā ar Latviju. Šo gadu laikā uzņēmums ir palīdzējis veidot pagalmu, ielu, laukumu un publisko telpu stāstus. Tūkstošiem cilvēku ik dienu pārvietojas pa segumiem, kuru pamatā ir Latvijas uzņēmuma darbs, pieredze un atbildība par nemainīgu kvalitāti. Attīstībai nav robežu, katrs sasniegtais mērķis kļūst par pamatu nākamajam.

Jaunā biroja pamats – izaugsme

Uzņēmuma izaugsmei sasniedzot jaunu pakāpi, tai bija jārada atbilstoša vide, kas spēj atspoguļot Brikers domāšanas veidu. Tā bija auglīga augsne idejai par jauno Brikers biroju Piņķos – iedvesmojošu vietu, kur satikties idejām, pieredzei un cilvēkiem.

Atrašanās Piņķos, Jūrmalas ielā 3, nav nejaušība, bet plānota izvēle. Te nodrošināta ērta piekļuve esošajiem un jaunajiem klientiem,

sadarbības partneriem, interesentiem, arhitektiem un dizaineriem. Biroja ēka nu kļuvusi par Brikers uzņēmuma jauno vizītkarti.

Ēkas veiksmīgi realizēto attīstības projektu palīdzēja īstenot produktīvā sadarbība starp arhitektiem, būvniekiem un Brikers komandas cilvēkiem. Katrs risinājums plānots, lai kalpotu ikdienas darbam, cilvēku labbūtībai, nevis tikai estētikai. Biroju ēka ir lielisks paraugs, kā radīt modernu, funkcionālu un ilgtspējīgu vidi, kurā arhitektoniskās formas un stils organiski papildina uzņēmuma filozofiju.

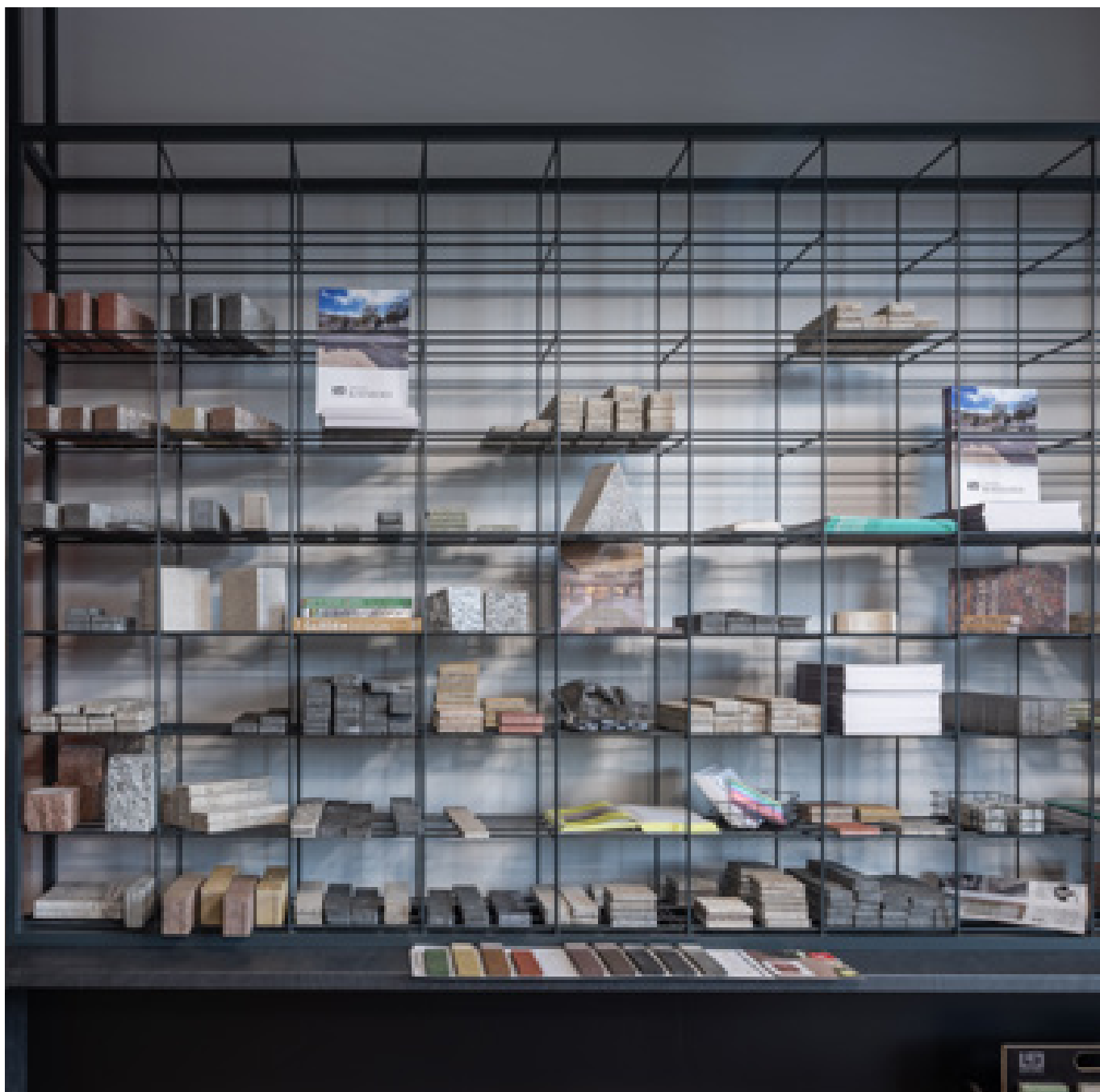
Labiekārtojums ar paraugiem

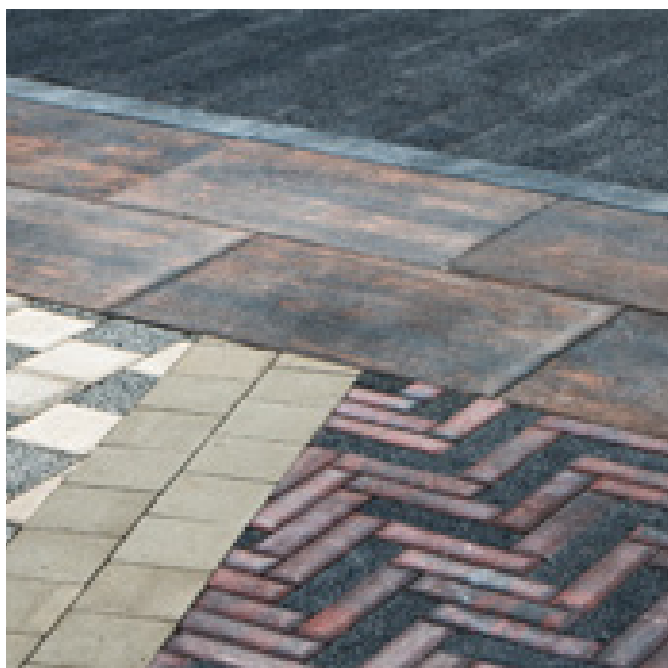
Teritorija jebkurai apmeklētājām ļauj saprast – šeit bruģis nav vienkārši būvmateriāls ceļiem, taciņām, laukumiem, bet tas ir dizains, tehnoloģija un meistarība vienlaikus.

Biroja ēkai pieguļošajā plašajā ārtelpā dažādu formu, faktūru un krāsu segumi veido krāšņu un daudzpusīgu ekspozīciju, katrs ieklātais raksts demonstrē ne vien materiāla iespējas, bet arī cilvēku prasmes, kuri spēj šīs iespējas pārvērst mākslā. Brikers darbības vadlīnija jau daudzu gadu garumā izsakāma šādi: kvalitatīvs rezultāts rodas tikai tad, kad izcils bruģējuma materiāls satiekas ar profesionālu ieklāšanu.

Āra ekspozīcija kļuvusi par vienu no uzņēmuma lielākajām vērtībām. Tā ir pieejama ikvienam arī ārpus darba laika, ļaujot cilvēkiem

nesteidzīgi salīdzināt risinājumus, meklēt idejas un iepazīt materiālus reālā vidē. Savukārt darba dienās pieredzējušie konsultanti palīdz atrast piemērotāko risinājumu katram projektam. Tā vairs nav tikai produktu demonstrācija, tā ir vieta, kur top nākamie pagalmi, dārzi un pilsētvides projekti.

Īpaša dizaina studija

Brikers profesionāli lieliski apzinās arī nozares specifiku. Latvijas klimats nosaka, ka ziemas mēnešos bruģa pieprasījums un līdz ar to ražošana apstājas. Taču uzņēmumā šo laiku neuztver kā pauzi. Gluži pretēji – tas ir periods plānošanai, konsultācijām un nākamās sezonas ideju radīšanai.

Tāpēc jaunajā birojā izveidota īpaša dizaina studija – vieta, kur klienti kopā ar speciālistiem var ne tikai aplūkot materiālus, bet modelēt savu nākotnes vidi. Smagajiem bruģa paraugiem radītas īpašas ekspozīciju sistēmas, bet uz individuāli projektēta galda iespējams veidot dažādas segumu kombinācijas, salīdzināt krāsas un faktūras. Telpas vizuāli komfortabls interjers rada mierpilnu vidi sarunām, kurās piedalās Brikers konsultanti, ēku arhitekti un ainavu arhitekti, dizaineri un projektu attīstītāji. Šeit izvēlas bruģi un rada idejas.

objekti un citi mūsdienīgi Eiropā izmantoti betona risinājumi. Apmeklētāji varēs redzēt, sajūst un salīdzināt dažādas funkcionālas un estētiskas iespējas savu sapņu ārtelpas izveidei. Tas būs unikāls iedvesmas parks gan privātmāju īpašniekiem, gan arhitektiem, gan profesionāļiem.

Brikers konkurē ar Eiropas spēlētājiem

Visu ideju pamats ir cilvēks, tieši cilvēks rada ēkas, izstrādā tehnoloģijas un produktus. Brikers spēks nekad nav tikai betons, bet gan cilvēku darbs, drosme investēt, vēlme nepārtraukti attīstīties un pārliecība, ka arī Latvijā iespējams radīt uzņēmumu, kas konkurē ar Eiropas lielākajiem nozares spēlētājiem. Uzņēmums joprojām ir Latvijas kapitāla uzņēmums, kas savu izaugsmi veidojis pašu spēkiem, saglabājot neatkarību un spēju pieņemt drosmīgus lēmumus. Šī neatkarība kļuvusi par vienu no Brikers lielākajām vērtībām. Katrs iekļātais bruģakmens ir daļa šī stāsta. Stāsta par uzņēmumu, kas nepārtraukti mācās, attīstās un raugās nākotnē.

Jo ceļš zem mūsu kājām nekad nav tikai ceļš. Tas ir pamats tam, ko mēs uz tā uzbūvējam. Un Brikers jau gandrīz divdesmit gadus palīdz Latvijai veidot šo pamatu – drošu, skaistu un paliekošu.

Biroja interjers atspoguļo uzņēmuma raksturu

Atvērta darba vide, dabīgs apgaismojums, rūpīgi izvēlēti materiāli un pašu darbinieku iesaiste interjera veidošanā rosina sajūtu par vidi, kur katra detaļa stāsta par uzņēmuma identitāti. Pat uzgaidāmās telpas lete, kuras apdarē izmantotas plāni sazāģētas betona plāksnes, kļūst par simbolisku tiltu starp ražotni un cilvēkiem, kuri šo produktu izvēlas savām mājām un projektiem.

Ideju dārzs - nākamais uzdevums

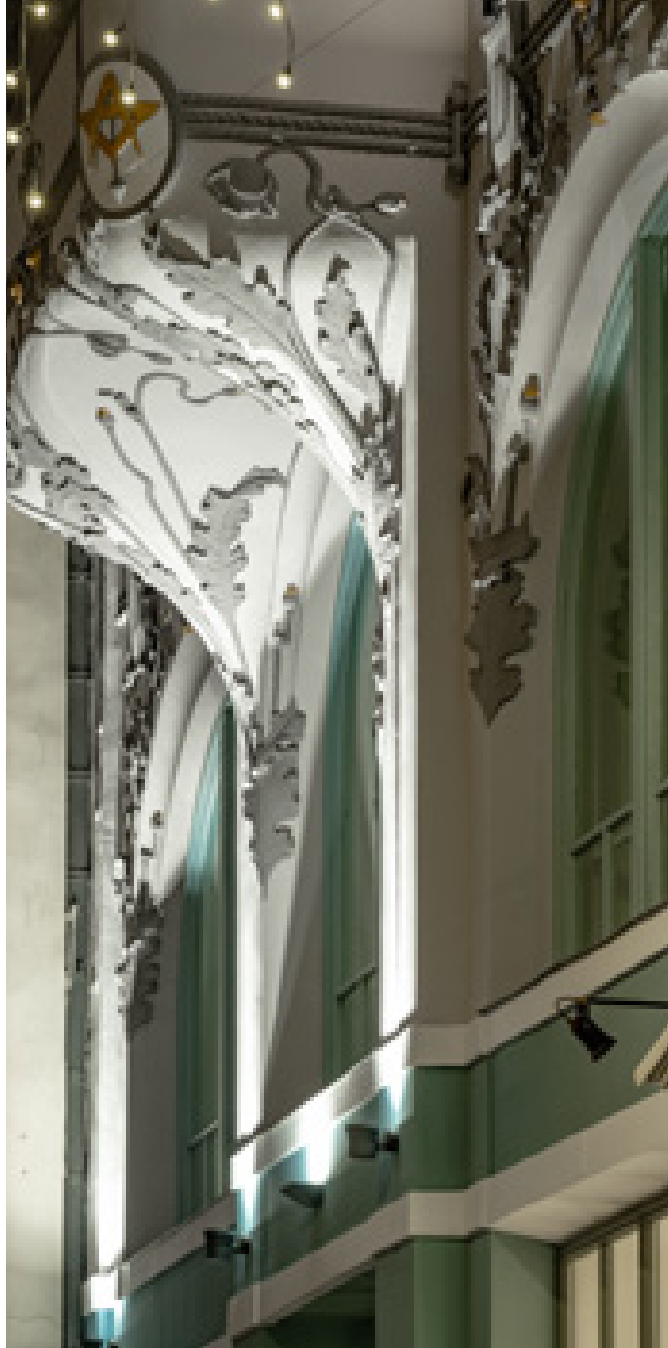
Jaunā ēka ir tikai viens posms daudz vērienīgākas ieceres īstenošanā. Brikers nākotnes redzējums sniedzās tālāk par bruģa ražošanu. Uzņēmuma mērķis ir izveidot vietu, kur vienuviet iespējams saņemt pilnu pakalpojumu klāstu – no produkta izvēles līdz arhitektu, ainavu arhitektu, bruģētāju un citu speciālistu konsultācijām. Šī pieeja būtiski maina ierasto priekšstatu par būvmateriālu ražotāju. Brikers vēlas kļūt par zināšanu, pieredzes pārneses un iedvesmas centru.

Šis vīzijas turpinājums realizēsies kā ideju dārzs ēkas teritorijā. Tajā reālā vidē tiks demonstrēti dažādi bruģa segumi, pakāpieni, atbalsta sienas, dārza elementi, ūdens

Brikers valdes locekļi Liene Gintere un Uldis Dirvēns.
Liene Gintere forumā Sieviete arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2024 bija Lielās balvas saņēmēja nominācijā Sieviete – būvniecības veicinātāja.

DEKORATĪVAIS ŠĶŪŅU 12/14 APJOMS VECRĪGĀ

Apkopojā

AGRITA LŪSE

Foto Aleksandrs Kendenkovs
(Alta Grupa arhīvs)

Vecrīgas centrā, Šķūņu ielā 12/14, atrodas viena no skaistākajām pilsētas ēkām, kuras fasādi nofotografēt nav viegls darbs, taču tas neliedz pilsētas viesiem šeit apstāties un tomēr censties iemūžināt agrīnā jūgendstila arhitektonisko vērtību un dekoratīvo izteiksmību. Ēka būvniecības vēsturiskajos dokumentos datēta ar 1902. gadu, projekta autori ir arhitekti Heinrihs Šēls un Frīdrihs Šefels. Projekts paredzēja, ka šī ēka pagalma pusē saduras ar ēku Tirgoņu ielā 32, kur kādreiz bija zināmais restorāns Zilais putns. Atšķirībā no daudzām citām Rīgas jūgendstila celtnēm, fasādē dominē botānika jeb gandrīz tikai augu motīvi: magones, kviešu vārpas, narcises, kastaņu lapas, dekoratīvi metālkalumi ar florāliem rakstiem, redzami arī īpašnieka iniciāļi D. Galvenais ēkas akcents ir masīvs divstāvu erklers, ko bagātīgi rotā magoņu ornamenti. Virs erkera jumta spicē ir simbolisks nama sargs – suņa figūra.

Ēkas pasūtītājs bija uzņēmējs H. Detmanis, viens no akciju sabiedrības Union (VEF) īpašniekiem, Rīgas elektrosistēmas izveidotājs. Daži pētnieki norāda arī uz brīvmūrnieku simbolikas izmantojumu dekorā. Jāpiemin, ka ēka atrodas vienā no senākajām Vecrīgas ielām. Šķūņu iela radusies jau 13. gadsimtā, bet mūsdienās iela ir nozīmīga Vecrīgas vēsturiskās apbūves sastāvdaļa. Ar ēkas vairāk nekā gadsimtu garo dzīvi saistāma arī kāda leģenda.

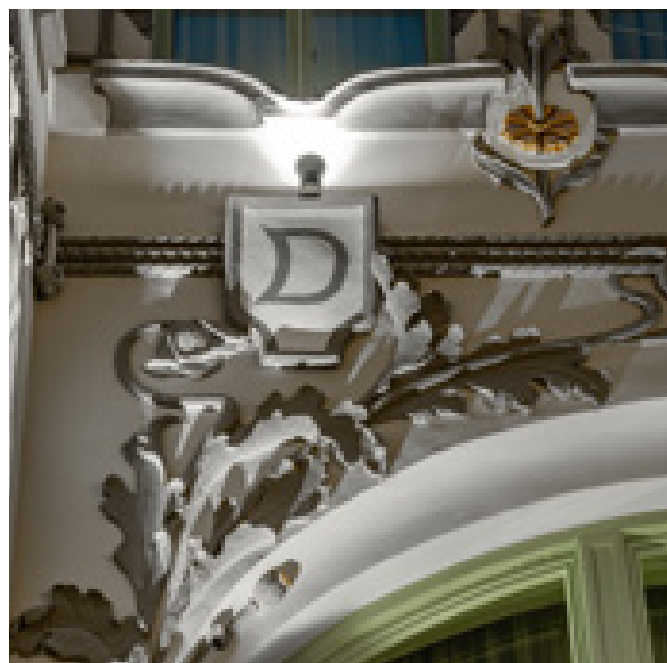

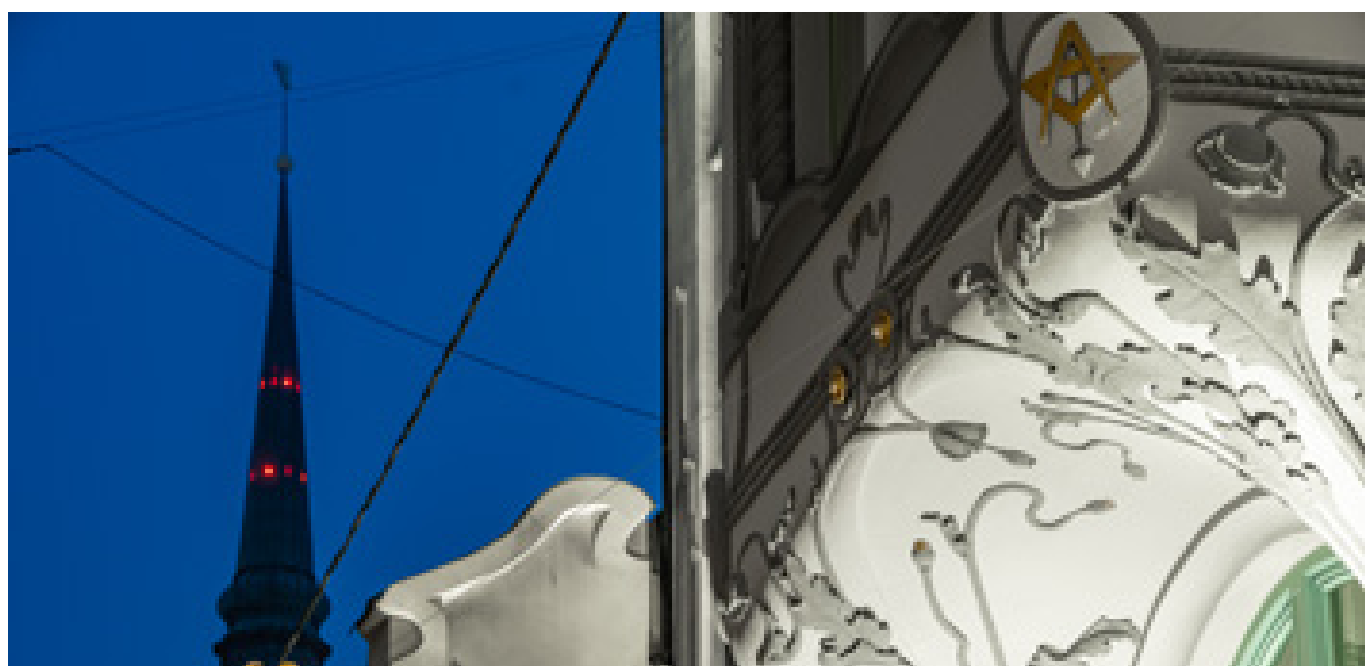
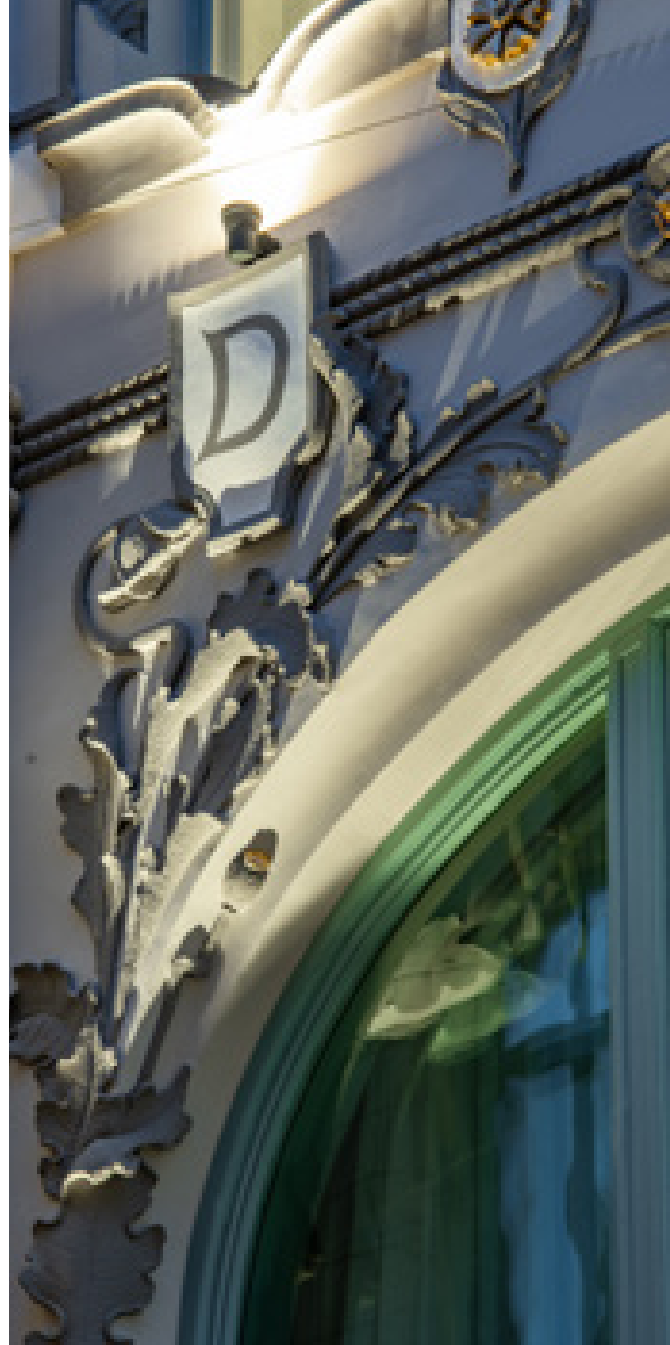
Jumta spīces suns reiz skatījies pavisam uz otru pusi – tajā laikā, kad Meistaru ielas 10. nama (zināms kā Kaķu māja, jo jumta spīcē ir kaķis, turklāt projekta autors bijis F. Šefels) un Šķūņu ielas 12/14 īpašnieki nav sadzīvojuši, gandrīz vai Rīgas Kapuleti un Monteki. Pilsētas pārvaldnieki tomēr nav bijuši mierā ar šo konfliktu un likuši suni pagriezt pareizi – lai skatās uz kaķi un lai īpašnieki sadzīvo mierā.

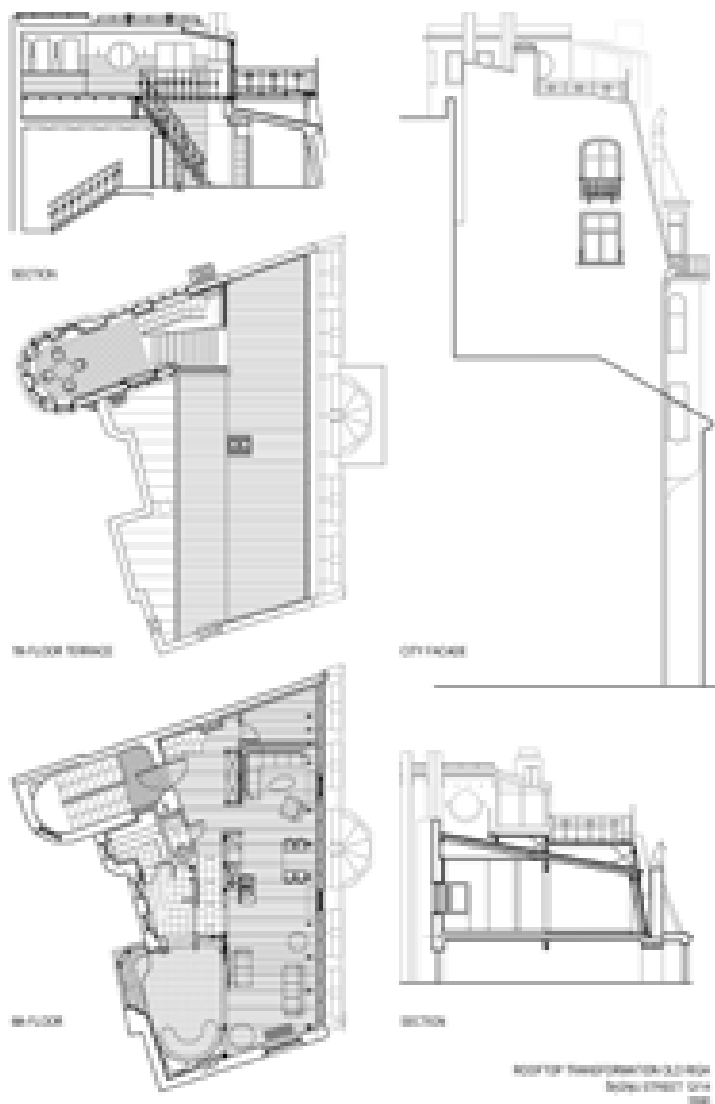
Tagad ēkā jau labu laiku atrodas biroji un dažādas organizācijas, kā arī komercietības. Salīdzinoši neilgā laikā ēka piedzīvojusi divu atjaunošanas projektu īstenošanu, ko iniciējuši dažādi īpašnieki. Dīvaini, bet nams nav iekļauts arhitektūras pieminekļu sarakstā, tomēr tas nav nozīmējis brīvu rīcību atjaunošanas projekta autoriem, kuri ar cieņu izturējušies pret vēsturisko substanci. Cauri gadiem lieliski saglabājušies vēsturiskie logi, tie ir restaurēti, turklāt arī saglabāts īpatnējais logu vēršanas mehānisms ar striķīšu sistēmu, kas ļauj vienlaikus atvērt un aizvērt abus ārējos logus.

Jaunas iezīmes ēkas konstrukcijā

Ēkas nesenā pagātne aptuveni 30 gadu ilgā periodā bijusi pārmaiņu pilna. Mainījušies īpašnieki un funkcijas, un vīzijas par restaurācijas konceptu. 1999. gadā tika noslēgta ēkas atjaunošana-restaurācija saskaņā ar arhitektu Anda Sīļa (SZK un Partneri) un Reiņa Liepiņa (Sudraba arhitektūra) izstrādāto projektu.

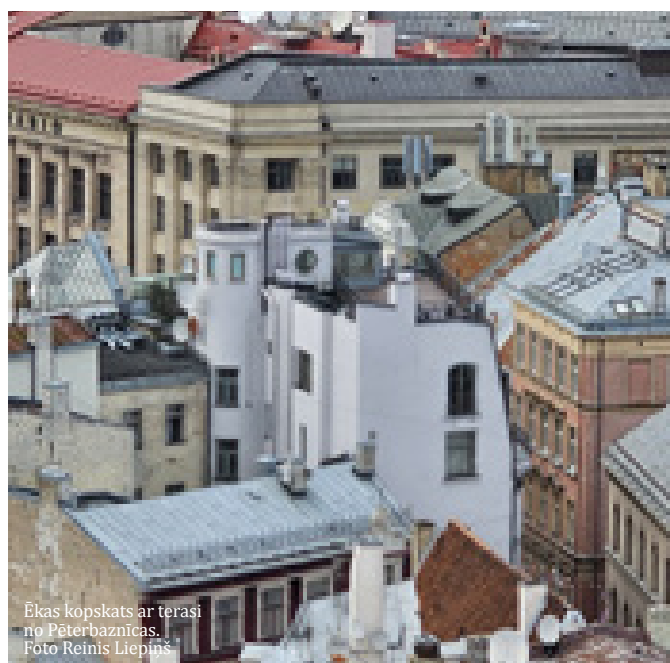

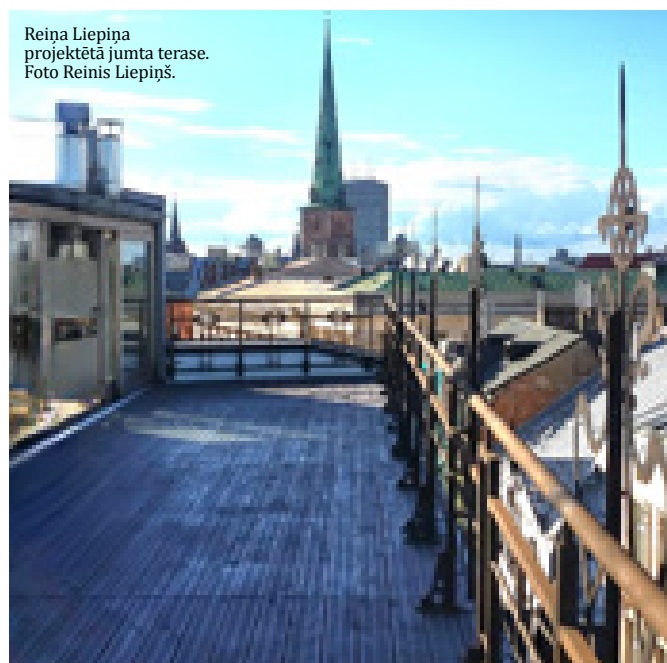
Tehniskie zīmējumi
Reinis Liepiņš,
Sudraba arhitektūra

2026. gads.
Foto Reinis Liepiņš.

Ēkas kopskats ar terasi
no Pēterbaznīcas.
Foto Reinis Liepiņš.

Reiņa Liepiņa
projektētā jumta terase.
Foto Reinis Liepiņš.

1996. gads.
Foto Reinis Liepiņš.

1970. gads
Nezināms autors.

Foto Oļegs Zernovs

Reinis Liepiņš, arhitekts, Sudraba arhitektūra:

– Vecrīgā, blakus Doma laukumam, Šķūņu ielā 12/14, atrodas viens no grūtāk pamanāmajiem Rīgas jūgendstila dārgumiem – ejot pa šauru Šķūņu ielu, pamatīgi jāatgāž galva, lai vispār ievērotu šīs ēkas augstās

ekspresīvās detaļas. 1999. gadā notika ēkas pilna atjaunošana, kuru bija iespēja izveikt man un arhitektu birojam SZK un Partneri. Izstrādājām pašreizējo krāsojuma sistēmu un apgaismojumu, jaunus logus 1. stāvā, kā arī papildinājām ēku ar jauniem būtiskiem arhitektūras elementiem.

Spriežot pēc 1902. gada oriģinālā arhitektu H. Šēla un F. Šefela projekta dokumentācijas, ēkas estētiskais tēls piedzīvojis transformāciju no klasicisma uz ekspresīvo jūgendstilu – ar masīvo erkeru, plastiskajām formām, augu ornamentālismu, maskām un figūrām. Fasādes estētikā iesaistās arī palodžu formas ar liekumiem, kā arī nesošo konstrukciju nasegumi.

Reina Liepiņa
projektētā jumta terase.
Foto Reinis Liepiņš.

Sākotnējās restaurācijas laikā ēkai tika pievienoti vairāki jauni elementi:

- apjomīga jumta terase ar jauku skatu pāri Vecrīgas jumtiem ar jaunu kāpņu izbūvi 7. stāva līmenī. Jaunās terases konstrukcijas karkass atrodas virs esošās jumta plaknes. Terases izbūve nedaudz mainīja sānu brandmūra formu augšējā daļā. Galvenās fasādes jumtā izveidojām papildu 70 cm augstu horizontālu joslu ar kapara paneļiem, kuri ir perforēti ar apaļiem caurumiem, lai novērstu papildu vēja slodzes veidošanos uz konstrukciju zem terases. Būtiskie jumta arhitektūras pārveidojumi nav saredzami no Vecrīgas publiskās telpas;
- izveidojām divus jaunus logus brandmūrī, lielo brandmūra plakni tuvinot Vecrīgas mērogam, vienlaikus 5. un 6. stāva telpām radot saulainu skatu pāri Šķūņu ielai. Jaunos logus veidoju, ietekmējoties no galvenās fasādes kompozīcijas principiem;
- rekonstrukcijas projekts iekļāva jaunu inženiertehnisko tīklu montāžu un arī interjera vēsturiskā plānojuma atjaunošanu. Jāuzsver, ka šī bija pirmā ēka Rīgā ar jau oriģinālajā projektā ietvertu open-space plānojumu ēkas otrajā stāvā, ko sadalīja tikai četras metāla kolonnas, balstot nākamā stāva koka pārsegumu.

Šķūņu ielā atgriežas zeltījumi

Kārtējo reizi mainoties īpašniekiem, ēkas fasādi atkal tika lemts atjaunot. 2025. gadā krāsu pasi saskaņošanai instancēs izstrādāja Mikus Lejnīks, Lejnīku projektēšanas birojs, taču darbi netika īstenoti. Vēl pēc laika tika pieaicināta **arhitekte Anna Vasiljeva** fasādes atjaunošanas projekta pārstrādei, precizējot un balstoties uz iepriekš paveikto. Pasūtītājs bija RR Investīcijas, būvnieks Fasāde Pro, būvuzraugs MarKons. Krāsojums fasādē tika rūpīgi atjaunots, atrisināts logu ailu tonis, bet cilņi un zeltījums restaurēti, pirms tam izgatavojot vairākus paraugus. Visi toņi izvēlēti no Caparol krāsu sistēmas. Šķūņu iela 12/14 konkursā Latvijas Būvniecības Gada balva 2025, kam kopumā tika pieteikti 147 objekti, nominācijā Fasādes atjaunošana ieguva 1. vietu, uz skatuvi aicinot gan pēdējās atjaunošanas un restaurācijas komandu, gan arī arhitektu Reini Liepiņu, pēc kura projekta 1999. gadā notika fundamentālā ēkas rekonstrukcija un fasādes restaurācija.

Anna Vasiljeva, arhitekte, Alta Grupa:

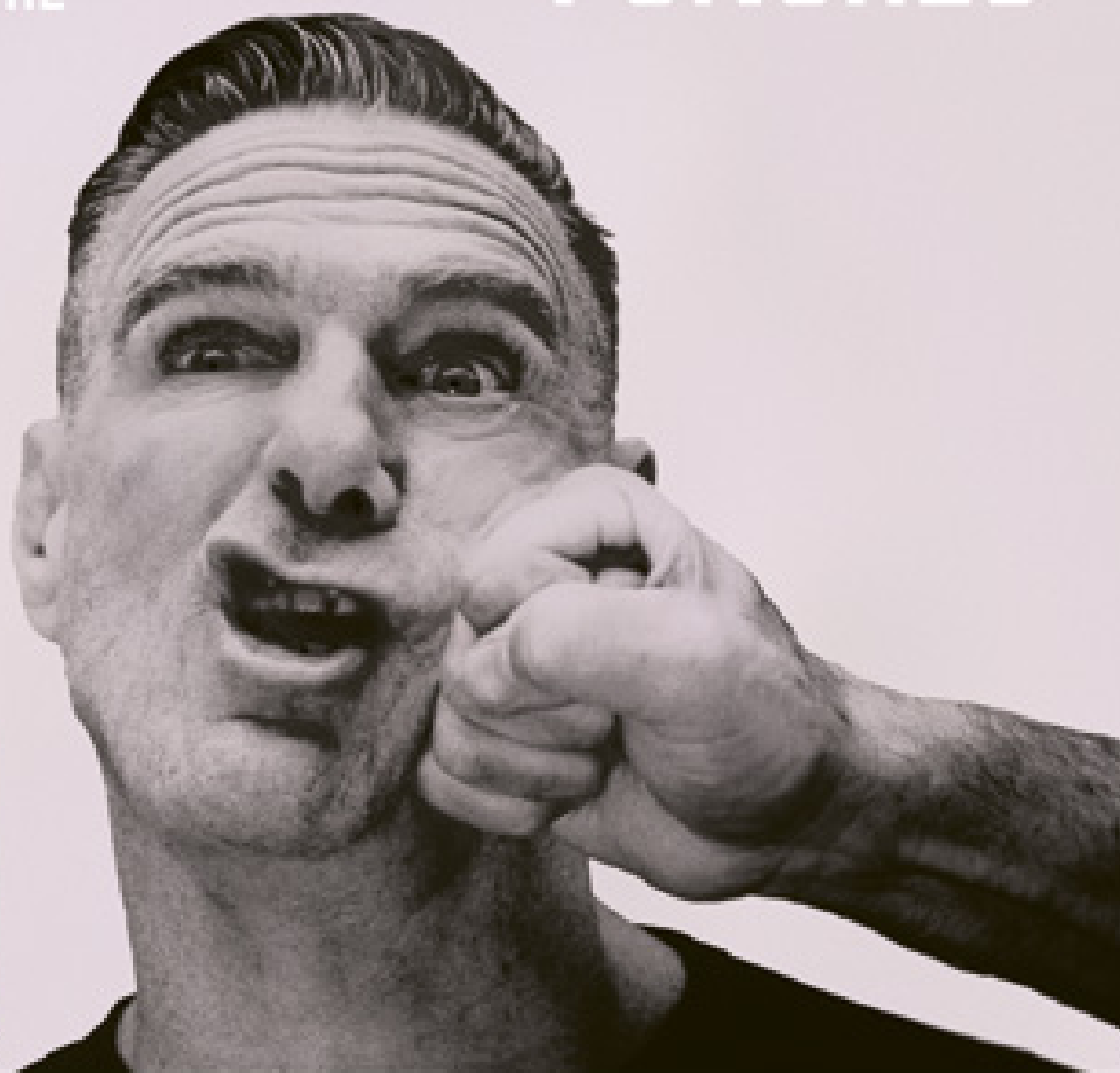
– Jebkurš objekts ir kopdarbs. Lai izdotos veiksme stāsts, vienotā komandā jāstrādā pasūtītājam, arhitektam un būvniekam. Šī nebija vienkārša ēka, tas nebija vienkāršs uzdevums. Pirmkārt, fasāde ir ļoti izsmalcināta un dekoratīva, daudz laika aizņēma tieši izpēte un krāsu toņu un cilņu restaurācijas paraugu izstrāde. Otrkārt, bija jārespektē iepriekšējā atjaunošana, ko veica arhitekts Reinis Liepiņš, kā arī iepazīnos ar arhitekta Mika Lejnīka risinājumu. To, ka tā ir krāšņākā Vecrīgas fasāde, ir ievērojuši gan rīdzinieki, gan viesi. Vēl pat nebija nomontētas stalažas, kad cilvēki ar lielu prieku jau fotografēja fasādi no visiem rakursiem. Tā kā izmantojām pierādīti ilgtspējīgus materiālus, domāju, ēkai būs garš un arī skaists mūžs.

BRYAN ADAMS

ROLL WITH THE

PUNCHES

ROLL WITH THE PUNCHES

9. MAIJĀ
XIAOMI ARĒNĀ

RĪGA
LATVIJA

bilešu
serviss | P L G

SWH

TVXNET
G R U P A

Saskaņā ar Reiņa
Liepiņa projektu ēka
Šķūņu ielā 12/14 ieguva
divus jaunus logus
brandmūrī 2000. gadā.
Foto Reinis Liepiņš.

1. vieta
konkursā
**Latvijas Būvniecības
Gada balva 2025**
nominācija
Fasāžu atjaunošana

konference **ilgtspējība arhitektūrā, būvniecībā, dizainā 2026**

Cienījamie arhitekti!

Rezervējiet savos kalendāros
24. septembri konferences
apmeklējumam!

Konferences
**ilgtspējība arhitektūrā,
būvniecībā, dizainā 2026**
norises vieta būs jauna
kultūrvieta Latvijas kartē –
Salaspils koncertzāle.

Unikāla iespēja – ekskursija
pa objektu konferences noslēgumā.

Programmu un lektorus skatiet:
www.buvniekupadome.lv

Organizē

Atbalsta

MONUM

Būvējam Jums

BRIKERS

CLT
Profi

pillar
www.pillar.lv

KONFERENCE PILSĒTU KVARTĀLI - VIDE UN MODERNĀS TEHNOLOĢIJAS 2026

Foto Valters Poļakovs

2026. gada 9. jūnijā Taurupes muižas klēti norisinājās konference Pilsētu kvartāli 2026, organizators – biedrība Building Design and Construction Council. Konferenci atbalstīja Ino Lock, ABB, STRANDECK. Konkursā Latvijas Būvniecības Gada balva 2025 Taurupes muižas klēts atjaunošana ieguva Grand Prix, konferences apmeklētājiem bija iespēja objektu iepazīt projekta autora un pasūtītāja pārstāvju vadībā.

Kopumā konferenci apmeklēja 150 būvniecības un saistīto jomu vadošie speciālisti.

10.15 – Viedās durvis un slēdzenes, bez atslēgas piekļuve, 21. gs. risinājumi, Rihards Tarvids, Ino Lock valdes loceklis.

10.40 – Jaunu biroju kvartālu projekti blīvas apbūves situācijā Rīgā, arhitekts Pēteris Bajārs, OUTOFBOX.

11.05 – Dabisks materiāls urbānā vidē: unikāli koka labiekārtojuma risinājumi pilsētām Eiropā un Jaunzēlandē, Una Īle, Dr. arch., asociētā profesore, Ainavu arhitektūras un vides inženierijas institūts, LBTU; Ilze Stokmane, Dr. oec., asociētā profesore, Ainavu arhitektūras un vides inženierijas institūts, LBTU.

11.30 – Grīziņdārza kvartāls – moderns pienesums sakārtotai pilsētvidei (projekta autore Zane Tetere-Šulca un komanda).

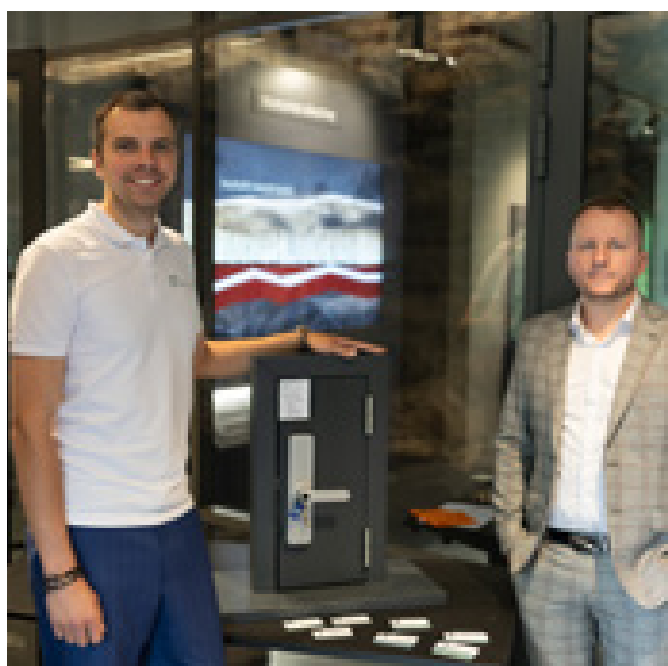
12.00 – Viedās ēkas nākotnes pilsētai, Andrejs Finogenovs, ABB Latvija Elektroinstalācijas un ēku automatizācijas produktu grupas vadītājs.

12.30 – Būvniecības procesa posmošana: iecerētie grozījumi un to praktiskā ietekme, Ilze Kramiņa, zvērināta advokāte, Eversheds Sutherland Bitāns.

13.00 – Modernu daudzstāvu autostāvvietu risinājumi no plānošanas un konstruktīvā viedokļa, Artjoms Samarins, STRANDECK vadītājs.

13.30 – Taurupes muižas klēts apskate un lekcija par atjaunošanas projektēšanu un būvniecību, kā arī oriģinālo saturu, Ogres novada pašvaldības pārstāvji un arhitekts Ģirts Kalinkevičs.

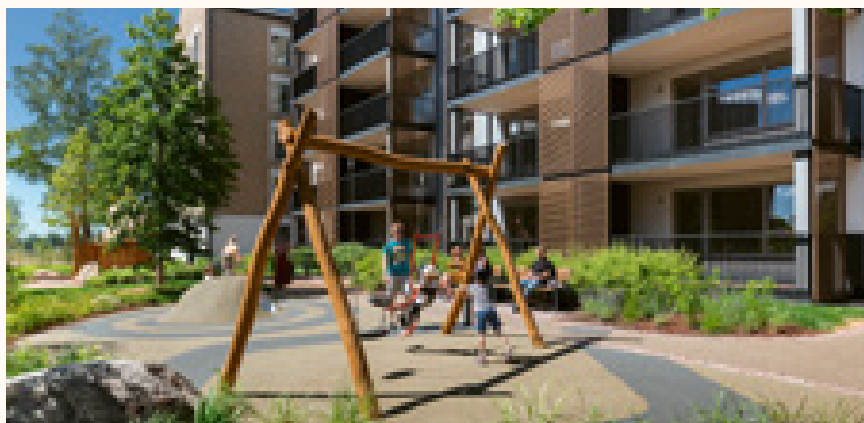
LAI SANĀK PIEVĒRSTIES
VASARAS OGU
UN AUGĻU BAUDAI –
NĒ TIĀKAI BAUDOT
GARŠAS, BET ARĪ AR
ACĪM – KĀDA KRĀSU
UN FORMU
DAUDZVEIDĪBA!

UN, VĒROJOT
ŠO DAUDZVEIDĪBU,
LAI JUMS, DĀRGIE
LASĪTĀJI, ATAUST
LIELISKAS IDEJAS!

NĀKAMAIS APSKATS
AR KVALITATĪVI
ATLASĪTU INFORMĀCIJU
UN ORIGINĀLRAKSTIEM –
OKTOBRA VIDŪ.

mājas

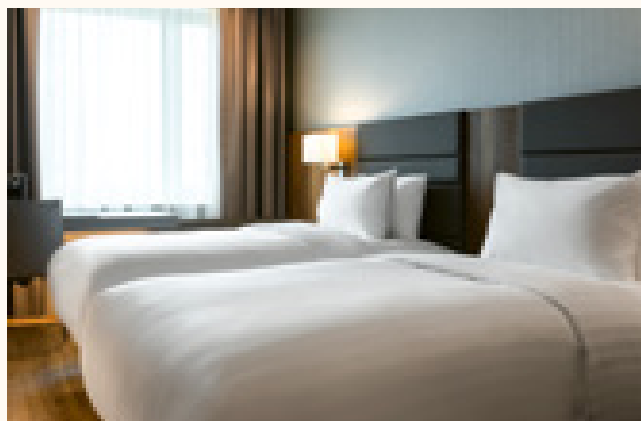
vastint.eu

biroji

viesnīcas

ar lepnumu attīstījis **Vastint**

Mēs esam mērķtiecīgs, uz kvalitāti orientēts nekustamo īpašumu investors. Attīstām un pārvaldām īpašumā esošus ilgtspējīgus birojus, mājokļus un viesnīcas visā Eiropā – vietas, kas radītas, lai vienotu cilvēkus. Šobrīd mūsu īpašumā un aktīvā pārvaldībā ir vairāk nekā 1,4 miljoni m² iznomājamās platības: 69 biroju ēkas, 50 viesnīcas un 533 īres dzīvokļi. Vēl 278 tūkstoši m² ir būvniecības stadijā. Apmeklējiet mūsu tīmekļvietni, lai uzzinātu vairāk un sazinātos ar mums.

**mērķtiecīgs, uz kvalitāti orientēts
nekustamā īpašuma investors**

